

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun.
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
instate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

SCLOVENECE

Prvo je človek

Velikokrat smo na tem mestu že naglašali, kakšne temeljite gospodarske in socialne izpremembe, ki jih nepreklicno terja od nas porajajoča se nova doba, čakajo tudi našo državo in naš narod. Preurediti politično in gospodarsko skladno naše države in sicer ne suženjsko po izdelanih tujih vzorcih, marveč v skladu z našimi potrebami in narodno miselnostjo, to je stvar, ki je naložena tistim, ki so na vrhu za blagor naše celote odgovorni, da bi težave časa srečno in v mirnem razvoju prebredli.

Toda vsa ta politična in gospodarska vprašanja se iztekajo v območje človekove vere in prepričanja, to je, kako človek gleda na temeljna vprašanja življenja, predvsem kar se tiče razumnega stvarstva: odkod je človek, čemu je in kakšen namen ima njegovo življenje in ustvarjanje v človeški družbi in v vesolstvu, ki ima tudi svoj pomen in namen. Tudi v sodobnem prevratu našega družabnega bitja in delovanja ne gre zgolj le za politične ustanove in gospodarske oblike, pa za socialni red v njega zunanjih obdajih, marveč tudi in to v prvi vrsti za človeka samega, ki je tisti, čigar oseba, mišljenje in delanje se mora prenoviti.

Vprašanje je torej, poglavito vprašanje, kaj je od našega duhovnega in npravnstvenega podedovanja izročila bistveno, kaj pa nebitveno, kaj vedno veljavno, kaj važno samo za neko dobo, kaj za človeka nujno vselej in povsod, če hoče ostati človek, dostojen samega sebe, kaj pa izpremenljivo, kakor to pač zahtevajo menjajoče se razmere.

Prvo je, da moramo ohraniti krščansko gledanje človeške osebe, ki je bilo vedno enako na Zahodu in na Vzhodu, da mu namreč njegova vest govori o najvišjem Sodniku, čigar beseda in postava brezpogojno velja in je edino merodajna za pravilno oblikovanje in pravega duha v odnosu do bližnjega in do vseh socialnih družb, v katerih in s katerimi posameznik živi. Prav Gogolj, Dostojevski in Tolstoj so bili tisti največji geniji, ki so nas tega na pragu nove dobe učili in so to slovanski duši pa vsemu omikanemu svetu zabičali. Tega bi se morali zavedati posebno oni, ki danes toliko poudarjajo potrebo po »usmeritvi na vzhod«, ne čutijo pa, kako globoko sami tiče v miselnosti vелеmečanskega načina življenja, ki ga izvajajo iz »propadajočega zapada«.

Druugo je, da je največja vrednota kot celica vsega družabnega življenja naša družina, iz katere se pretakajo v narodovo in državno telo oživljajoči sokovi, če in dokler je družina zdrava ne samo telesno, ampak tudi in predvsem npravnstveno. Le taka krščanska družina je šola medsebojne človeške vzajemnosti ne samo v pravilnosti, ampak tudi v ljubezni to kot najmočnejši vezi človeške družbe. Tudi to so vedno najbolj podčrtavali slovanski misleci, ki se nanje zopet tako glasno sklicujejo in jih častijo. Vse njihovo pisateljsko delo je bilo ena sama visoka pesem krščanske ljubezni, ki svojo zvestobo in toploto ter preobrazovalno moč črpa iz družinske povezanosti človeka.

Dalje: Bodimo narodni in najboljše in najgloblje duhovnega zaklada, ki še počiva v našem ljudstvu; ne mečimo se brez lastnega razsodka in razbora za vsakim in za vsemi tujimi vzori; ne vjadajmo se močnejši struji, kakor list, ki ga zanese vsak slučajni tok, temveč varujmo svoj lastni obraz. Hkrati moramo ohraniti duha vzajemnosti naše jugoslovanske tironadne družine, ki iz njenega sodelovanja in soglasja nastaja vsa lepota in vzvišenost pa moč naše državne ideje.

Končno pa ne smemo žrtvovati, česar nas je prav krščanstvo naučilo in kar se tako zelo sklada z našo slovansko duševnostjo: da preko vseh plemen in narodov, nad vsemi jeziki in vesoljskimi ter družabnimi nazori obstaja enota in enakovrednost vseh pred Stvarnikom in da nam je On dal zakon pravice in ljubezni, ki nas strogo obvezuje, da vsakemu brez razlike krvi, jezika ali vere pomagamo ne samo v skrajni sili, ampak da pomagamo složno zgraditi skupnost vsega človeštva v dostojnem blagostanju, miru in npravnstveni ter socialni vzajemnosti.

To je nepremakljivi duhovni okvir, v katerem se lahko izpremeni vse, če je in kolikor je potrebno. Duhovno in npravnstveno območje, ki smo ga zgoraj naznačili, ne trpi nobenih odstopkov, nobenega popuščanja, nobene pogojnosti: to je absolutna življenjska resnica, izven katere ne more biti drugega ko zmeda, preprič, sovraštvo, večer nered in vojnska za jesti in piti ter uživati. Če pa držimo smernice od Boga in našega plemenitega srca nakazanega moralnega reda, se nam ni treba ničesar bati in se bomo lahko pogovorili z duhom časa, ki z nepremagljivo silo trka na vrata in pretresa vse zemeljske zadeve do dna. Mirno mu lahko gledamo in oči, se otresemo nebitvenega, negodnega in slabega ter se udeležimo njegovega očistevalnega dela: saj je božji poslanec, če ga prav razumemo in prav razumemo svojo nalogo.

Mirno lahko priznamo, da je kritika navidezne demokracije v velikem obsegu upravičena. Da smo jo pokvarili z zamenjavanjem svojih in klikarskih koristi z občo blaginjo. Da smo posameznika z njegovo nebrzdano sebičnostjo predpostavljali blagru bližnjega, družbe, človeštva. Da smo pod geslom svobode in prvi vrsti osvobodili sebe vezi pravičnosti, vzajemnosti, ljubezni ipri zadevanja za sočloveka, za delovne stanove, za občestvo, in smo to imenovali demokracijo. Pravtako pa ne smemo pri temeljiti prenosni tega nereda, ki se po krivici red imenuje, zapusti drugi skrajni zmoti, da bi svobodno posameznika in posameznih prirodnih družb in duhovnih stremljenj ter na oboli blagor usmerjenih poštenih prepričanj popolnoma zastrli ali pretirano prikrivali po diktaturah, ki ostanejo diktature, naj se odevajo v to ali ono barvo, naj so zapadnega ali vzhodnega izvora.

Poglaviten pa je novi človek, brez katerega so stvari lahko še tako dobro urejene, pa morajo propasti, če jih ne oživlja in usmerja človeški duh. Podlaga državnega, stanovskega

V Solnogradu: Romuni odšli Bolgari prišli - Slovaki na poti

Glede sklepov, ki so bili sprejeti na balkanskih posvetih v Nemčiji ni znano nič točnega - Nadaljevanje posvetov v Rimu

Bolgari pri Hitlerju

Solnograd, 27. julija. t. Predsednik bolgarske vlade dr. Filov in zunanji minister Popov sta s svojim spremstvom s posebnim vlakom prišla v Solnograd. Spremljal ju je tudi nemški poslanik v Sofiji Riechthofen. Bolgarske državnike je na kolodvoru pričakoval nemški zunanji minister v. Ribbentrop z višjimi uradniki zunanjega ministrstva ter predstavniki vojaških in civilnih oblasti. Na kolodvoru je bila postrojena tudi častna četa. Bolgari so bili sprejeti z izredno prisrčnostjo.

Prvi razgovori so se začeli takoj dopoldne v dvorcu Fuschl, kjer stanuje nemški zunanji minister. Opoldne so Bolgarom na čast priredili kosilo. Napitnic ni bilo.

Popoldne sta dr. Filov in Popov odpotovala v Obersalzberg, kjer ju je sprejel državnik Hitler. Razgovoru, ki je trajal zelo dolgo in je bil nad vse prisrčen, je prisostvoval tudi nemški zunanji minister kakor tudi nemški poslanik v Sofiji in bolgarski poslanik v Berlinu. Bolgarska državnik sta Obersalzberg zapustila zelo dobro razpoložena, toda kakšne izjave o vsebini razgovorov nista marala dati tisku.

Bolgarski ministri so se že nocoj iz Solnograda odpeljali nazaj v Sofijo.

Iz Slovaške prihajajo predsednik države, predsednik vlade in zunanji minister

Bratislava, 27. julija. t. Transcontinental Press: Predsednik slovaške vlade dr. Tuka in zunanji minister dr. Durčanský sta v spremstvu ministra Sano Macha davi odpotovala v Solnograd. Zadržala se bosta verjetno nekaj ur na Dunaju, nato pa nadaljevala pot v Solnograd v posebnem vlakcu. Državni predsednik slovaške države dr. Tiso, ki je bil tudi povabljen v Nemčijo, bo v spremstvu nemškega poslanika v Bratislavi Bernarda potoval v posebnem častnem vlakcu šele popoldne. Niso še bile objavljene nobene podrobnosti o dnevnem redu bivanja slovaškega predsednika in slovaških ministrov v Nemčiji. Prav tako ni prišlo v javnost ničesar o vsebini razgovorov, ki jih bodo slovaški državniki imeli z nemškimi državniki.

Romuni že v Rimu

Rim, 27. jul. AA. Stefani: Predsednik romunske vlade Gigurtu in zunanji minister Manuilescu sta prispela ob 11.40 v Rim. Na železniški postaji je romunska državnik pozdravil zunanji minister grof Ciano s predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Romunska državnik sta obšla častno četo, nakar sta odšla v svoj hotel. Romunski ministroma je prebivalstvo na poti skozi Rim priredilo prisrčne ovacije.

Zunanji minister grof Ciano je sprejel opoldne predsednika romunske vlade Gigurtu an zunanjega ministra Manuilescu. Opoldne je grof Ciano priredil kosilo v čast romunskih gostov.

Zvečer je sprejel romunska državnik tudi Mussolini. Sestanku je prisostvoval zunanji minister grof Ciano ter romunski poslanik v Rimu in italijanski poslanik v Bukarešti.

V Rimu naglašajo, da je s posveti v Rimu in Solnogradu doprinešen nadvse važen kamen k okrepitvi miru na Balkanu, ki je eden od najdelikatnejših delov Evrope. V tej smeri se udeležuje revizionistična politika Rima in Berlina, ki temelji na načelih miru in bo izpeljana do skrajnih možnosti.

Jugovzhod bo pomirjen še pred napadom na Anglijo

Curij, 27. julija. b. Romunski državniki, ki so včeraj končali svoje razgovore v Solnogradu, so odpotovali v Rim, kamor pridejo jutri dopoldne. Kakor je izvedel dopisnik »Neue Zürcher Zeitung«, sta državni osi Rim-Berlin že ob priliki zadnjega

obiska grofa Ciana v Berlinu sklenili, da začneta razširševati odnose med balkanskimi in podonavskimi državami. Predpogoj, za katerega je smatrati, da je dosežen, je bila odstranitev angleško-francoskih vplivov na tem prostoru in sporazum s Sovjetsko Rusijo, ki je v glavnem že zadovoljila svoje zahteve izza svetovne vojne. V rimskih krogih smatrajo, da ni izključeno, da utegnejo biti še pred nemškim napadom na Anglijo razširšeni vsi ti odnosi. Na strani Romunije je opaziti očitno pripravljenost, da za ceno najtežjih žrtv zagotovi mir.

Madžari napeto pričakujejo odločitve

Curij, 27. julija. b. »Basler Nachrichten« objavljajo vest iz Budimpešte, po kateri madžarska javnost napeto pričakuje vesti iz Solnograda, vendar ima kljub temu doslej le malo avtentičnih informacij. Zdi se, da nemška merodajna mesta postopajo zelo oprezno. V krogih balkanske diplomacije naglašajo, da nemška diplomacija ni več nedostopna zamisli, po kateri naj bi prišlo do nekaterih teritorialnih izprememb v jugovzhodni Evropi, katere pa se bodo odobrile ne glede na vojno z Anglijo. Na drugi strani so nemški diplomati priporili voditeljem romunske zunanje politike, naj stopijo v stik z Madžari in Bolgari in da naj rešijo vsa pereča vprašanja z neposrednimi razgovori. V Berlinu in Rimu polagajo največjo važnost na to, da se vsi spori rešijo mirno.

Madžari zahtevajo sedaj še 30 milijard dinarjev odškodnine

Budimpešta, 27. julija. b. V zvezi s posveti v Solnogradu naglašajo madžarski krogi, da še nista rešeni dve glavni vprašanji, to sta:

1. kako veliko ko ozemlje, ki ga bo Romunija vrnila Madžarski, in
 2. kdaj bo povsem uničena trianonska mirovna pogodba.
- Madžarska pa ne pričakuje samo ozemeljskih odškodnin, ampak tudi odškodnino za škodo, ki so jo povzročili romunski vojaki po komunističnem udaru. To škodo cenijo Madžari na najmanj tri milijarde zlatih frankov (30 milijard dinarjev).

„Tajinstveno obnašanje Turčije“ - ugotavlja italijanski tisk

Istanbul, 27. jul. t. Transcontinental: Turško politično mnenje in tisk z največjo pozornostjo sledita razgovorom med balkanskimi državniki, ki so na obisku pri nemškem zunanjem ministru v Solnogradu. Iz dolgih poročil tiska izhaja, kakor da ima Turčija svoje posebne poglede glede Balkana. Posebno list »Tanc« je zelo izrazit, ko daje bolgarskim državnikom, ki so odšli v Nemčijo in bodo verjetno odšli naprej v Rim, dobre nasvete na pot. »Tanc« najprej podčrtava upravičene bolgarske težnje do Dobrudže in upa, da se bo ta stvar uredila zadovoljivo. Vendar pa meni, da se Bolgariji zaradi tega ni treba oslanjati na kakšne sile, ki ne pripadajo črnomoškemu področju. Črnomoške sile da so same sposobne, da ta vprašanja uredi z medsebojnimi sporazumi. Drugi turški listi, kot na primer »Džumhuriyet« pa pišejo, da je Sovjetska Rusija že davno Bolgarom obljubila, da bodo dobili Dobrudžo, brez ozira na to, kako se bodo razvili odnosi med Romunijo in Madžarsko, češ da je to črnomoško vprašanje, ki s podonavskimi problemi nima nobene zveze. V turških političnih krogih pa zanikajo verodostojnost poročil, da bi Sovjetska Rusija od Bolgarije zahtevala, naj ji na svoji obali prepusti kakšno oporišče, kakor tudi govorice, da hoče Sovjetska Rusija obenem s Turčijo, Bolgarijo in morda tudi Romunijo skleniti

črnomoško zvezo. Trenutni mednarodni položaj da tem poročilom ne daje nobene osnove, akoravno je na drugi strani res, da se pri turški politiki opaža težnja za razjasnitev prijateljskih odnosov s Sovjetsko Rusijo v cilju, da ne bi do Črnega morja prišli tuji vplivi.

Rim, 27. julija. t. »Neue Zürcher Zeitung«: Italijanski tisk posveča veliko pozornost potovanju romunskih in bolgarskih državnikov v Nemčijo in v Italijo ter podčrtava upanje, da se bo vse mirno uredilo. Položaj da je itak že jasen spričo odločenega stališča držav osišča Rim-Berlin, da se na jugovzhodu ohrani mir. Izjemo dela edino le Turčija, pravi italijanski tisk, katere stališče je tajinstveno in ni videti, da bi bila preveč navdušena, da se južnovzhodna Evropa urejuje pod vodstvom Nemčije in Italije.

Nemška razlaga dogajanj v Solnogradu

Solnograd, 27. julija. t. Transcontinental Press: Dobro poučeni krogi v svojih razlagah o razgovorih med nemškim zunanjim ministrom in romunskimi, odnosno danes bolgarskimi državniki, naglašajo, da je Nemčija danes bolj kdaj pred naklonjena, da v pametnem obsegu podpre madžarske in bolgarske težnje napram Romuniji. Nemski politični krogi poudarjajo, da so mirovne pogodbe, ki so zaključile svetovno vojno, zagrešile velike napake, ko so ustanovile državne edince, ki nasprotujejo zdravemu razumu. Isti krogi naglašajo, da so se zahodne velesile nalašč posluževale Romunije za svoje spletkarije. Romunija je danes sama spoznala, da mora svojo dosedanjno politiko presekati. Zato je dozorel čas, da se sporna vprašanja, ki so vedno bila izvor političnih kriz na jugovzhodu, izginijo enkrat za vselej.

Svčcarsko mnenje o načrtih Nemčije in Italije

Bern, 27. julija. AA. DNB: V tukajšnjih političnih krogih posvečajo največjo pozornost razgovorom v Solnogradu za rešitev vprašanj v jugovzhodni Evropi. Z nemške strani poudarjajo, da se Nemčija in Italija v enaki meri zanimata za to, da bi vileli stalni red in mir ter urejenost v tem prostoru že iz gospodarskih potreb. Značilno pa je n. pr., da je Anglija po 22 letih ko se je z vsemi silami zavzemala za status quo na jugovzhodu, zdaj nenadoma spremenila vlogo in se pojavlja kot glavni zagovornik revizionističnih zahtev, in sicer edino za to, da bi se na ta način mogla vmešavati v jugovzhodno Evropo in vzdrževati tam žarišče kriz, ki bi prinašali njej koristi. Toda Anglija je končnoveliavno izločena. V Berlinu zastopajo mnenje, da bo mogoče zadovoljivo urediti vse samo v primeru, če bodo narodi, katerih se sporna vprašanja tičejo, vse to uredili po svobodnih sporazumih v znaku pravičnosti in razuma.

Dva pogoja za sporazum z Anglijo?

Rim, 27. julija. b. V rimskih diplomatskih krogih poudarjajo, da je še zmerom mogoč sporazum med Anglijo in Nemčijo, ako Anglija izpolni naslednja dva pogoja:

1. Odstop Churchillovega kabineta, nakar naj bi novo vlado sestavl Mosley ali pa bi le ta prevzel vsaj zunanjo politiko.
2. Ustavitve oboroževanja in priznanje nemške nadvlade na evropskem kontinentu.

Washington, 27. julija. b. Predsednik Roosevelt je izjavil, da ni še ničesar slišal o kakem sporočilu iz Nizozemske, po katerem naj bi bil zaprosen za posredovanje, da bi prišlo do mirovnih pogajanj.

Sporazum v Havani

Newyork, 27. julija. AA. Reuter: Newyork Times poroča iz Havane, da se je zaključil sestanek odbora, ki se je bavil z načrtom za nadzorstvo nad evropskimi posestvi na zahodni polkrogli, in katerega je sklical Cordell Hull, ker ni prišlo do sporazuma. Pododbor se bo sestel še danes. Argentinski podtajnik Milon je izjavil enoči po seji: Skušali bomo najti rešitev in mislim, da se nam bo to poorečilo. Lahko bo najti rešitev, če bo za to, dosti dobre volje.

Pozno zvečer poročajo, da je konferenca v Havani prišla do sporazuma in da bodo do jutri sestavili besedilo skupne izjave vseh ameriških držav glede zadržanja, ako bi nastopila nevarnost, da se zaradi evropskih posesti na ameriški celini približa vojna tudi ameriškemu kontinentu. Ameriški predlog, ki predvideva neke vrste skupno varuštvo nad evropskimi kolonijami, je bil spre-

jet v glavnem, dodali so samo še argentinsko željo, da bi se dotična kolonija najprej vprašala za mnenje, predno bi ameriške države podvzele kakšne nadaljne ukrepe.

Pogodbo, ki je sprejeta v Havani, bodo predložili posameznim parlamentom v odobritev. V pogodbi bo izrečno poudarjeno, da Ognjeni otoki ne spadajo pod pojem »kolonije«, torej tudi ne spadajo v objem tistih držav, čez katere bodo ameriške države prevzele vlogo varuhov. Zahteve Argentine glede teh otokov so bile zavrnjene.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno s krajevnimi padavinami.

Zemunska vremenska napoved: Postopno se bo pooblačilo. Tu pa tam nevihte. Ohladilo se bo. Nalivi bodo skoraj v vsej državi. Samo v južnih krajih bo nekoliko vedro.

Politični zapiski

»Nova Srpska Riječ« se boji stanovske premoči

»Nova Srpska Riječ« se zelo boji, da bi z novim redom, ki je bil najavljen tudi za našo državo, ne prišel do kakšne premoči kakšen določeni stan, češ, »da naše ljudstvo ne bi preneslo na diktature delavskega stanu, ne diktature kmetijskega stanu, ne borbe med mestom in podeželjem, marveč bi sprejel samo sodelovanje vseh tvornih sil ljudstva, vseh skupin in organizacij za splošni gospodarski in socialni napredek«. Ta list sprejme »totalitarizem države ali nacionalne zamisli, toda ne diktature enega samega stanu. Proti takšnemu poskusu, da sta se dvignila Mussolini in Hitler in sta zmagała.«

»Obzore« pritožbe

Zagrebski »Obzore« objavlja uvodnik, kjer razpravlja o očitkih, ki se ponekod slišijo na naslov onih, ki bi radi indirektno Hrvatoma očitali, da so preveč občutljivi in da hočejo uresničiti tudi vse svoje drugovrstne želje, kar da je v današnjih časih, ki zahtevajo, da se gotova vprašanja v interesu ohranitve državne celote postavijo v ozadje. »Obzore« na to odgovarja, da je res, da je treba vprašanja obstanke zares podrediti vse drugo, a da je potrebno najprej vedeti, kaj je v interesu državne skupnosti in kaj ne. Potem naštevajo nekatere težnje, ki da se do danes niso bile v prilog Hrvatov ugodno rešene. »Obzore« se čudi, zakaj na primer še do danes poslanik v Zedinjenih državah, ali v Argentini, kjer da so hrvatski izseljenci najbolj številni, še ni Hrvat. Čudi se, zakaj v diplomaciji ni hrvatskega naračaja, zakaj v Centralnem Presburoju na vodilnih mestih še vedno ne sede Hrvati. »Obzore« trdi, da vse to ni v interesu državne skupnosti. Hrvati da od svojih teženj po popolni enakopravnosti ne bodo odstopili, češ, da »samo Jugoslavija, preurejena na enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev lahko vedro gleda v bodočnost.«

Nacrti

za »nacionalno mlado Črnogoro«

»Slobodna misao«, ki izhaja v Nikšiću razmotriva o podobni mlade, nacionalne Črnogore in pravi, da je ustvaritev takšne Črnogore mogoča samo po osnovi petletke, ki bi si vanske usmerjenosti. Nacionalna Črnogora pa ljudi. Treba, da se najprej ustvari »kader vodilnih ljudi«. In ta kader, da mora biti »svetoslovenske usmerjenosti. Nacionalna Črnogora pa mora biti tudi vsejugoslovenska. List je proti vsem pojavom »individualizma«. Ljudje, ki zagovarjajo individualizem posameznih plemen, da je treba označiti za sovražnika Jugoslavije štev. 1. Nacionalna Črnogora mora biti tudi kmetijska, ne sicer razredno kmetijska, ampak seljačka in »v znatni meri tudi socialistična«, ki bo »socialistična načela sintetizirala z ideologijami Stambuliškega in Stjepana Radića«. Ti ljudje da so pravi voditelji, katerih misli da je treba prevzeti za preureditev Jugoslavije. »A onda, kad se formira, spontano će primiti dirigiranu privredu...«

Črnogorci, ki so to brozgo brali, so se morali s strahom vprašati, kaj neki hočejo ti »mladi Črnogorci« napraviti iz njih domovine.

Novih davkov ne bo

»Hrvatski dnevnik« poroča, da so dvanajstine za proračunsko leto že izdelane. Res, ministrski svet jih je v petek na vladni seji sprejel. Toda dvanajstine ne bodo naložile ljudstvu nobenih novih bremen, za to, ker se je finančni minister dr. Šutej potrudil, da se vsi redni izdatki pokrijejo z obstoječimi državnimi dohodki. Uredba k tem dvanajstinam pa tudi ne bo imela nobenih amandamentov, ter se bo nanašala samo za izvedbo proračuna. To da je novost v naših finančnih zakonih. To novost pa da je uvedel finančni minister, ker da je pravilno razumel pravno naravo finančnih zakonov.

Komunistična propaganda

»Hrvatska Straža« piše o beleviški propagandi po raznih državah in pravi med drugim: »Sovjetska vlada službeno zastopa mnenje, da je Kominterni popolnoma neodvisna ustanova. Za to se pri vsaki obnovitvi diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo vedno naglašava, da obnovitev v ničemer ne bo okrepila delovanje Kominterne.« Tako da je bilo rečeno tudi v našem primeru. pravi list, nakar pa navaja knjigo italijanskega pisca Guida Manacorda, ki dokazuje nasprotno in v zvezi s tem tudi obravnava vprašanje »Društve prijateljev Sovjetske Rusije«. To vprašanje da se pojavlja v vsaki državi, ki ima s Sovjetsko Rusijo redne odnose. Sedež in centrala teh društev je v Moskvi. Osnovano pa je bilo l. 1927. Centrala izdaje več listov, francoskega, angleškega, ameriškega. Ti izhajajo v Moskvi in nosijo naslov »Današnja Rusija«. Izdajala pa je še druge liste po raznih državah Evrope in Amerike. List na koncu pravi: »To vprašanje je posebno pereče danes tudi pri nas, ko so nastopile nove razmere povodom obnove diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo. To dejstvo je dalo povoda razmahu komunistične propagande posebno v tisku. V najnovejšem času se isto pojavlja tudi v filmu. V Zagrebu so v nekem kinu priredili navdušeno manifestacijo, ko je film prikazoval posnetke velike vojaške parade v Moskvi dne 1. majnika. Poskusi, da se osnuje »Društvo prijateljev Sovjetske Rusije«, so tudi znani.«

Somrak masonov

»Zagrebski list« piše k policijskim preiskavam pri jugoslovanskih masonih, da »zlom, ki ga je masonerija doživela v Franciji, ni mogel ostati brez posledice tudi pri nas. Čeprav so se od strani hrvatskih in srbskih masonov podvezemali razni koraki, da bi se odvrgla od njih težka roka, ki se je spuščala na zakrinkane brate masonskih lož, se dogodki razvijajo po svojih lastnih zakonih. Udar po glavah belgrajskih masonov je prestrašil tudi zagrebske, med tem ko je v vseh zdravih plasteh izval neomejeno odobravanje. Revolta proti podtalnemu delovanju masonskih bratov je popolnoma upravičena. S tem, da bo masonerija zatrta, bo prišla do izraza čista nepokvarjena volja ljudstva, ki želi imeti zdrave razmere v svoji domovini.«

Pravilnik o hmeljskih združenjih

Belgrad, 27. julija. Po čl. 6 uredbe o hmelju je kmetijski minister predpisal pravilnik o hmeljskih združenjih, ki se glasi:

Čl. 1. V vsakem hmeljskem okolišu se ustanovi po eno hmeljsko društvo. Vsak lastnik hmeljskih nasadov mora biti član hmeljskega društva. Če v hmeljskem okolišu tako društvo ne obstoja, se morajo lastniki hmeljskih nasadov priključiti bližnjemu sosednemu hmeljskemu okolišu. Če na istem področju pri uveljavljanju tega poslovnika že obstoja eno ali več društev, se morajo ta društva prilagoditi tem odredbam ter preosnovati svoja pravila v tem smislu, da se združijo v hmeljsko zvezo.

Čl. 2. Cilj hmeljske zveze je, da zastopa interese hmeljarjev in da dela za napredek pridelovanja in prodaje hmelja, da ureja sezonske cene, vodi evidenco o lastnikih hmeljskih nasadov in površini zemlje, zasajene s hmeljem, ter statistiko o pridelovanju in prodaji hmelja.

Čl. 3. Sredstva društva so: 1. vpisnina in letna članarina, ki jo določi občni zbor društva; 2. prispevek najmanj 1% cene prodanega hmelja. Občni zbor lahko ta prispevek poveča do največ 2%. Ta prispevek je dolžan plačati vsak kupec hme-

lja, ki ga odbije od prodajne cene in ga mora izročiti društvu najdalje v roku desetih dni po sklenjeni kupčiji; 3. darovi in zapuščine.

Čl. 4. Društvo se bo ustanovilo v dotičnem kraju najpozneje dva meseca po objavi tega pravilnika v »Službenih novinah« in po razglasitvi na običajni način v dotičnem kraju. Vsi lastniki hmeljskih nasadov bodo povabljeni na ustanovni občni zbor. Ta občni zbor se bo vršil v kraju, ki se nahaja v središču pridelovanja hmelja.

Čl. 5. Do izvolitve upravnega odbora bo predsedoval in vodil ustanovni občni zbor delegat kmetijskega ministristva. Občni zbor sprejme pravilnik društva, ki pa mora vsebovati odredbe iz čl. 1., 2., 3. in 4. tega pravilnika, in se mora poleg tega prilagoditi uredbi o hmelju in zakonu o društvih, shodih in zborovanih od 18. septembra 1931 ter spremembam in dopolnitvam od 24. marca 1933.

Čl. 6. Hmeljsko združenje lahko prenese svoje poslovanje na skupno centralo (zvezo) za zaščito interesov, napredek hmeljarstva in prodajo hmelja v kraljevini Jugoslaviji. Ta pravilnik je objavljen v današnjih Službenih novinah in stopi z današnjim dnem v veljavo.

Strašna nesreča v aleksinskem rudniku

Niš, 27. jul. m. V bližini mesta Aleksinca se nahaja premogovnik, ki je last neke belgijske družbe in v katerem je zaposlenih nad 1200 rudarjev. V tem rudniku se je pripetila v rovu sv. Aleksandra strahotiva nesreča. V tem rovu je delalo 35 rudarjev, ki so delali pri nezavarovanih karbidnih svetilkah. Nenadoma je eksplodiral metan in nastal požar. Prestrašeni rudarji so hiteli proti izhodu. 24. rudarjem se je posrečilo doseči izhod, 11 rudarjev se je pa zadušilo z ogljikovim oksidom v 283 metrov globokem rovu. Med ponesrečenimi rudarji je tudi 22-letni Slovenec Anton Ce-

rinski, vsi ostali pa so starejši očetje iz okolice Aleksinca in Arnavti. Rudniška uprava in policijska oblast sta takoj storili potrebne ukrepe, da se ogenj ne bi razširil tudi na druge rove. Nadzornik rova je bil Ivan Strnad iz Šoštanja v Sloveniji, ki je prvi opazil nesrečo in priskočil na pomoč ponesrečenim rudarjem. Rudniška uprava poroča, da je nesreča povzročila nad milijon din škodo. Danes popoldne je ban moravske banovine g. Krasojevič z nekoliko višjimi uradniki prispel na lice mesta ter dal podporo članom ponesrečenih rudarjev.

Zemuna poklonil na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja na Oplenju. Vojaki so položili srebrne vence z napisom »22. razred dijaškega eskadrona konjeniške šole v Zemuni — Viteškemu kralju Zedinitelju 1940«. Po polaganju venca je komandant major Dimitrijevič imel govor, v katerem se je spominjal blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra in njegovih prednikov.

Belgrad, 27. julija. m. Pred dnevi smo poročali, da je končana stavka rudarjev v državnem rudniku Ravna Reka. Pred nekaj dnevi je pa stavka znova izbruhnila, ker rudniška uprava ni izpolnila svojih obljub, ki jih je dala stavkajočim rudarjem.

»Srbi izven Srbije«

Vinkovska »Slavonija« objavlja pod gornjim naslovom članek, v katerem pravi, da dandanes pričakujejo srbstvo nove naloge v Evropi. Za to predstavlja z okrepljenjem in medsebojnim povezovanjem vseh svojih delov pravo Dušanovo silo. Duhovno in nacionalno

»V tej vojni odločuje samo človek...«

Izjava nemškega vojaškega strokovnjaka na podlagi opazovanj in razgovorov na frontah v Franciji

Berlin, 27. julija. AA. DNB: »Völkischer Beobachter« objavlja članek polkovnika dr. Hessea pod naslovom »Vojno orožje in človek«. V tem članku pravi, da je lahko razumeti, kadar mislimo na Maginotovo črto, kakšno izredno vlogo ima orožje, ki posega v borbo. Ta članek je rezultat razgovorov z nekim francoskim kapitanom, ki je poveljeval neki četi v neki utrdbi v Maginotovi črti ter je vzdržal napade nemške divizije. Ko so narodi novembra 1918 položili orožje, so to storili s prepričanjem, da je material izvojeval zmagano nad človekom, in da je bil nemški vojak potolčen zaradi elabe oborožitve, pomanjkanja streliva, pomanjkanja tankov, in zaradi svoje slabosti v zraku. Res pa je, da je nemška vojska pokazala ne samo svojo vrednost tudi napram številni premoči in napram kapaciteti oborožitve največjih industrijskih držav, temveč je izvajala tudi zmagov v velikih bitkah. Mislimo, da se je dokazalo, da je pretekli čas operacij na odprtem polju in to je posebno važno za francoski generalni štab, kakor tudi za francosko vojaško šolo in vojaško literaturo. Oba zadnja meseca sta pokazala, da se v Franciji v tem pogledu ni zgodila nobena sprememba. Francozi se niso mogli odločiti za stvarno operacijo. Bolj so cenili nepremakljivost kakor pa gibčnost. Ni bilo voditelja, ki bi bil sposoben velikih sklepov. Ni ga bilo tudi vojaka ki bi se boril tako kakor nemški pešec, pionir in oklopnik. Za francoskega častnika, ki je po porazu še vedno mislil, da je pravilno njegovo pojmovanje glede načina borbe, je bila nerazumljiva drznost nemškega vojaškega vodstva, ka-

zedinjeni Srbi ne bodo ohranili samo svojo duhovno zajedništvo, marveč bodo doprinesli svoj delež k ustalitvi miru, k slovanskemu bratstvu in k utrditvi južnovzhodne Evrope. Srbija pa je vsak tisti delić zemlje, kjer žive Srbi, naj so te vere ali one. Srbi iz vseh srbskih krajev, posebno pa oni iz zahodnih krajev, so uspeli, da iztnebijo iz svoje srede vse, kar je tujeja srbskemu kultu in srbskim izročilom. Tako je izgubila vsako smisel »Nova riječ« in vsak dan je manj pogojev za to, da bi se med zahodnimi Srbi mogla ohraniti kakšna ideja, ki nima popolnoma skupno srbskega obeležja.

Nemčija očita švedski »politike gugalnice«

Berlin, 27. jul. AA. DNB. Današnja »Berliner Börsen Zeitung« se dotika člankov švedskih listov »Socialdemokraten« in »Nia Daglicht Allehanda« na nemške očitke, da se pisanje švedskih listov imenuje politiko gugalnice. »Börsen Zeitung« pravi nato: Mi že vemo, kaj razume »Socialdemokraten« pod nevtalnostjo. Če je kak švedski list s svojim dosedanjim zadržanim kompromitiral nevtalnost svoje države, potem je bil prav »Socialdemokraten«. Simpatije tega lista do zapadnih vesele se je dalo prav fizično otipati. Kar se tiče lista »Nia Daglicht Allehanda«, se mu je v odgovoru na pisanje našega lista ponesrečil stavek, ki potrjuje naše trditve. Ta list piše, da švedska želi živeti v miru in prijateljstvu s svojimi sosedi da mora pa računati z drugimi možnostmi ki se lahko pojavijo v mednarodni politiki. To pa pomeni, da švedska zahteva zase pravico voditi politiko gugalnice. V Stockholmu računajo torej, če že ne ravno s nemško-ruskim spopadom, vsaj to, da bosta zapadni sili imeli vpliv na usodo Evrope.

Tudi v Bolgariji zatirajo framasone

Rim, 27. julija. b. »Gazzeta del Popolo« objavlja da je po ukrepih ki jih je podvela proti masonom jugoslovenska vlada, tudi vlada v Sofiji začela energično akcijo proti prostozidarjem v Bolgariji. Prvi uspeh teh ukrepov, piše »Gazzeta del Popolo«, je ta, da je kongres velikih masonskih lož v Sofiji eklenil, da se prostovoljno razpuste vse masonske lože v Bolgariji.

Sovjetska Rusija — Japonska

Moskva, 27. julija. AA. Tass: V začetku avgusta se sestane v Citi sovjetsko-mongolsko-mandžurska mešana komisija, ki ima nalogo določiti končne meje. Komisija se sestane na osnovi sporazuma, ki je bil 18. julija t. l. sklenjen med pomočnikom komisarja za zunanje zadeve Lozovskim in japonskim veleposlanikom Togom.

Drobne novice

Bukarešta, 27. jul. m. Transcontinental Press: Minister za vere je interveniral pri pristojnih ministrih, da se prepove zbiranje prispevkov za popraviljanje cerkev in cerkvenih poslopij, ker ta način zbiranja škodi ugledu cerkve.

Cunking, 27. jul. m. Tukšnji politični krogi javljajo, da se ne veruje v točnost agencije Domej, da se je dosegel sporazum med Kitajsko in Anglijo o dovozu orožja iz Indije čez Tibet.

Belgrad, 27. jul. m. Jutri bo v prostorih glavnega odbora Jugorasa seja, katere se bodo udeležili člani glavnega odbora iz vse države.

Newyork, 27. julija. m. Reuter. Zveza narodov se bo kmalu preselila iz Zeneve v Princetown v Severni Ameriki, kjer bo ostala do konca vojske.

Nova zmaga Ilirije v državnem plavalnem prvenstvu

V Zagrebu je Ilirija zmagala nad ZPK s 70 : 39 točkami, v waterpolu pa je podlegla s 4 : 2 (1 : 1)

Zagreb, 27. julija.

Danes je bila tu plavalna tekma med ljubljansko Ilirijo in Zagrebškim plavalnim klubom, v kateri si je Ilirija močno utrdila svoj položaj na tabeli jugoslovanske plavalne lige. Rezultati so bili naslednji:

40 m prosto gospodje: 1. Mihalek (I) 5:30, 2. Vidovič (ZPK) 5:37,5, 3. Cerer (I) 5:47,5, 4. Kovarčević (ZPK) 5:59. Točke: Ilirija 7, ZPK 4.

100 m prosto dame: 1. Finc Draguša (I) 1:16, 2. Kržan Dana (I) 1:21,2, 3. Brkić Dora (ZPK) 1:21,9, 4. Bašić Zdenka (ZPK) 1:29,9. Točke: Ilirija 15, ZPK 7.

100 m hrbtno gospodje: 1. Pelhan (I) 1:16,4, 2. Drobnič (ZPK) 1:17, 3. Strmac (ZPK) 1:19,4, 4. Pestevšek (I) 1:19,1. Točke: Ilirija 21, ZPK 12.

200 m prsno dame: 1. Martin Andra (I) 3:31,4, 2. Fišer Olga (ZPK) 3:36, 3. Finc Saša (I) 3:48,4, 4. Petković Jasna (ZPK) 3:54,4. Točke: Ilirija 28, ZPK 16.

100 m prosto gospodje: 1. Pelhan (I) 1:05,1.

2. Vidovič (ZPK) 1:05,6, 3. Skarpa (I) 1:06,8, 4. Bergler (ZPK) 1:08,9.

Točke: Ilirija 35, ZPK 20.

100 m hrtno dame: 1. Finc Draguša (I) 1:41, 2. Fišer Olga (ZPK) 1:43, 3. Bradač Zorka (I) 1:45,4, 4. Bronzinčević (ZPK) 1:47,4.

Točke: Ilirija 42, ZPK 24.

200 m prsno gospodje: 1. Cerer (I) 3:01,5, 2. Hercog 3:05,2, 3. Rajzer 3:08, 4. Dvorak 3:10,4.

Točke: Ilirija 50, ZPK 27.

4 krat 100 m prosto dame: 1. Ilirija (Finc Saša, Kržan Dana, Martin Andra, Finc Draguša) 5:35, 2. ZPK (Brkić, Vadah, Bašić, Bronzinčević) 5:53,8.

Točke: Ilirija 60, ZPK 33.

4 krat 200 m prosto gospodje: 1. Ilirija (Pestevšek, Mihalek, Skarpa, Pelhan) 10:09, 2. ZPK 10:36,9.

Točke: Ilirija 70, ZPK 39.

Waterpolo ZPK : Ilirija 4:2 (1:1).

Ilirija: Linhart, Zija, Mihalek, Skarpa, Leser, Pestevšek. — ZPK: Mirković, Beran 1, Strmac 2, Beran 2, Bašić, Strmac 1 in Repuš.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Z vojaškega stališča je bil tudi pretekli teden v znamenju priprave in uvodnih bojov pred skupnim napadom, ki ga Italija in Nemčija nameravata napraviti na angleški imperij. S političnega stališča pa je bil pretekli teden v znamenju preurejanja južnovzhodne Evrope pod vodilnim posredovanjem Nemčije in Italije.

Pregled po bojiščih

Na nemško-angleškem bojišču so bile hude borbe v zraku, ki so se po ostrini in obsežnosti ves teden od dne do dne stopnjevale in dosegale v petek višek ob priliki nemškega bombnega napada na skupino 23 angleških trgovskih ladij v Rokavu. Angleška uradna poročila pa so javljala vsakonočne polete bombnikov nad nemško ozemlje. Iz vojaških dogodkov preteklega tedna se vidi, da ima Nemčija pred očmi cilje: 1. da Anglijo na vseh straneh odreže od vsake pomorske zveze — da jo blokira — in 2. da zanese nered v pristaniške naprave in važne industrijske panoge. Namen Angležev pa je očividno, da bi radi nasprotniku napravili čim več škodi pri virih njegove moči, to je v letalstvu. Zato napadajo petrolejska skladišča, luke in tovarne za letala. Angleške izgube na potopljenih trgovskih ladjah so bile občutne.

Na italijansko-angleškem bojišču so bili prav tako pretežno boji v zraku. Italijansko letalstvo se izkazuje z dolгими poleti in bombardiranj Gibraltarja in Haife, torej dveh točk na skrajnih mejah Sredozemlja. Malta je bila predmet vsakodnevnih obiskov italijanskih bombnikov. Angleži so delali v Afriki le obrambne polete. Enkrat so bombardirali tudi Rim. Na morju ni bilo velikih srečanj. Italijani so javili potopitev enega angleškega rušilca in ene podmornice. Angleži pa potopitev podmornic v Rdečem morju.

Politični pregled

Priprave na skupni in splošni napad Nemčije in Italije na Anglijo — napad, ki je najavljen — zahteva tudi politične predpriprave. Napadalca se hočeta vsestransko prepričati, da se za časa njihovih vojaških operacij proti Angliji nikjer ne bi pojavile kakšne motnje. To je bil eden od razlogov, da sta se Nemčija in Italija odločili, da takoj uredita nekatera nesoglasja, ki vladajo med državami južnovzhodne Evrope, čeprav sta prvotno sklenili, da bo vse to urejeno šele po zmagi nad Anglijo.

Težnje sovjetske politike na področju Črnega morja, nadalje tajinstveno obnašanje Turčije, ter stalna napetost med Romunijo in nekaterimi njenimi sosedami, pa so Nemčiji in Italiji svetovali, da naj takoj pospredujeta mirno poravnavo sporov. Tako je prišlo do diplomatskih posvetovanj v Solnogradu, kamor so bili za petek povabljeni romunski ministrski predsednik in zunanji minister, za včeraj, soboto, bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister, za nedeljo pa predsednik slovaške države in predsednik slovaške vlade. Solnograške konference so v stvari nadaljevanje razgovorov, ki sta jih nedavno v Monakovem imela nemški in italijanski zunanji minister, h katerim so bili na koncu povabljeni še madžarski ministrski predsednik in zunanji minister. Nemčija in Italija sta se brez dvoma zedinili na neki stvarni predlog glede izmenjave ozemelj in prebivalstva, ter sta sedaj zaporedno pozvali k sebi dotične države, da jim sporočita svoje predloge. Po dosedanjih poročilih obstajajo ti predlogi v

tem, da naj Romunija odstopi Madžarom pas svoje Transilvanije ter Bolgarom južni del Dobrudže. Slovaški bo najbrže svetovano, da se kot avtonomna zvezna država vključi v madžarsko kraljestvo. Med Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo pa bi bil potem sklenjen prijateljski blok, ki bi mu Nemčija in Italija jamčili nedotakljivost meja. Govorice o morebitnem odstopu Karpatske Ukrajine Sovjetski Rusiji do sedaj niso potrjene.

V tej zvezi so nemški listi tudi poudarjali, da se vse, kar se dogaja na jugovzhodu, dogaja sporazumno s Sovjetsko Rusijo, s katero sta si Nemčija in Italija že porazdelili vzhodni del v interesno območje, in da vlada med temi tremi velesilami prisrčno razmerje. Kljub temu pa še niso znani nameni Sovjetske Rusije na področju Črnega morja in zaledja Dardanel.

V preteklem tednu je Sovjetska Rusija izkoristila evropski položaj v to, da je dokončno pogoltnila baltičske države Litvi, Letonsko in Estonijo ter da je od Finske dobila pravico do nadzorstva, da se Aalandski otoki ne bodo oboroževali. Finska je stvarno pod sovjetskimi nadzorom.

V ameriški polovici sveta pa čujemo o novih razvojih, ki ne govorijo za to, da bo ta del sveta stalno ostal pri miru. Ameriško oboroževanje je doseglo obseg, ki naravnost sili k vprašanju: čemu? Amerika je izglasovala tudi zakone, ki ji omogočajo izredno veliko pomoč Angliji v pogledu letalstva. Nadaljni zakoni so ji dali v roke orožje za velik pritisk na Japonsko v roke. Amerika je namreč prepovedala izvoz petroleja in starega železa. Za ameriški svet se pripravljajo torej novi dogodki, kar je prišlo do izraza tudi na konferenci vseh ameriških držav na Havani, kjer je ameriški zastopnik zavzel odkrito stališče za Anglijo.

Notranji pregled

Notranje politično življenje v preteklem tednu ni rodilo nobenih izrednih dogodkov. Po izjavah, ki so jih dali predsednik vlade g. Cvetković, prosvetni minister dr. Anton Korošec in podpredsednik vlade dr. Vlado Maček o reformah, ki jih bo treba uvesti v našo državno življenje, se je začelo na odgovornih mestih tiho pripravljalo delo. Svoj odsev je imelo v številnih stališčih, ki jih je zaznamoval srbski, hrvatski in slovenski tisk k tem reformam. Iz pisanja tiska se zrcali vsestransko spoznanje, da je vlada na pravem potu, ko pripravlja reforme, spoznanje, da so reforme neobhodno potrebne za nadaljni obstoj države. Nesoglasja so se pojavila le glede načina izvedbe stanovske preosnove državnega življenja in glede postopka. Toda nesoglasja niso načelnega značaja in zavirajo več ali manj le iz sebičnega gledanja nekaterih strank odnosno strankarskih osebnosti, ki čutijo, da bi v valu prihajajoče preureditve države utonile.

V tej zvezi se je v državi začelo temeljito čiščenje enega najbolj nezdruženih pojavov, ki bi bil državo brez dvoma in neizbežno pripeljal v katastrofo. Mislimo namreč na **framasone**. Vlada je odredila hišne preiskave pri osrednjih masonskih ložah, a tudi pri številnih osebnostih, ki so bile pri framasonih vključene. Preiskava je privlekla na dan zanimive ugotovitve. Skoraj vsa naša zunanja, notranja, finančna in prosvetna politika so bile na vrvi velike osrednje lože, ki je imela svoj sedež pri Velikem Orientu v Parizu in od koder so masonski privrženci v Jugoslaviji, ki so se z medsebojno pomočjo znali povzpeli na vodilna mesta, sprejemali navodila in se jim slepo pokorili — na hrbtu našega ljudstva. Vlada hoče temu napraviti konec. Vedno bolj glasen postaja v naši državi tisk, ki zahteva, da se framasonstvo v temeljih zatire in da se ta tvor iztisne, da bo

po državi zaživelo spet samobitno, iz ljudstva in njegovih potreb izhajajoče narodno in državno življenje. Listi izražajo željo, da naj bi vlada imela pri tem poslu močne roke, da bi bila brezobzirna, ne glede na veljavo osebnosti, ki so bile v masonsko zaroto zapletene, ter da naj gre brezkompromisno pri tej potrebni operaciji do kraja.

Tudi debata o **podržavljenju Narodne banke** se bliža svojemu koncu. Prevladala bo očitno zahteva, da se naš osrednji den. zavod, ki ima v današnjem gospodarskem življenju države tolikšno vlogo in ki mu bo pri vpostavitvi novega reda v državi pripadala še večja naloga, iz rok zasebnikov, ki so lastniki Narodne banke, spravi popolnoma v last države in postavi pod njeno vsestransko nadzorstvo.

Razna neurja, ki trajajo po vsej državi že vse poletje, so povzročila, da naša letošnja žetev ne bo tako bogata, kakor je bilo pričakovati. Vlada je morala v zvezi s tem sprejeti nekatere varnostne ukrepe, med katere spada povečano strogo nadzorstvo nad žitnimi cenami, kakor tudi priprava uredbe za uvedbo enotnega kruha, tako da ne bo na eni strani prebivalstva potrata z belo moko, na drugi pa stradanje črnega kruha. A tudi razne okoliščine, ki so nastopile v zvezi z evropsko vojno, nam nalagajo dolžnost, da pravčasno organiziramo prehrano našega prebivalstva tudi z ozirom na potrošnje moke, kakor smo to že naredili z ozirom na uporabo mesa.

Notranjepolitično življenje se je v preteklem tednu več ali manj preselilo na Bled, kjer se nahaja dvor in kjer razni ministri pripravljajo več ali manj stalna bivališča tekom poletnih mesecev. Na Bledu so se naselili tudi že številni inozemski predstavniki pri našem dvoru. Bled pa bo letos manj kraj počitnic, kakor kraj dela, kajti že dosedanj potek blejske sezone kaže, da naši vodilni možje svoje bivanje v Sloveniji uporabljajo za intenzivna proučevanja raznih vprašanj, ki zadevajo življenje in dobrobit naše države v okoliščinah, ki nam jih je naložila evropska vojna.

Poročila z bojišč

Nemci uradno poročajo o uspešnem delovanju podmornic, ki da so potopile za 60.000 ton angleškega ladjevja

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 27. julija. AA. Stefani: Uradno sporočilo št. 48 vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile pravi:

Naša letala so ponoči bombardirala Malto. V Severni Afriki je bilo zbito še eno angleško letalo tipa Gloucester. Na ostalih bojiščih ni novega.

Madrid, 27. julija. AA. DNB: Po včerajšnjem bombardiranju Gibraltarja so se ponoči ob 2.40 ponovno pojavila številna letala neznane narodnosti nad Gibraltarjem. Protiletalske baterije in reflektorji so takoj stopili v akcijo, vendar pa ni bilo zbito nobeno letalo. Slišati pa je bilo številne eksplozije zaradi bombardiranja.

Nemška poročila

Berlin, 27. julija. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča:

Nemške podmornice so dosegle celo vrsto pomembnih uspehov. Neka podmornica je potopila 6 oboroženih sovražnih ladij, v skupni tonaži 33

tisoč 700 ton. Druga nemška podmornica je potopila skupno za 26.338 ton sovražnega trgovskega brodovja ter angleški rušilec »Hwaerwind«. Ista podmornica je torpedirala tudi trgovsko ladjo s 5200 tonami, ki je plula v močno zaščitenem konvoju in pri tej priliki razglašala konvoj.

O priliki napada naših hitrih čolnov ob angleški južni obali, so bile potopljene štiri sovražne trgovske ladje z 32.000 tonami ter ena trgovska ladja z 2000 tonami, ki se je vnela.

Ceprav so bile vremenske razmere slabe, so nemška letala izvedla ogledniške polete vse do Šetlandskega otočja ter nad vso vzhodno obalo Škotske in Anglije. Letala so napadala pristaniške naprave v Cardiffu in drugod ter povzročila mnogo požarov. Dalje so letala bombardirala številna skladišča goriva. Britanske letalske enote so izvedle od 26. na 27. julija napade nad zahodno in jugozahodno Nemčijo. Vržene bombe niso povzročile nobene škode. Eno angleško letalo je bilo zbito v letalskih bojih, drugo pa od protiletalskega topništva. Ena nemška letala se ni vrnilo.

Haag, 27. julija. AA. DNB: Z nemške strani se sporoča, da so angleška letala bombardirala ponoči Groningen. Ubita je bila ena oseba, dve pa sta bili ranjeni. Poškodovanih je bilo 20 hiš.

Angleška poročila

London, 27. julija. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča uradno:

Naši letalci so se spustili v boj z nemškimi letalci, ki so metali bombe ob južnovzhodni angleški in vzhodni škotski obali. Ena letala je bilo sestreljeno. Škode ni velike. Nemška letala so napadla tudi neke manjše trgovske ladje. Ena je bila poškodovana. Naša letala so snoči bombardirala pristaniške naprave, petrolejska skladišča, letalske tovarne in letališča v zapadnem delu Nemčije, v Belgiji in na Nizozemskem.

Davi so naša letala bombardirala Dortmund, Schiphol na Nizozemskem, Waalhaven. Vsa letala so se vrnila na vzletišče. Sinoči in današnji letalski poleti so bili zaradi slabega vremena manjšega obsega. Naša letala so metala bombe tudi na petrolejska skladišča v Cherbourgu in St. Nazairju. Pri tem poletu smo izgubili eno letalo.

London, 27. julija. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo sporoča, da so britanska lovka letala zbila v Kanalu dve sovražni letali.

Kairo, 27. julija. AA. Reuter: Glavni poveljnik letalskih sil na srednjem vzhodu sporoča danes, da ni niti eno letalo britanskega letalstva, ki pripada temu poveljstvu v noči med 23. in 24. julijem letelo v bližini Gaete in Rima. Ta izjava se nanaša na dozdnevni polet nad Rimom v noči med torkom in sredo v zvezi z alarmnim znakom v Gaeti, katerega omenja italijansko sporočilo dne 21. julija.

Kairo, 27. julija. AA. Reuter: Uradno sporočilo pravi: Zgodaj zjutraj so sovražna letala letela nad Aleksandrijo ter so v pol ure vrgla več bomb. Škode ni nobene, prav tako ni nobenih človeških žrtev.

Anglija bi rada blokirala vso Evropo

Rim, 27. julija. b. Transcontinental: Iz Stockholma poročajo, da je Anglija sklenila razširiti svojo pomorsko blokado tudi na Španijo in Portugalsko, češ da sta ti dve nevtralni državi dobavljali Nemčiji surovine iz čezmorskih krajev. Rimsko »Tribuna« piše, da bi bil takšen sklep angleške vlade težka kršitev mednarodnega prava, ki bi imela hude politične posledice, dočim bi Angliji sami prav nič ne pomagalo. Angleške boje ladje ne morejo več uspešno nadzirati morske obale od Biskajskega zaliva do Norveške.

Dr. Göbbels o nemški umetnosti Ob priliki umetnostne razstave v Monakovem

München, 27. jul. AA. DNB. Danes je bila odprta nemška umetniška razstava, katero prirejajo vsako leto ob istem času. Pri slovesnosti je imel govor propagandni minister dr. Göbbels.

Za uvod svojega govora je dr. Göbbels poudaril, da predstavlja sedanjí mednarodni položaj **pomembna preobrat v zgodovini sveta**. Ves nemški narod spremlja potek velike zgodovinske drame, ki je bila Nemčiji vsiljena in katera bo odločila o usodi Nemčije. Narod je vse svoje življenje prilagodil potrebam današnje vojne, toda

50 različnih modelov dvočolov

SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE

PRI

IGN.VOK LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

navzlic temu ne zanemari svoje umetnosti. Mnogi mislijo, da je umetnost samo olepšavanje življenja, ne pa prava življenjska potreba. Nacionalsocialisti stojimo v tem pogledu na drugem stališču. Za nas umetnost ni bila, niti ni sedaj nekaj vsakdanjega, temveč je to prava življenjska potreba. Nemški vojak, ki prehaja iz boja v boj in odnašajo zmago, ščitijo s svojimi prsmi ne samo nemška mesta, nemške tovarne, nemške njive ter življenje svojih soнародnjakov, prav tako ščitijo državo, najbolj kulturno v Evropi, ki je rodila Beethowna in Wagnerja, Schillera in Goetheja in druge. Zato ne smemo nikdar, čeprav bi nam to kazalo, umetnosti odrejati postranskega mesta v našem narodnem življenju. Nato je dr. Göbbels poročil, da se sedanje razstave udeležuje 751 razstavljalcev s 1397 deli. Omenil je, da so tri dvorane namenjene izključno umetniškemu delu, ki prikazujejo vojne motive. Posebna soba pa je posvečena septembrskim dogodkom na Poljskem. V zaključku je izrazil minister dr. Göbbels polno zaupanje in neomajljivo vero v nemškega voditelja, kateremu želi še naprej srečno in blagoslovljeno roko, da bi svoj narod popeljal h končni zmagi. Po Göbbelsovem govoru je namestnik rajha Rudolf Hess proglasil razstavo za odprto.

Iz Francije

Kje je Leon Blum Daladier in Mandel zaprta

Bern, 27. jul. t. »La Suisse« poroča, da se potrjujejo poročila, da so francoske kolonialne oblasti v Maroku prijele bivšega ministrskega predsednika Daladierea in njegovega notranjega ministra Mandela ter ju pripeljale v Marseille. Oba bosta še z nekaterimi drugimi politiki postavljena pred sodišče z obtožbo, da sta protizakonito Francijo strmoglavila v vojno. »La Suisse« sprašuje, kje se nahaja voditelj bivše ljudske fronte Leon Blum, ter zakaj njega francoske oblasti ne primejo in postavijo pred sodišče. Blum, tako piše list, je glavni krivec katastrofe, ki je zadela Francijo. Toda morada se bo v teku bodočnosti izkazala, da je bilo za Francijo potrebno, da so jo Leon Blum pognali v polom, kajti iz ruševin bo vstala nova Francija, ki se bo Leon Blumov ogibala.

Zeneva, 27. julija. AA. Stefani: Po vesteh iz Marseilla je bil bivši predsednik vlade Daladier prijet v Maroku, ter je že prepeljan v Marseille. Po istih vesteh so bile prijete v Maroku še tri znane francoske osebnosti.

Pariz, 27. julija. AA. DNB: Ko pišejo o delovanju vlade v Vichyju, zastopajo pariški listi mnenje, da poskušajo nekateri dosedanjí parlamentarni prvaki nadaljevati svoje delo pod nekoliko spremenjenimi naslovi. »La France au Travail« pravi, da se mora vlada čimprej vrniti v Pariz. »Matin« pravi: Pariz je središče Francije in zato mora državni poglavar rezidirati v Parizu. Tudi drugi listi zastopajo mnenje, da bo vrnitev vlade v Pariz pomagala k oživitvi gospodarskega življenja in s tem tudi k povratku beguncev v prestolnico, to je tistih, ki se dosedaj še niso odločili za vrnitev v Pariz.

Romunija pleni angleške ladje Angleži pa romunske

Bukarešta, 27. julija. AA. DNB: Uradno sporočajo, da so angleška oblastva v Port Saidu zadržale tri romunske ladje in to tovarno ladjo »Bukeli«, ki se je nahajala na poti v Romunijo z raznim blagom ter dve petrolejski ladji »Oltena« in »Stoa«, ki sta se prazni vračali v Romunijo. Kot protiukrep so romunska oblastva zaplenila 18 vlačilcev, ki plovejo po Donavi pod angleško zastavo.

Bukarešta, 27. julija. AA. DNB. Bivši zunanji minister Galencu je bil imenovan z dnem od 10. avgusta za romunskega veleposlanika v Moskvi s posebno misijo. Dosedanjí romunski poslanik v Moskvi Davidescu je bil premeščen v zunanje ministrstvo.

Bretonci poskušajo dobiti lastno „Bretonsko državo“

Potomci najstarejših evropskih plemen — Sorodniki Kelto v v Angliji Nemci so Bretoncem dali ločeno vojaško upravo

Spodaj posnemamo po praškem listu »Der Neue Tag« dopis, ki ga je list dne 26. julija sprejel od svojega dopisnika v Rennes v francoski Bretoniji. Dopis se glasi:

Rennes, 25. jul. DNB: V Rennes izhajajoči list »L'Heure Bretonne« (Bretonska ura ali Ura za Bretonce) poroča:

Nemške oblasti so priznale samostojni obstoj Bretonije. Da bi popravile krivico, ki jo je Bretonija pod francosko upravo skozi 150 let trpela, so ustvarili posebno bretonsko oblast in ji postavili na čelo posebnega guvernerja v osebi generalnega guvernerja Weyerja, ki se je nastanil v poslopju bivše prefektore v Rennes. Bretonski narodni odbor pa je imel v gradu Rohan o Pentivyju svojo sejo, kjer so bile sprejete naslednje točke programa bretonskega narodnega odbora:

1. Bretonski narodni odbor izjavlja v ime vsega bretonskega naroda, da položaj Bretonije po vojni pod nobenim pogojem ne bo več tisti, kot je bil do sedaj. Režim, ki je Bretonce tlačil, je za vedno izginil.

2. Bretonski narodni odbor bo ob določenem času Bretonijo oglasil za posebno državo. Ustava nove bretonske države bo uveljavila naslednja načela: Bretonija Bretoncem. Dobrobit bretonske narodne skupnosti je najvišja postava in so ji podrejene vse druge zasebne težnje.

3. Mednarodni pravni položaj bretonske države kakor tudi narava njenih odnosov do Francije in do Nemčije, bosta določena s posebnimi medsebojnimi pogodbami.

4. V sedanjí vojni polaga bretonski narodni odbor važnost na svojo izjavo, da je bretonski narod usmerjen proti staremu sovražniku Kelto v (Angleži).

Nato sledi bretonski notranjepolitični program v 18 točkah. V teh točkah izjavlja narodni odbor, da je z ustanovitvijo neodvisne bretonske države tudi potrebo, da najdejo državnega poglavarja. Službeni jezik sta bretonski jezik kot narodni jezik in francoščina. V Bretoniji bo ustanovljena posebna keltska univerza. Samo Bretonci morajo postati lastniki zemlje in hiš na ozemlju Bretonije. Bretonski zakladi, ki jih je odpeljala Francija, se morajo vrniti bretonski državi.

Kdo so in kje žive Bretonci

Bretonija, francosko Bretagne, je severozapadni polotok Francije, ki med Kanalom in Atlantskim oceanom širi kot podolgastr trikot v morje. Obsega 5 departementov: Loire Inférieure, Morbihan, Ille et Villaine, Côtes du Nord in Finistère. Na tem ozemlju prebiva okrog 3 in pol milijona ljudi. Značilne za Bretonjo so iz gostega grmčja razščene ograje, ki kakor okopi ločijo posestvo od posestva. Vidiš jih zelo nazorno na mnogih

Nemčija že priznala bretonsko državo?

Curih, 27. julija. b. Berlinski dopisnik »Basler Nachrichten« sporoča, da so nemške oblasti priznali samostojnost Bretonije. Po sporočilu izvršnega odbora bretonskega narodnega sveta bo pet departmanov, ki sestavljajo bretonsko narodno državo, uredilo svoje odnose do Francije in Nemčije.

Gospodarstvo

Narodna banka in njeno podržavljenje

Napačno postavljen problem

Na vprašanje, ali je potrebno, da podržavimo Narodno banko, nam je dosedanja debata po časopisih dala za odgovor zelo primitiven precep: ali 24 delničarjev Narodne banke ali 16 milijonov naših državljanov, volja, želja in koristi teh dveh skupin so merodajne. Pri tej bolj zabavni kot dosledni debati vidimo, kako se nekateri mučijo, da z vsemi mogočimi dokazi branijo interese delničarjev, drugi pa ravno tako vehementno, toda bolj megljeno in nedosledno skušajo braniti koristi gori omenjenih 16 milijonov. Ta debata je v prav kratkem času zašla v slepo ulico, postaja brezplodna, kar najlepše dokazuje dejstvo, da se vedno bolj ponavljajo že davno znani dokazi in protidokazi, dodajajo pa vedno bolj irealni in nesmiselni novi dokazi.

To se je moglo zgoditi samo zaradi tega, ker je bil problem že splošno napačno postavljen. Pravilno bi moralo biti postavljeno vprašanje, ali sedanja Narodna banka res izvršuje svojo nalogo ali ne. Še prej pa bi bilo treba, da se debata zadrži na to, kaj je prav za prav naloga Narodne banke.

Dosedaj še ni nihče kritiziral zakona o Narodni banki, ki nalaga tej ustanovi dolžnost, da skrbi za potreben obtok denarja in stalno vrednost denarja. Iz tega bi se dalo sklepati, da to osnovno načelo priznajo tako zagovorniki podržavljenja kot njihovi nasprotniki.

Če je temu tako, potem se moramo vprašati, ali je Narodna banka v svojem sedanjem sestavu in v svoji sedanji odvisnosti od države uspešno izvrševala to nalogo, za katero so seveda odgovorni organi Narodne banke, t. j. zbor delničarjev in upravni odbor.

Naša Narodna banka skrbi za primeren obtok denarja in za stalno vrednost denarja potem njene devizne in kreditne politike. Tako delajo tudi vse ostale emisijske banke, brez ozira na to, ali so podržavljene ali ne.

Pri devizni politiki ima Narodna banka kot taka zelo malo vpliva. Devizne politike ne vodi upravni odbor Narodne banke, torej delničarji, ampak minister financ preko svojega deviznega odbora, ki ga sam imenuje, in kamor je poklical komaj dva zastopnika Narodne banke, ki sploh nista zastopnika delničarjev Narodne banke v navadnem smislu te besede, dočim je ostale štiri člane deviznega odbora imenoval iz ljudi svojega zaupanja izven vrst delničarjev Narodne banke. Narodna banka je na ta način postala ne nosilec devizne politike, ampak samo izvršilni organ te politike. Upravni odbor Narodne banke na to devizno politiko nima nobenega večjega ali manjšega vpliva kot vsak navadni državljan. Jo lahko kritizira, hvali ali daje nasvete. In to je vse. Mislimo, da bo tako ostalo tudi v bodočnosti, ne glede na to, ali bo Narodna banka podržavljena ali ne.

Ostane še kreditna politika Narodne banke. Upravni odbor Narodne banke ima tukaj nekaj več besede, vendar pa njegov vpliv na to politiko ni šel in po sestavi izvršilnega odbora tudi nikoli ne more iti tako daleč, da bi mogel v pogledu na to politiko skleniti nekaj takega, kar ne bi našlo blagoslova ministra financ.

Dosedanja kreditna politika Narodne banke lahko služi za dokaz, da ima minister financ tudi tukaj preponderanten vpliv. Ravno v tej točki se delničarji Narodne banke odnosno njihov upravni odbor ni obnesel. Spomnimo se samo na dobo deflacije po letu 1931. Ministrstvo financ je takrat nagnalo Narodno banko v deflacijsko kreditno politiko, ki smo njene slabe posledice le prehitro vsi skupaj spoznali in občutili. Dasi ravno smo takrat deflacijo po veliki večini vsi obojevali, upravni odbor Narodne banke ni imel toliko hrbenice,

da bi se bil taki kreditni politiki javno uprl. V tistih časih upravni odbor Narodne banke ni izvrševal in ni izvršil svoje dolžnosti.

Sedaj nam grozi ravno nasprotni pojav, t. j. inflacija. Nihče ne more tavati izredno močne povezanosti med stalnim povečevanjem denarnega obtoka in ravno tako med stalnim dvigom cen na domačem trgu, t. j. stalnim naraščanjem cen. Ni treba posegati po učenih indeksnih številkah, vsak čuti na svoji koži, da je realna vrednost našega denarja padla za najmanj tretjino. Vsak se tudi sprašuje, kam bo to pripeljalo. Nikomur ni jasno, kako naj bi različne uredbe o maksimiranju cen imele trajen uspeh, če vidi, da se denarni obtok dviga tedensko na stotine milijonov. Vsakomur postane že po kratkem premišljevanju jasno, da bodo vse uredbe o maksimiranju cen imele samo negativen uspeh, t. j. pomanjkanje blaga, kot to vidimo že pri nekaterih za vsakdanje življenje najpotrebnejših predmetih (hrana, obleka itd.), če se bo obtok denarja povečeval v sedanjem obsegu. Zdi se pa, da vse to še ni jasno upravljavcem odboru Narodne banke, ker dosedaj še ni znil v javnosti niti ene besede o tem, in to je gotovo napačno.

Ni pa važno, ali so ti in taki grehi upravnega odbora Narodne banke že zadosten razlog za njeno podržavljenje. Važno je vprašanje, ali bi se podržavljena Narodna banka uspešneje borila sedaj proti inflaciji, v poznejših letih pa morda zopet enkrat proti deflaciji.

Na to vprašanje nam dosedanje skušnje s podržavljenimi Narodnimi bankami v drugih državah dajo samo negativen odgovor. Ne poznamo primera iz zgodovine kreditnega gospodarstva, da bi se kaka podržavljena banka uprla inflacijski ali deflacijski politiki svoje vlade, posebno ne inflacijski politiki. Podržavljena emisijska banka postane čisto navaden izvršilni organ ministrstva financ. Vsako ministrstvo financ je pa v vedni zadregi za denarjem in se seveda zelo rado zadoljuje pri emisijski banki. Tudi naša država v tem pogledu ne dela nobene izjeme. Emisijska banka postane na ta način izvršilni organ svojega dolžnika, ki mu mora slepo tiskati svež denar in na ta način uničevati njegovo stalno vrednost.

Dosedaj še ni prišel nihče na kake varnostne ukrepe, ki bi podržavljenimi emisijskim bankam služili za boljšo oporo proti inflacijski politiki. Dokler pa takih varnostnih ukrepov ne poznamo — posebno sedaj, ko se vsak zakon lahko preko noči spremeni za 180 stopinj — je pa podržavljenje povsod, in tudi pri nas, zelo riskanten poskus.

Če se pomešamo med zastopnike onih 16 milijonov naših državljanov, potem mislimo, da moramo — in seveda tudi oni — zavzeti edino pravilno stališče v vprašanju podržavljenja: podržavljenje je potrebno in koristno samo takrat, če se na ta način Narodna banka usposobi, da se bo lažje in uspešneje borila proti vsaki inflacijski in deflacijski politiki. Če nam tega podržavljenje ne prinese, potem podržavljenje ni potrebno, temveč škodljivo. V tem zadnjem primeru se bo namreč le prekmalu pokazalo, da je podržavljenje spremenilo denar v kup papirja z zelo zmanjšano vrednostjo. To pa bi rodilo posledice, na katere le premnogi zagovorniki podržavljenja niti ne mislijo, na katere se pa z bridkimi čustvi spominjamo vsi, ki smo doživeli kontinentalne inflacije iz let 1917—1925. Tu leži jedro vprašanja pa tudi jedro odgovora.

To naše stališče seveda ne zagovarja sedanji dogovor med državo in Narodno banko, ki daje delničarjem glede državne udeležbe pri dobičku, obdavčenja, možnosti odpisov, ustvarjanja rezerv, računanja stroškov klienteli itd. očitno prevelike ugodnosti. To bo treba popraviti ne glede na to, ali pride do podržavljenja ali ne.

v Jugoslavijo, če ga niso pravočasno prijavili ravnatelstvu.

Prijave, ki se pošiljajo ravnatelstvu, je poslati s tremi prepiši, originalno prijavo pa je takratirati z 10 din.

Prijave zalog za 1. avgust

Urad za kontrolo cen je izdal naslednjo navodilo, kako je treba izpolniti prijave o zalogah blaga, katere je treba dati za 1. avgust. Urad opozarja vse osebe, ki so zavezane prijaviti zaloge blaga na osnovi uredbe o kontroli zalog z dne 15. junija, da morajo po predloženi prijavi o stanju zalog 15. junija vložiti naslednjo prijavo dne 1. avgusta o stanju zalog dne 31. julija. V tej prijavi se morajo navesti skupni pregledi o nakupih in prodajah odn. predelavi blaga po 15. juniju do 31. julija, tako da bo predložena prijava o stanju zalog dne 31. julija vsebovala naslednje podatke: stanje zalog za vsak posamezni predmet posebej na dan 15. junija, skupno prodajo odn. predelavo količino blaga za tisti čas in na koncu stanje zalog dne 31. julija 1940.

Te prijave se bodo v bodoče dostavljale vsakega prvega v mesecu za pretekli mesec in eicer neposredno na nadzorstvo cen v Belgradu, ne več po upravnih oblaših. Ker so nekatere trdke že predložile datum pred 31. julijem, jih opozarja urad, da teh prijav ne bo vpošteval. Odn. trdke morajo predložiti nove prijave po navedenem navodilu.

Ob tej priliki opozarja urad zainteresirane, da morajo biti podatki v predloženih prijavih točni po predpisih uredbe o kontroli zalog blaga in navodil urada. Podatki v prijavi se morajo nanašati na vsako vrsto blaga posebej, naziv blaga odn. vrsto dotičnega blaga je naznačiti na način, ki je običajen v trgovskem prometu in eicer z označbami, katere ima dotična vrsta blaga ali se je daje v prometu. Količino blaga je treba izraziti v enolah mere, s katero se dotično blago v prometu meri. Popolnoma negotovo je naznačena količina, če se za blago, ki se v prometu meri v kilogramih ali metrih, navede količina v paketi ali komadih. Za primer navaja: platno je treba naznačiti v metrih z označbo širine v cm, sukancev v ducah z označbo, koliko ima en kos jardov ali metrov, volno in prediva v kg, neporabljene vrece je navesti v komadih, surovo kožo v kg, predelano v fusijah.

Pogajanja v Berlinu

Belgrajska »Politika« piše o naših gospodarskih pogajanjih v Berlinu, da še niso zaključena. Na pogajanjih so govorili tudi o naših dobavah kovin in žita. Nemci so izrazili željo, da bi jim poleg lastnih kontingentov prepustili tudi kontingente rud in kovin, katere smo svojčas odobrili Franciji. To je menda najvažnejša točka razgovorov. Pri tem

se postavlja tudi vprašanje zagotovitve italijanskih kontingentov za rude in kovine.

Glede naših dobav žita je velik problem vprašanje donosa naše žetve. Nemci insistirajo na tem, da se predvsem dobavi ostanek prejšnjih kontingentov, ki znaša okoli 3.500 vagonov pšenice. Poleg tega žele Nemci obnoviti za novo kampanjo kontingent 10.000 vagonov pšenice. 100.000 vagonov koruze in 10.000 vagonov pšenice ali koruze. Vprašanje je, če bomo zmogli te količine, ker je naša letina slaba. Edino za koruzo se nam obeta boljša letina.

Povišanje poštinih tarif za liste in časopise

Z odlokom ministrstva pošt itd. je izpremenjena ugodnostna tarifa, po kateri uredništva v notranjem prometu odpremljajo svoje liste in časopise. Počeni s 1. avgustom je določena naslednja taksa za liste in časopise, za vsak izvod:

Teža do 110 gr odresirano 0,10 din, neadresirano 0,04, vrnjeno 0,04, nad 100 do 200 gramov naslovljeno 0,20, nenastlovljeno 0,3, vrnjeno 0,08, od 200 do 300 gr naslovljeno 0,30, nenastlovljeno 0,12, vrnjeno 0,12 din, nad 300 do 400 gr naslovljeno 0,40, nenastlovljeno 0,16, vrnjeno 0,16 din, nad 400 do 500 gr naslovljeno 0,50, nenastlovljeno 0,20, vrnjeno 0,20. Najvišja dovoljena teža enega izvoda novin in časopisov ostane 500 gr.

Paketi z nenastlovljenimi listi in časopisi, ki jih odpremljajo uredništva ali se jim vračajo od prejemalcev, ne smejo biti težji od 10 kg.

Za liste in časopise, ki jih odpremljajo uredništva, se taksa plačuje v gotovini, za vrnjene liste in časopise se taksa plača v poštinih znakih, tako da znaša najmanjša taksa za te pošiljke 1 din.

Za priloge, ki se ne bi nanašale na dotične liste in časopise, se plača za vsakih 100 komadov ali del tega števila 5 din. Posamezna teža priloge, ki se odpremlja po tej tarifi, ne sme prekašati 30 gramov.

Vozninska taksa za rekvirirane avtomobile

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je poslala ministrstvu financ posebno predstavko zaradi odpisa vozninske takse za rekvirirane avtomobile. Sedaj pa je prejela od finančnega ravnateljstva v Ljubljani naslednje pojasnilo ministrstva financ, oddelka za davke, pod št. 41-799 III z dne 5. julija 1940:

Na vprašanje tamošnje zbornice od 29. junija št. 13.249 glede osvoboditve od takse iz tar. post. št. 101 zakona o takсах za avtomobile, ki so rekvirirani za vojaške svrhe, odgovarja takole:

S samim tem, da so avtomobili vzeti v vojne svrhe, nimajo njih lastniki, odnosno takšni zavezanci možnosti osebno razpolagati in služiti z rekviriranimi avtomobili za časa trajanja rekvizicije. Na ta način je odpadla in možnost konkurence drž. žel. od zasebnikov s pomočjo rekviriranih avtomobilov, zaradi česar preneha tudi pravica države verjeti vozninsko takso za časa trajanja teh okolištin, ki jih je izzvala rekvizicija avtomobilov.

Na snovi dokumentirane pismene predstavitve vsakega zainteresiranega taksnega zavezanca, katerega avtomobil je rekviriran, se bo ustavilo verjevanje cele ali dela takse, pač po tem, koliko je bilo avtomobilov rekviriranih od skupnega števila, ki so služili pri odmeri takse. Ko preneha rekvizicija in se avtomobil vrne lastniku na prosto razpolaganje, se bo odpisal del odgovarjajoče takse za ves čas trajanja rekvizicije, sorazmerno številu rekviriranih avtomobilov proti številu onih, ki so služili pri odmeri vozninske takse. Odpiše se samo po naknadno predloženi in dokumentirani prošnji zainteresiranega.

Tega navedila se bo ravnateljstvo držalo, ali zaradi postavljene vprašanja zaradi zainteresirane stranke ali pri reševanju eventualnih sporov. O tem so bile obveščene vse davčne uprave na območju tukajšnjega finančnega ravnateljstva.

Nova izdaja živinskih potnih listov

Finančni minister je odločil, da bo dal s 15. avgustom v promet nove živinske potne liste s povišano ceno za izdelavo od 0,10 na 0,20 din. Zato bo znašala prodajna cena skupno s takso 0,40, 0,70 in 1,20 din. Dosedaj veljavni živinski potni listi po 0,30, 0,60 in 1,10 din ostanejo v veljavi vse do njih porabe.

Dovoljena zvišanja cen

Kr. banska uprava je odobrila trdki Hubertus, Celjska mlarna d. z o. z. v Celju, da sme prodajati pri prodaji na veliko kg navadnega mila pri prevzemu do 150 kg za din 13.--; do 300 kg za din 12,75; od 300 kg dalje za din 12,50. Pri prodaji na veliko za kg terpeninovnega mila pri prevzemu do 150 kg za din 14; do 300 kg za din 13,75, od 300 kg dalje za din 13,50. Cene so računane pri takojšnjem plačilu, brez vtegeta 5 odst. prometnega davka. — Trdki M. Lazar v

Družinska žaloigra v Oplotnici

Oplotnica, 27. julija.

Vsa Oplotnica z okolico je pod vtisom pretresljive žaloigre, ki je zahtevala dve življenji ter se je pripetila v ugledni rodbini trgovca Mautnerja. V sredo, dne 24. t. m. je zadela trgovca z lesom Antona Mautnerja kap, kateri je podlegel. Bil je splošno priljubljen in pošten mož, ki je mnogim ljudem pomagal. Bil je rodom iz Hrvaškega. Na njegovo ženo, rojeno Somrak, pa je smrt ljubljene moža, s katerim je živela toliko let v srečnem zakon, silno vplivala. Bila je že precej časa bolana na živoh. V četrtke se je ustrelila iz samokresa ter je živela še eno uro, tako da je bila še sprevidena. Mož in žena sta bila večeraj položena v skupen grob. Naj v miru počivata!

Zagorje pri Pilštajnu

Dne 3. in 4. avgusta bo pri nas velik romarski shod. K Zagorski Materi božji bodo v velikem številu prihiteli kakor običajno iz velike Leskovečke župnije, da pri njej odlože vse dušne težave in se posebej zahvalijo za ohranjeni mir. Vabljeni pa so tudi verniki iz Krškega, Rajhenburga, Vidma, iz Artiča, iz Brežic, Koprivnice, Sevnice in iz okoljskih župnij. V sredi te slovenske mirne Bosne kraljuje milostna Zagorska Mati božja. Pridite! Poskrbljeno bo za vse z veem.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

V ptujski hiralnici je te dni umrla naša faranka, priletela vdova Liza Sagadin. Sirota je prestala veliko hudega.

V bolnišnico so odpeljali zadnji čas kovača Pernata in cestarjevo ženo Kozoderc iz Zupčje vasi ter posestnika hčerko Katarino Murko iz Apač.

Pri nagradnem žrebanju, katerega je priredila Vzajemna zavarovalnica ob 40letnici obstoja svojim

Zdravilno delovanje Rogaske mineralne vode:

Pri odvisni železni kislini je treba štrikrat na dan piti po 100—200 g vrele Styria. Voda se najprej ogreje, da izhlapi ogljikova kislina. Polabko piti!

Ljubljani, da sme prodajati volneno mešanico št. 20/1 kval. 464A/ZVAT 30 za kg 138 din; volneno mešanico št. 40/2 kval. 464A/ZVAT 30 za kg 149 din; volneno mešanico št. 30/2 ceffir, kval. 90370/3289 za kg 174 din. — Trdki A. Sarabon & Co. v Ljubljani, da sme prodajati mast trdke Herz pri prodaji na debelo po din 21,50 za kg in z 1 odst. popustom pri takojšnjem plačilu. — Trdki A. Sarabon & Co. v Ljubljani, da sme prodajati v trgovini na debelo št. Ceylon Crange Pekoe po 212 din za 1 kg z 1% blaginjskega popusta pri takojšnjem plačilu na debelo.

Naš pomorski promet v maju. V naša pristanišča in luke je prišlo maja meseca letos 7948 ladij s 1.186.372 tonami, maja meseca lani pa 9259 ladij z 1.955.626 tonami.

Dobava koruze. Kr. banska uprava sporoča vsem zainteresovanim, ki se obračajo nanjo s prošnjo, da bi jim dobavila koruzo, da koruze nima na razpolago. Pač pa je pričakovati, da bo sedanega pomanjkanja koruze kmalu konec in bo koruzo zopet na razpolago.

Dabave: Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema čimprej ponudbe za dobavo vložkov za vtiikalne doze in vtiikale ter do 12. avgusta za dobavo tropskih sklepov.

Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 12. avgusta ponudbe za dobavo sredov za strojno vrtnje; 26. avgusta električnih samostikal za motorje in zaščitnih stikal ter za dobavo dveh kompletnih rezervnih kontrolerjev.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 12. avgusta ponudbe za dobavo vijakov, matic, platna za čiščenje, žveplene kisline, kisla in disousa, snazilne volne, kremenca za benecinske jamske svetilke.

Licitacije: Dne 2. avgusta bo v pisarni referenta inž. štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo vojnega objekta vojašnice Kralja Aleksandra v Celju; 12. avgusta za adaptacijo konjušnice v vojašnici Vojvode Putnika v Mariboru.

Dne 30. julija bo v pisarni referenta inženjerice štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za postavitev pralnice v vojašnici Kralja Petra I. v Ljubljani.

Licitacije: Za izvršitev regulacijskih del na notranji Muri v odseku Veržej—Sp. Mota med km 75,810 do 75,175 je razpisana druga licitacija za 10. avgust. Proračunska vsota 446.278,25 din. — Za rekonstrukcijo drž. ceste št. 51 skozi Tržič od km 9,400 do 10,400 je razpisana licitacija za 21. avgust. Proračunska vsota 1.364.008,50 din. — Za oddajo gradbe carinskega oddelka v Libeljah je razpisana prva licitacija za 21. avgust. Proračunska vsota 346.090,39 din. — Za zgraditev cevi pri zgradbi prve etape vodovoda za Rajhenburg je razpisana prva licitacija za 31. avgust. Proračunska vsota 149.869,58 din.

Likvidacije: »Tourex« - Slovenija, tujsko prometna gospodarska zadruga z o. j. v Ljubljani, likvidatorji so dosedanjim članom začeli plačevati.

Nova delniška družba. V trgovinski register na Sušaku je bila vpisana delniška družba Erpek, d. d., trgovina z lesom na Sušaku. Glavnica je 1 milijon din in je razdeljena na 1000 delnic po 1000 din imenske vrednosti Vplačano je sedaj 600 tisoč dinarjev. Člani ravnateljstva so: Emil Ružička, Ivo F. Petrič, Zvonko Rihtmann, Baldo Cosulich Pečinski in Ernest Hieng.

Borze

Denar

Ljubljana, 27. julija.

Curih. Pariz 9,80 (bankovci 5,70). London 17,50 (bankovci 13). Newyork 440 (bankovci 437). Milan 22,20. Madrid 40. Berlin 175,75. Buenos Aires 96, register marka 50,50, trgovska marka 18,50.

Živinski sejmi

Mariborski svinjski sejem 26. julija. Na svinjski sejem je bilo pripeljenih 195 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašči 5 do 6 tednov stari komad din 110—145, 7 do 9 tednov stari komad din 150—200, 3 do 4 mesece stari komad din 210—320, 5 do 7 mesecev stari komad 350—470, 8 do 10 mesecev stari komad din 480—610, 1 leto stari komad 750—920, 1 kg žive teže din 8—10, 1 kg mrtve teže din 12—15. Prodanih je bilo 123 svinj.

vestim članom, je udeležena tudi naša fara. V zadnji »Naši močie namreč čitamo, da je izžreban naš domačin Matija Medved, Sv. Lovrenc št. 49.

Na Svete gore, največje štajersko božjo pot, poroma danes teden naša fara, s svojo, že več sto let zaobljubeno procesijo. Odhod bo ob 1. ponoči.

Bogoslovni profesor na mariborski bogoslovni fakulteti je postal naš bivši kaplan g. Jaroš Kotnik.

Ptujska gora

Prosvetno društvo na Ptujski gori priredi v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. veliko tombolo v korist popravila svetišča M. B. na Ptujski gori. Ta vest je vzbudila med Gorci in vee okoličani toliko zanimanja, da bo ta tombola res uspeša v vsakem oziru. Pa saj bodo tudi dobili zares tak, da ne bo nikomur žal dati 2 din za tablico in 11. avgusta zadeti na Ptujski gori prvovrstno kravo s teletom, več možkih in ženskih koles, klafiro drv, krasno namizno uto, kuhinjsko opravo, več skupin namizne posode itd. Vseh dobikov bo nad 400, tako da bo mogel vsak zadeti eebi primeren dobitek dobre kvalitete. Zato pa hitro sežite po tablicah, ker po vsej okolič gre glas, da na Ptujski gori sreča čaka nas.

Šoštanj

Danes je za našo širno župnijo nad vse radosten dan. Z blago Kasešnikovo mamo se raduje vsa župnija, ko njen vrt sin Ivan prvič stopa k božjemu oltarju. Res, da je v to kupo veselja kanila kapljica bridkosti, ker prežgadol umrlega dobrega očeta ni več med nami, vendar nas tolaži zavest, da se blagopokojni z nami veselijo v nebesih in blažavljajo svojo ljubljeno. Vse priprave ob pokazu, da nismo mati tista, ki ljubi sina novomašnika, ampak cela župnija mu poklanja svoje ljubav. Slavnostni oridigar je gospod profesor Anton Karo, nekdanji tukajšnji priljubljeni kaplan.

Ob 40 letnici Vzajemne zavarovalnice

Z objavo v »Slovencu« je konec julija leta 1900 oznanila na novo ustanovljena Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, da bo s 1. avgustom odprla pisarno v pritličju Medijatove hiše na Dunajski cesti, kjer bo s tem dnevom tudi začela uradovati. Tako je začel pred 40 leti delovati domači slovenski zavarovalni zavod, ki je glede na razmere imel poleg svojega gospodarskega pomena tudi velik narodnostni vpliv. Začetek prav gotovo ni bil lahek, toda načela, ki so vodila zavod od prvih dni, so pripomogla, da se je z Vzajemno zavarovalnico razrasla v 40 letih ena najmočnejših in najtrdnjših slovenskih gospodarskih ustanov. 1. avgusta bo Vzajemna slovesno praznovala lepi jubilej dela in uspehov, hkrati pa bo kakor čujemo, dala jubileju še poseben poudarek s tem, da bo na več načinov z denarnimi žrtvami dokazala, da se zaveda socialnih nalog sedanjega časa. Za sedaj pa si oglejmo na kratko vso 40letno dobo, v kateri je Vzajemna zavarovalnica zrastle iz skromnih sredstev do današnje pomembnosti.

Žalostna usoda prve zavarovalnice »Slovenije«

Na nekdanjem Kranjskem je bilo ustanovljeno prvo domače slovensko zavarovalno podjetje leta 1872. Bila je to zavarovalna banka »Slovenija«, ki jo je ustanovil pl. Treumstein v zvezi z bivšim ljubljanskim županom dr. Etbinom Costo. Na žalost pa je to podjetje, ki je v začetku obetalo lep uspeh, žalostno propadlo. V tehničnem vodstvu podjetja so bili namreč dunajski borzni spekulanti in že leta 1874 je začela zavarovalnica v težave. Njena postopna likvidacija se je končala šele leta 1885 in »Slovenec« z dne 5. marca 1885 se je poslovil od nje z besedami »Imela je rajnaka poklic in zmoglost, postati blagoslov v deželi, a je postala nesreča mnogim.« Vprašanje ustanovitve nove slovenske zavarovalnice je sprožil spet prvi katoliški shod leta 1892. To misel sta povzela deželna poslanca Franjo Šuklje in dr. Žitnik, ki sta v kranjskem deželnem zboru februarja 1896 predlagala, naj se ustanovi kranjska deželna zavarovalnica. Predlog je bil sprejet in deželni odbor je začel zbirati podatke, potrebne za ustanovitev deželne zavarovalnice. O teh podatkih je bilo dano obsežno poročilo na zasedanju deželnega zbora v februarju 1898. Prav tako je bil stavljen predlog, naj se deželna zavarovalnica ustanovi. Proti pričakovanju pa je predlog propadel. Večina poslancev je bila namreč pod vtisom govora dr. Ivana Tavčarja, ki je prizadevanje poslancev Šukljeja, dr. Žitnika in tovarišev označil kot politično agitacijo proti poslancu Ivanu Hribarju, takratnemu glavnemu zastopniku češke zavarovalne banke »Slavije« v Ljubljani.

Ustanovitev Vzajemne zavarovalnice

Ker z deželno zavarovalnico ni bilo nič, so nekateri slovenski gospodarstveniki začeli misliti na zasebno zavarovalnico. Podrobne priprave je vodil upokojeni sodni svetnik, odvetnik in državni poslanec Ivan Vencelj, mož širokega obzora in odločnih dejanj. Najbližji njegovi sodelavci pa so bili kanonik Ivan Sušnik, kanonik Josip Šiška, veleposestnik Josip Jarc ter industrialec Karel Polak. Potrebni ustanovni sklad v višini 100.000 kron so podpisali najvidnejši predstavniki slovenskega javnega življenja. Dejanski utemeljitelj zavoda pa je bil tedanji škof dr. Anton Jeglič, ki je dal na razpolago potrebna denarna sredstva v znesku 100.000 kron, ki so bila potrebna za izvedbo organizacije in pričetek poslovanja.

Razvoj do svetovne vojne

Ustanovni občni zbor Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani je bil 5. julija 1900, potem ko je deželni predsednik Hein 14. aprila 1900 izdal ustanovitveno dovoljenje. 1. avgusta je začela zavarovalnica v Medijatovi hiši na Dunajski cesti že z delom in je

v tej hiši rastla do preselitve v novo palačo v septembru 1930. Ob ustanovitvi Vzajemne zavarovalnice je prevladovalo mišljenje, da bi bilo najbolj primerno, če bi kdaj kasneje kranjska dežela prevzela zavarovalnico in jo spremenila v deželno.

Ker se je pa že v predvojni dobi Vzajemna razširila po vsem slovenskem ozemlju, torej čez meje dežele Kranjske, je postala ta misel vedno težje izvedljiva. Začetek sicer za Vzajemno zavarovalnico ni bil lahek. Imela je polno konkurenco in tudi Dunaj ni bil navdušen nad to narodno ustanovo, ki je pomenjala za Slovence osamosvojitve v zavarovalni panogi. S solidnim in previdnim delom se je namreč Vzajemni posrečilo, da je posegla daleč na zgornjo Štajersko in Solnograško s posebno ljubeznijo pa je skrbela za Koroško, Primorsko in Goriško.

Po svetovni vojni

pa so mirovne pogodbe uresničile območje Vzajemne zavarovalnice na eni strani, na drugi strani pa je ustanovitev narodne države odprla zavarovalni vrata po vsem ozemlju Jugoslavije. Številne zavarovalnice Vzajemne na Štajerskem, Koroškem, na Goriškem in Primorskem so prevzele tamošnje zavarovalnice, Vzajemna pa je začela prestiti svojo organizacijo po državi, kjer sedaj ni skoraj večjega kraja, kjer je ne bi poznali. Najbolj udomačena je seveda v Sloveniji.

Uspeh 40 letnega solidnega dela

Z razvojem zavarovalnice se je množila seveda tudi vrsta zavarovalnih panog, ki jih je uvedla zavarovalnica. Tako je doslej Vzajemna uvedla skoraj vse elementarne panoge, prav tako pa izvaja življenjsko zavarovanje v vseh kombinacijah, ki so se obnele tudi drugod v zavarovalstvu. Danes ima Vzajemna skoraj 150.000 zavarovalnih pogodb. Čiste premije elementarnih zavarovanj so znašale konec leta

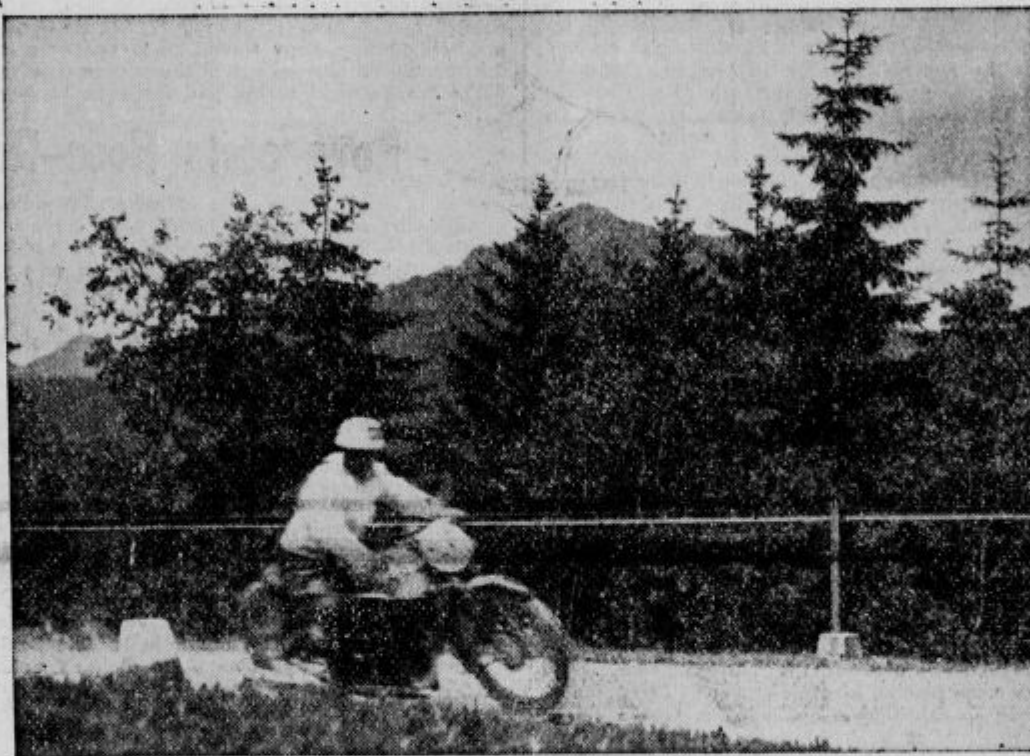
1939 okrog 13 milijonov din, v življenjskih oddelkih pa skoraj 15 in pol milijonov din. Zavarovalna vsota vseh življenjskih zavarovanj znaša 318 milijonov din, tako da je Vzajemna med domačimi zavarovalnicami v Jugoslaviji na drugem mestu, dočim se v elementarnih panogah krepi na četrtem mestu, v Sloveniji sami pa je zdaleka prva. Vseh njenih zavarovancev je okrog 115.000, torej manj kakor pa ima Vzajemna zavarovalnih pogodb. To je razumljivo, če upoštevamo, da imajo nekateri zavarovanci po več pogodb. Za svoje zavarovanje izdaja Vzajemna mesečnik »Naša moč«, ki velja za članice na leto 1 din. Vsaka številka ima naklado 115.000, zaradi česar je ta mesečnik po številu najmočnejša slovenska publikacija sploh.

Premoženje je varno naloženo

Vzajemna ima seveda pri sedanjem gospodarskem stanju velike premijske rezerve in poslovne sklade. Ta denar, ki je seveda last njenih zavarovancev, je varno naložen deloma v denarnih zavodih, hipoteknih posojilih in lastnih političnih posojilih, deloma pa v zgradbah. Vzajemna ima v Ljubljani reprezentančno zgradbo na Masarykovi cesti, dalje pa hiše na Miklošičevi cesti 17, na Poljanski št. 18 in v Gledališki ulici št. 4. V Zagrebu ima Vzajemna veliko palačo na Zrinjevcu ter lepo veliko stavbo v Čaničevi ulici. V letih 1931-32 pa je Vzajemna zgradila za Stadionom v Ljubljani 16 enodružinskih vil.

Svoj jubilej bo Vzajemna praznovala 1. avgusta s službo božjo, ki jo bo za njene umrle in še živeče sodelavce in člane daroval prevzvišeni škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman v turistiški kapeli palače Vzajemne zavarovalnice. Za 40letnico je bila namreč tudi ta kapela dokončno in lično urejena. Po maši bo slavnostno zborovanje, na katero so povabljeni najbolj odlični predstavniki našega gospodarskega in javnega življenja.

Zopet zmaga na NSU 350 ccm!

Znanl slovenski dirkač J. Šiška je dosegel pri gorski dirki na Jezersko na NSU 350 ccm kot prvi najboljši čas dneval!

Naš novi podlistek

ki ga pričnemo priobčevati v torek, je roman svetovnoznane francoskega pisatelja Alphonsa Daudeta:

JAKEC (JACK)

Sijajno opisovanje značajev, pariških brezposelnih in »skrahiranih« umetnikov, ki jim je v karieri izpodletelo.

Ganljiva povest, polna življenjskih zgledov, duhovitosti, pikrosti in tragike, da človeku pridejo solze v oči.

Vsakdo jo bo z užitkom bral, vsakdo sočustvoval z ubogimi Jokem.

Višek pripovedne umetnosti! Krasno in zanimivo!

Slovenski delavski romarski dan

Na Vel. Šmaren letos prireja Zveza združenih delavcev romanje svojega organiziranega delavstva. K soudeležbi na romanjih vabi organizacija vse ostalo verno slovensko delavstvo. Po določenem programu bodo tako slovenski delavci, ki jih družijo katoliška vera in slovenska narodnost ter skupni stanovski interesi romali v Marijino svetišče in k Marijinim oltarjem.

Na teh romanjih bodo delavci poudarili svojo zvestobo veri očetov, svojo usmerjenost v slovensko narodno skupnost. Ko velik del slovenskega naroda že danes pripada delavskemu stanu, ko se dežela vsako leto bolj industrializira in se narod proletarizira, vstajajo nove razmere, novo čustvovanje in novo htenje. Da bi pri svojem delu našli trdnih skupnih smernic za bodoče stanovsko delo, zato bodo delavski romarji molili in o tem se bodo tudi pomenili na svojih božje-polnih zborovanjih.

Organizacija pripravlja devet romarskih božjepotij in devet z božjo potjo združenih versko-organizacijskih zborovanj. Sešli se bodo tako na Vel. Šmaren slovenski delavci na sledečih božjepotnih krajih: 1. Ljubno pri Brezjah, 2. Šmarna gora, 3. Homec pri Kamniku, 4. Nova Stifla pri Ribnici, 5. Sv. Planina nad Trbovljami, 6. Gora Oljka, 7. Ptujška gora, 8. Jeruzalem, 9. Gorca v Sv. Petru pri Mariboru.

Dosti imamo vzrokov, tako pravi okrožnica organizacije, da k Mariji romamo. Javno bomo izpričevali, da se svet brez Boga urediti prav ne da. Preko častne borbe za pravično družbo ne smemo pozabiti zadnjega, višjega namena človekovega. Prosili bomo za nas same, za naše sivoce, za slovenski delavski stan, za ves narod. Prosim bomo za izgubljene delavce, da se po milosti vrnejo nazaj k Bogu. Molili bomo, da nam po Marijini priprošnji Bog priznane s preizkušnjo teh nevarnih časov in da po božjem razsvetljenju ob vztrajnem delu prav rastemo v lepšo bodočnost.

Prav je, da se vse verno slovensko delavstvo na Vel. Šmaren pridruži navedenim deveterim romanjem. Zaveden slovenski delavec se bo z veseljem odzval temu organizacijskemu klicu in pohitel k Materi božji z mnogimi preizkušenimi tovariši in z njihovimi družinskimi člani, da zase in zanje, za stan in za narod in za njegovo vodstvo izprosi Marijine priprošnje, božje pomoči in lepšo bodočnost.

Vel. Šmaren naj tako zajame lepa organizacijska zamisel in naj slovenski delavski stan, pa tudi njegove prijatelje ta dan združi pri Materi vseh milosti in Kraljici miru.

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom, je naravna »Franz-Josefov« grenka voda že od davnine preizkušeni domače sredstvo. Prava »Franz-Josefov« voda mlo učinkuje in sigurno odvaža, a vrhu tega tudi v zastarelih primerih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Skoraj pol stoletja dela za ljudstvo

Častni kanonik in dekan J. Weixl deluje pri Sv. Križu na Murskem polju že 46 let, od tega 40 let kot župnik

Križevska župnija, ki slovi v lavantinski škofiji po tem, da je dala katoliški Cerkvi največ duhovnikov, med njimi tudi prvega slovenskega kardinala Misijo in sedan-njega rektorja ljubljanskega vseučilišča g. prelata Slaviča — trenutno ima 21 živih duhovnikov — obhaja danes pomenljivo slovesnost, kakršne še ni bila deležna. Njen pri vseh župljanih izredno

priljubljeni in daleč okrog priznani dušni pastir g. častni kanonik Jožef Weixl obhaja danes 40letnico, odkar je na »Aninsko nedeljo« 1. 1900 kot novi župnik sprejel ključje cerkve Sv. Križa. Ze prej je kot kaplan služboval šest let v tej župniji tako, da obdeluje vinograd Gospodov pri Sv. Križu polnih 46 let, skoraj pol stoletja. Zato je razumljivo, da je v tem času vsej župniji vtisnil pečat svojega dolgoletnega plodonosnega dela.

Prva njegova skrb je veljala časti božji in pa lepoti hiše božje. Ze njegov prednik župnik Lacko je postavil lepo, novo cerkev, ki je bila sicer do-delana, potrebovala pa je še notranje izpopolnitve in opreme. Zato je že kot kaplan l. 1897 ustanovil cerkveno društvo za veliki oltar ter začel zbirati darove. V prvem letu njegovega župnikovanja je dozorl prvi sad njegovega truda. Glavni oltar sv. Križa, ki je krasno gotško delo graških mojstrov, je bil slovesno posvečen na Aninsko nedeljo l. 1901. Istočasno je bilo v presbiteriju izdelanih petero barvnih oken. Za tem je prišla na vrsto nova prižnica l. 1904. Čez dve leti je oskrbel lepo skulpturo Pieteta z božjim grobom, nakar je čez tri leta sledil novi lepi nastavek za krstni kamen. Leta 1911 je po njegovi zaslugi dobila cerkev lepo slikano okna še v ladji. Njegove velike vneme za lepoto hiše božje ni ovirala niti zadnja svetovna vojna. V sredi vojnega hrupa je l. 1916 križevska cerkev dobila nove orgle in naslednje leto edinstveno lepo gotško srebrno monštranco, ki jo je izdelal mojster Witte v Achenu ter jo prav v zadnjem trenutku, nekaj dni prej, preden so Nemci zaprli mejo proti bivši Avstriji ter prepovedali izvoz vsakih dragocenosti, spravil čez mejo. Mon-

štranca je stala takrat 13.000 kron in je precej težka. Po vojni je na rame neumornega g. kanonika legla nova skrb: kako cerkvi zopet oskrbeti nove zvonove, ki jih je vojna vihra pobrala. To se mu je posrečilo leta 1925, ko je obenem obhaja 25letnico svojega župnikovanja. Nave zvonove je blagoslovil rajni škof dr. Karlin. V naslednjih letih je še vedno svoji cerkvi oskrbel kaj novega ali pa staro lepo popravil. Po njegovi zaslugi ima cerkev veliko število lepih mašnih oblačil. Zadnje večje delo, ki je bilo izvršeno pod njegovim vodstvom pred dvema letoma, je napeljava električne razsvetljave v cerkev.

Tu smo seveda samo v glavnem našli njegove zasluge za lepoto križevske cerkve. Popolnoma razumljivo je, da je ta velika vnema vzpodbudno vplivala na njegove župljane, ki so vedno radi poslušali svojega dušnega pastirja, tudi takrat, če jih je moral kdaj pokarati. G. kanonik je znal vzporedno z olepšanjem svoje cerkve kot dober pridigar in vnet spovednik prenavljati tudi duše in srca svojih ovčic. Zato je bila njegova župnija v verskem oziru vedno dobra, kar nazorno priča veliko število duhovnikov, ki izhajajo iz te župnije. In tu ima g. kanonik zopet največ zaslug. Pisec teh vrst ne pozna v vsej škofiji nobenega župnika, ki bi tako zelo ljubil dijakke, zlasti bogoslovce, in ki bi se toliko brigal, da spravi vse nadarjene dečke v višje šole, kakor g. kanonik Weixl. In ta njegov trud je bil bogato poplačan. Saj je vseh 21 sedanjih živih duhovnikov razen enega imelo svoje nove maše za časa njegovega župnikovanja pri Sv. Križu. Povprečno torej pride na vsaki dve leti njegovega župnikovanja ena nova sv. maša. Zadnja nova sv. maša je bila letos 14. julija izjemoma na Rakovniku, ki jo je imel salezijanec g. Franc Stuhel. To dejstvo pač dovolj glasno priča o njegovi veliki ljubezni do dijaške mladine in je vsaka pisana beseda odveč.

Minogrede naj omenimo, da že dolga leta deluje tudi pri križevski posojilnici ter drugih ustanovah gospodarskega značaja. Razumljivo je, da njegovo obširno delo ni moglo ostati neopaženo v širši javnosti. Cerkvena oblast ga je odlikovala z imenovanjem za dekana, konzistorijalnega svetnika in častnega kanonika, svetna oblast pa mu je pred leti podelila visoko odlikovanje za njegove zasluge.

Jubilantova slika pa bi ne bila popolna, če bi pozabili omeniti njegovo veselo naravo in družabnost. Vsak človek, zlasti tisti, ki veliko dela,

potrebuje od časa do časa malo razvedrila in vesele družbe. In kdo bi mu zameril ali se pohujšal, če g. kanonik v družbi svojih sobratov s posebnim veseljem lovi »pagatac ali napove »trojke«, četudi mu tu in tam »nevolasti« — tako imenuje nekatere gospode, ki so mu posebno pri sre — lov preprečijo ali »trojke« ujamejo, kar se pa redko zgodi. Ob taki priliki njegova dobra volja in veselje ni nič izkazano, ker se ravna po apostolskih besedah: Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi.

H koncu mu želimo, naj ga Vsemogočni ohrani še dolga leta prelepi križevski župniji, kjer bo, če bo božja volja, pel svojo zlato sv. mašo.

Prijeta vlomilska tolpa

Videm ob Savi, 27. julija.

Orožnikom iz Krškega se je pod vodstvom komandirja g. narednika Meršola Filipa posrečilo razkrinkati 5 člansko vlomilsko družbo, ki je od lanskega poletja zelo strašila po okrajih Brežice, Krško, Novo mesto in Zagreb. 28 letni samski delavec, oče treh nepreskrbljenih nezakonskih otrok, Omerza Jože iz Rožnega pri Blanci, Zakšek Jože, delavec, rodom iz Arlič, 35 letni posestnik iz Brezine pri Brezjah, Cizel Ivan in 31 letni samski delavec Černoš Martin iz Arlič ter 30 letni zidarski pomočnik Omerza Anton iz Zadovinjka pri Krškem, so izvršili od lanskega poletja 42 vlomnih tatvin z skupno škodo okrog 120.000 din. Rokovnjači so kradli vse od kraja. Odneli so lepo število kokoši in raznim gospodarjem in trgovcem mesa, slanine, usnja in čevljev za lepo vsoto. Tudi kolesa so jim prišla prav. Kolesa so demontirali in posamezne dele zamenjali in prodajali.

Orožnikom iz Krškega pa najlepša hvala za njihovo čez 3 tedensko delo pri preiskavi, ki nas je rešila ljubiteljev tujega imetja.

Aretacija drznega vlomilca

Celje, 27. julija.

O številnih vlomih v Celju in okolici zadnjih štirinajst dni listi niti niso poročali, da ne bi po nepotrebnem razburjali prebivalstva. Policija in orožništvo pa sta se trudila, da izsledita predznega vlomilca, ki je podnevi in ponoči, zlasti pa ob nedeljah vlamiljal v podstrešne sobe v raznih celjskih hišah ter kradel blago in denar. Izvršenih je bilo 11 vlomov. Vlomilec se je spretno skrival po Celju, vlamiljal, ukradeni blago pa prodajal in si s tem nakupil obleke. Na sled mu je prišel uslužbenec Ljudske posojilnice g. Cestnik Rudolf, ki ga je spoznal po hlačah, katere je ukradel hi-

žniku Ljudske posojilnice. Stopil je s kolesom za njim ter mu sledil čez Glavni trg v Gosposko ulico. Vlomilec je zavil v vinotoč Matkovič, to pa je izrazil Cestnik in hitel po stražnici Emeršica Alojzija, da sta pobitela za njim. Stražnik je dohitel vlomilca v Gosposki ulici. Ko je vlomilec zagledal stražnika, je spustil kovčeg z raznim vlomilskim orodjem ter hotel zbežati. Stražnik se je podviljal in ga aretiral. Na stražnici so dognali, da imajo opravka s starim prekanim vlomilec, 23 letnim Sotovski Avgustom, ki je pristopen v Posredo. Šele 24. junija je prišel iz mariborske kaznilnice, kjer je odsedel kazni dveh let težke ječe zaradi številnih vlomov v ljubljanskem okraju. Odsedel pa je 14 mesecev tudi že pred to kaznijo. Takoj, ko je prišel na svobodo, se je napotil peš v Rogaško Slatino in skozi Zagorje v Zagreb, da bi iskal dela ali našel sorodnike. Ker mu za delo ni bilo, sorodnikov pa ni našel, je začel zopet svoje staro življenje. Od Zagreba do Ljubljane in vso Gorenjsko se je prevozil s tovornimi vlaki, med vožnjo izstopal, se klatil po deželi, kradel, prosičal in vlamiljal. Prekoračil je tudi jugoslovansko-nemško mejo in bival dva dni v Nemčiji, odkoder so ga pa pregnali. Nato je bil v službi pri nekem lesnem trgovcu na Jezerskem. Ker pa mu delo ni ugajalo, se je napotil v Savinjsko dolino in 12. julija nastopil kot pomožni delavec službo pri nekem trgovcu v Zalcu. Odtod je prirejal ponoči in ob nedeljah izlete v Celje in vlamiljal po raznih hišah v Celju. Ponekod so se mu vlomi ponesrečili. Do sedaj je priznal skoraj vse vlome, na vesti pa jih ima še več v celjskem okraju in drugod. Nujno so ga osumili, da je napadel na Starem gradu mekinjskega g. župnika in njegovi sestr. Gospa Mohorjeva, sestra g. župnika iz Mekin je pri so- očenju z vlomilecem potrdila, da je Sotovski prav sliden napadalec na Starem gradu, le da je imel drugo obleko. Sotovski je svojevrsten specialist za vlome na podstrešjih. Na policiji ga sedaj zasljušejo in upajo, da bodo v kratkem pojasnjeni tudi drugi vlomi v Savinjski dolini.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 28. julija: 11. pobinkostna nedelja. Viktor (Zmagoslav), papež, mučenec; Inocenci, papež. Ponedeljek, 29. julija: Marta, devica; Beatrika, mučenica. Torek, 30. julija: Abdon in Senei, mučenca; Julita, mučenica.

Novi grobovi

Zlatomašnik

† Jakob Cinglak

V soboto jutraj je umrl v Ptuj zlatomašnik g. Jakob Cinglak. Pokojnik je bil rojen 11. julija 1858 na Sladki gori. Po dovršenih srednješolskih študijah in po končani 3 letni vojaški službi je vstopil v mariborsko bogoslovje, kjer je bil 16. julija 1888. leta posvečen v duhovnika. Kaplanoval je v Selnici ob Dravi, v St. Ilju v Slov. gorici, v Loki pri Zid. mostu, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, v Zalcu, v Sv. Petru v Savinjski dolini in končno v Vojniku. V teku svojih kaplanskih let je bil štirikrat provizor. Morda je ta služba zagrenila misel na samostojno župništvo, ker se nikoli ni hotel potegovati z njo. Zanj deset let je užival svoj zaslužni pokoj v Ptuj. Meščani so skromnega gospoda prav radi imeli. Svojo duhovniško službo je opravljal natančno in vestno. Bil je do zadnjega časa kljub svoji visoki starosti duševno izredno čil in svež. Najmanjših podrobnosti iz svojih prejšnjih let se je spominjal z naravnost neverjetno natančnostjo, duhovniki in ljudstvo ga bodo ohranili v hvaležnem spominu. Naj v božjem varstvu mirno počiva!

† V Ljubljani je v splošni bolnišnici umrl splošno znani in spoštovani gospod Matevž Zagorac, nadprednik v pokopu. Rajni je bil dolga leta naročnik »Slovenca«. Pogreb bo danes ob 3 popoldne z Zal. kapela sv. Janeza, na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin! Zalujočim ostalim naše globoko sožalje!

† V Ševnici je mirno v Gospodu zaspala gospa Jožeta Lipovšek, vdova železniškega zvanika. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

OBISKOVALCI »ZAL«

Vence, šopke itd., vedno sveže
veličarna Šimenc Pavel, nasl.,
sv. Križ, poleg Zal — tel. 49-59.

Osebnosti

— Poročil se bo danes v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani g. France Capuder, profesor na I. drž. real. gimnaziji v Ljubljani, z gđ. Vido Suhadolnik, hčerko nadsvetnika drž. železnice g. Ivana Suhadolnika. Novoporočencema želi obilo ere in božjega blagoslova.

— Poroka. V torek, 16. t. m. sta se poročila v baziliki Matere Božje v Rajhenburgu gospod Ivačič Ernest, uradnik tovarne »Celuloze« na Vidmu, z gđ. Vidko, iz znane in ugledne rodbine Kleševce iz Rajhenburga. Mladima zakoncem želim obilo ere in božjega blagoslova.

— Bibliotekarski izpit je opravil na univerzi kralja Alekseandra v Ljubljani gospod profesor Cene Krajnc. Čestitamo!

Moderna verzija čudovitega romana »TRJE MUŠKETIRJI« od slavnega pisatelja Aleksandra Dumas-a v velikem pustolov. filmu Danes 1. del tega filma. — Predstave ob 15, 17, 19 in 21 — KINO SLOGA, tel. 27-30 — Nabavite vstopnice v predprodaji!

TRJE LEGIONARJI

Legendarni pustolovni Atos, Portos in Aramis v družbi s tovarišem D'Artagnanom v junaški borbi na življenje in smrt v arabski puščavi

Film o zakoncih, ki sta šele po ločitvi spoznala, da spadata skupaj! POZOR! Obenem predvajamo najnovejši barvan modni film!

Dan po ločitvi

V glavnih vlogah: Luitpold, Hans Sönnker, Johannes Riemann in drugi

Predstave ob 17., 19. in 21. uri.

KINO UNION
Telefon 22-21

— Obrtniška razstava v St. Vidu bo danes odprta. V nedeljo ob 11 dopoldne bo ban g. dr. Marko Natlačen, ki je ljubljeno prevzel pokroviteljstvo nad sedmo obrtniško razstavo v St. Vidu nad Ljubljano, razstavo odprl. Razstava bo letos izredno bogata in je za prvi teden dovoljena po železnih tudi polovična vožnja. Obiskovalci, ki bi se hoteli poslužiti polovične vožnje, naj na obeh odhodnih kupih dajo vožnjo karto ter obrazec K-13. Ta obrazec naj dajo žigoviti na razstavi. Razstava bo odprta do 18. avgusta.

— Gorenjci prosijo za postajališče na Kočni. Včeraj se je v Ljubljani mudila delegacija ZZZ z Jelenic in iz Gorij pri Bledu ter obiskala pristojne činitele, katere je naprosila, naj dosežejo, da se bo zgradilo postajališče na Kočni, ki bi v veliki meri koristilo tamošnjemu prebivalstvu. V delegaciji so bili Martič Matevž, Rajner Franc, Jordan Franc in Jan Maks. Delegacija je sprejel g. senator dr. Kulovec, ki je zastopnikom ZZZ iz Jelenic in iz Gorij obljubil, da se bo za njihovo akcijo zavezal in posredoval za pospešeno zgraditev nujnega postajališča na Kočni. Prav tako je bila delegacija sprejeta pri načelniku železniške direkcije inž. Timaniču v Ljubljani. Delegacija je vodil bivši poslanec g. Mašič Pavle. G. načelnik je zastopnikom zagotovil, da se bo graditev postajališča v najkrajšem času začela, najkasneje pa v 14 dnevih. Tega zagotovila so bili delegati od srca veselji ter so se v imenu prizadetega prebivalstva priročno zahvalili.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Radio razstava na jesenskem velesejmu v Lipskem. Jesenski velesejmi v Lipskem, ki bo od 25. do 29. avgusta, bo razširil svojo dosedajšnjo razstavo radijskih aparatov. Tu bo pokazan ves napredek radiofonije, iz katerega bo razvidna izjemna moč na tem polju tehnike. Novi radijski oddelki, ki bodo odprti na Lipskem velesejmu, bodo imeli namen, da nadomestijo ono, kar je vsako leto pokazala radio razstava v Berlinu. Radio razstava

bo pokazala nemško produkcijo za l. 1940-41. Zastopane bodo vse vodeče nemške tvrdke kot Telefunken, Lorenz, Blaupunkt, Minerva, Seibt, Nova itd. S to razširjeno razstavo radijskih aparatov bo združena tudi razstava nadomestnih delov. Nemška radijska industrija bo s to razširjeno razstavo pokazala celotno proizvodnjo radio aparatov, kakor tudi nekatere nove konstrukcije in boljšanja.

— Ljubljanskim bogoslovcem kongregacijam sporočamo, da bo napovedana počitniška rekolacija na Brezjah od 31. julija do 1. avgusta. Iz Ljubljane odidemo z vlakom ob 15.40. Kdor hoče imeti četrtinsko vožnjo, se mora (na kolodvoru) vsaj 20 minut pred odhodom vlaka javiti za to določenemu bogoslovcu. — Vodstvo kongregacije.

— V šmihelskem samostanu bodo v dnevi od 7. do 11. avgusta t. l. zaprte duhovne vaje za bive učence in gojenke, pa tudi za druge gospe in gospodične. Oskrbnina 100 din. Priglasit se je do 3. avgusta na vodstvo samostana d. N. D. v Šmihelu. Lepo povabljeni!

— A. K. D. »Danica« v Zagrebu bo priredila duhovne vaje za vse člane in novince v času od 1. avgusta zvečer do 4. avgusta jutraj na Starem gradu pri Sv. Petru, slabo uro hoda od Novega mesta. — Zbrali se bomo vsi skupaj ob 16. uri t. avgusta pri novomeškem kolodvoru, nato pa se bomo odpeljali z avtobusom do Starega gradu! — Pridite vsi in točno, s seboj pa prinesite svoje potrebščine, ki jih boš te rabili tudi na tečaju! — Prijave za duhovne vaje pošljite vsaj do 31. julija na naslov: Tancik Rudi, abs. agr., Mala čolnarska ulica 12, Ljubljana.

ŽALNI VENCI

LEPI IN POČENI NASPROTI »UNIONA« FRANCISKANSKA 3 „ROŽA“

— V uršulinskem samostanu v Ljubljani se bodo pričele duhovne vaje za učiteljice 15. avgusta zvečer in ne 16. avgusta, kot je bilo prvotno naznanjeno.

— Dijaški dom v Ptuj sprejema tudi letos za zmerno plačo na stanovanje in hrano učence ptujske državne realne gimnazije ali tukajšnje meščanske šole. Zavod ima zračne, svetle in sončne učilnice in spalnice; odmaknjen je od prahu in prometnih ulic. Prostora je v njem za okrog 70 dijakov. Hrana je izdatna in dobra. Dijaki so pod stalnim nadzorom, imajo svoj dnevni red in pomoč pri učenju. Zavod je tik ob gimnaziji in le par minut oddaljen od Glasbene Matice, kjer se lahko gojenici na željo staršev vpišejo ter strokovno izobražijo v glasbi. Starši, ki nameravate poslati svoje sinove v naš zavod, dobite natančnejša navodila pri vodstvu ali v poslanem prospektu. Prošnje za sprejem pošljite najkasneje do 10. avgusta na Vodstvo dijaškega doma v Ptuj.

ZÜNDAPP GL. ZASTOPSTVO O. ŽUZEK KVALITETNI LJUBLJANA MOTOCIKLI TAVČARJEVA 11 VSAK MODEL DOBITE TAKOJ.

— Z naše severne meje. Že več let vodi na Kapli na Kozjeku pevski zbor tamkašnji učitelj. Ker nima na razpolago primernega notnega materiala, se je pevovalci obrnil na več pevskih zborov. Prvi se je odzval »Tabor«, ki je podpisnemu poklonil precej notnega materiala. Priročna hvala — to je bilo edino plačilo, ki ga je mogel dati pevovalci. Najlepše se zahvaljujem pevovalci g. Gučku, ki je pripomogel, da se je izročil toliko del zborovega arhiva. Marsikdo se še razne note lažjih pesmi, po-

skim letom pa bo pod isto streho tudi nova gimnazija, tako da si idealnejši konvikt posej težko zamisljamo. — Sprejemajo se dijaki, ki nameravajo obiskovati prvih pet razredov realne gimnazije. Plačilni in ostali pogoji so razvidni iz prospekta, ki ga na zahtevo razpošilja vodstvo zavoda. Zagotovite svojemu otroku čimprej sprejem v zavod, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

— Lipski jesenski sejem bo od 25. do 29. avgusta, vendar se pa morajo vložiti prijave za nabavo vizuma, ki se podeli za lipski sejem brezplačno, pri častnem zastopniku najpozneje do 8. avgusta.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave draveke banovine od 27. t. m. je objavljena »Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o administraciji vojske in mornarice« in »Odločba o maksimiranju cen drvam za kurjavo.«

Iz Julijske Krajine

Župnik Dominik Janež — zlatomašnik

Danes obhaja v Studnem pri Postojni — tik onstran naše državne meje — 50 letnico mašništva g. duhovni svetnik in župnik Dominik Janež. Rodil se je v Globeli pri Sodražici 2. avgusta 1865. Kot duhovnik je nastopil prvo službo 1890. na Blokah. L. 1891 je prišel kot ekpozit na Goro pri Sodražici, kjer je deloval do l. 1903. Tega leta je postal župnik na Studencu pri Postojni, kjer še sedaj deluje med našimi zamejskimi brati v popolni telesni in duševni čistosti in z nezlomljivo gorečnostjo.

Zakaj se ob njegovi zlati maši veselimo vsi, ki ga poznamo?

Ker je g. Dominik v resnici mož božji, mož molitve in skritega življenja v Boga. Druga osnovna poteza njegove osebnosti je ponižnost in ljubeznjivost. Ni blesteč govornik, ne organizator, ni po-

litik, ne znanstvenik, pač pa je strokovnjak v delu za zveličanje duš. To je njegova moč to je njegov neizčrpni arzenal, iz katerega dobiva učinkovito orožje v boju za dušo, za vero in za Boga. Tretja poteza njegovega svetniškega lika je pa dobrot, ljubezen do vseh, ki so v potrebi od njega ne gre nihče praznih rok. G. Dominik je bil zlasti velik prijatelj dijakov. Lepo število jih je danes na vidnih mestih, ki jim je kot dijakom pripravil pot do izobrazbe in ki so bili pod njegovim blagodej-

Nova cesta Hoče-Reka-Sv. Areh

Maribor, 27. julija.

Zgradba ceste na vrh Pohorja je že stara želja prebivalstva na Pohorju in v nižavi. Že za časa stare Avstrije so občine iz pohorskega ozemlja ponovne vlagale prošnje na tedanji mariborski Okrajni zastop, ki je bil v rokah meščanov, in na deželni odbor v Grazu. Vse vloge pa so bile brezuspešne. Pred 15 leti je tedanji župan pri Sv. Miklavžu, sedaj že blagopokojni Jakob Florjancič pri tedanjem okrajnem zastopu mariborskem, kateremu je načeloval dr. Josip Leskovar, vložil predlog, da se zgradi nova cestna zveza Sv. Miklavž-Rogoz-Hoče-Reka-Sv. Areh. Okrajni zastop je takoj ugodil predlogu g. Florjanciča ter se je zgradila cesta Sv. Miklavž-Hoče, ki je bila blagoslovljena in odprta leta 1926. Stala je 335.865 dinarjev. Naslednje leto pomladi je dekan in nadžupnik v Hočah Sažaj Alojzij skupno s tedanjim predsednikom SPD Maribor dr. Martinom Senjorom in narodnim poslancem Žebotom in županom Vernikom stvil predlog na okrajni cestni odbor in tedanje veliko županstvo, da se naj začne s predelavo za veliko cesto iz Reke proti Sv. Arehu.

Načrti in gradnja nove ceste

Prva komisija oz. ogled trase je bil meseca marca 1928 iz Reke preko strmega pobočja do Ruške koče. Prvotno je bila trasa nameravana od Reke na severozapadni strani Pohorja v smeri proti Mariborski in Ruški koči. Strokovnjaki tehniški pa so pozneje ugotovili, da bi zgradba na tem delu Pohorja bila za 100% dražja, kakor pa na južni strani pobočja. Na trasi, ki se je prvotno nameravala, bi trebalo zgraditi veliko število železobetonskih objektov čez strme hudournike in mnogoštevilne struge. Sedanja trasa teče preko krajev Reka-Kapla-Legvanjska ravna, mimo Ledinekove žage do Areha.

Lastniki zemljišč po katerih teče nova cesta so zemljišča odstopili, mnogi brezplačno, drugi pa po zmernih cenah. Sveta se je porabilo za cesto okoli 300.000 m². Stroški za zemljišča in pristojbine znašajo din 300.000.—. Dolžina ceste znaša od Reke do gostilne Podkrižnik do kraja pod Sv. Arehom točno 14 km. Širina ceste je večinoma 5 m v ovinkih in na izogibalnicah pa 1—3 m več. Cesta se bo še za 1 m razširila s tem, da se bodo cestni jarki tako tlakovali, da bo možno vsakemu vozilu izogibanje tudi v cestni jarek. Vsako leto od 1931 dalje se je povprečno napravilo 1 km in pol ceste, ker se je cesta gradila večinoma s sredstvi okrajnega zastopa oz. okrajnega cestnega odbora in s prispevki banke uprave. Vsako leto je bilo zaposlenih pri cestnih delih povprečno 60 delavcev. Z ozirom na pomanjkanje kreditov in težavnih teren ni bilo mogoče zaposliti več ljudi. Celotna cesta stane 5.600.000 din ali povprečno 400.000 din na 1 km. Poleg glavne ceste 14 km se je zgradilo istočasno tudi odcep od konca glavne ceste do Sv. Areha. Ta odcep je dolg 850 m in stane približno 200.000 din. SPD Ruše je dala okrajnemu cestnemu odboru na razpolago kamen za tlakovanje in izbiroren kamen za gramoz.

Kamenja za tlak ceste od Reke-Sv. Areha se je porabilo 14.000 m³, za gramoz 9000 m³ in zemeljskih del pa se je izvršilo 140.000 m³.

Položaj oz. teren nove ceste je zelo ugoden, ker leži na takem ozemlju, da ni bilo treba graditi večjih mostov ali objektov. Za odtok vode zadostujejo večinoma močni cevni propusti. Za zavarovanje cestišča pa pod cesto suho zidovje in betonirani zidovi. Največji objekt je zid pod cesto na Kapli, ki stane 70.000 din. Sreča pri celem delu je bila ta, da svet na južnem pobočju Pohorja, kjer teče nova cesta ni plazovit. Niti enega resnega plazu ni bilo za časa gradnje in tudi ne pozneje.

Pri cestnih delih so sodelovale naslednje tvrdke: »Probuda« iz Ljubljane, največ pa ing. Ivan Ferluga iz Maribora, družba »Cesta«, podjetnik Svetlana iz Ljubljane in podjetje Intra s Pobrežja pri Mariboru. Največ del je izvršila tvrdka ing. Iv. Ferluga. Mnogo del pa je izvršil okrajni cestni odbor v lastni režiji. Vse to je pripomoglo, da je okrajni cestni odbor s pomočjo banke uprave zgradil to važno cesto na sicer težavnem strmim terenu do 1250 m visoko z razmeroma zmernimi sredstvi.

Velika težava je bila pri zgradbi te ceste dobava dobrega kamenja. Človek bi mislil, da je Pohorski masiv poln izbornega kamenja za ceste. Te-

Sen vsakega mladega dekleta!

V dekliški sobi so posebno potrebne Indanthren- tkanine. Za vsak okus je velika izbira vzorcev z rožami, progami, okraski, alikami in stilskimi deseni ml. Zastori, prti in vzglavniki v pestrih barvah da ejo sobi vesel izgled. Sončna svetloba in pranje barvam ne škodi, ker je Indanthren- blago neprekosljivo stalno v pranju, na soncu in po vsakem vremenu.

nim vplivom. Z Gore, Loškega potoka in od drugod smo se shajali pri njem v počitnicah. Spored teh sestankov je bil običajno sledeč: razgovor o šolskih in domačih zadevah, obisk v cerkvi in malica. Iz te dijaške zadruge na Gori so prišli zastopniki najrazličnejših poklicev: duhovniki, profesorji, ravnatelji, advokati, okrajni načelniki itd. Ta dijaška zadruga na Gori je ustvarila tradicijo, ki živi še danes. Leto za letom prihajajo iz krajev njegovega prvega delovanja na Gori na dijaške prireditve. Tako je bil g. Dominik kulturni delavec, ko še nismo poznali tega izraza.

V imenu vseh, ki Vas poznajo in spoštujejo, zlasti pa v imenu Gornikov — in Gora Vam je bila vedno najbolj pri srcu — Vam k Vaši zlati maši najiskrenejše čestitam in Vam kličem Ad plurimos annos! Molite za nas, ki smo Vaše molitve potrebn!

Tujskoprometni in gospodarski pomen nove ceste

Pokrajinsko je nova cesta menda najlepša v Sloveniji. Ko zavijete pri gostilni Podkrižnik v Reki na levo v južno smer, se Ti že na prvi serpentin, ko jo zavijete ostro na desno, razvije pred teboj krasen razgled na bližnje Hoče, Dravsko polje, mariborsko okolico in Slovenske gorice. In čim višje se voziš ali greš peš, se Ti odpira vedno lepši razgled na široke Slovenske pokrajine. Pred seboj se ti odkriva krasen razgled daleč preko Slovenskih goric v Prelejš in Prekmurje. Celo dele madžarske države tam pri Dolnji Lendavi in višje gori lahko vidiš z dobrim očišcem. Če greš k Sv. Arehu malo na zapadno stran lahko opazuješ Korosko in pohorje na Koroško-štajerski meji in pred teboj leži tudi mesto Gradec z okolico. Na južno-vzhodni strani imaš pred seboj staro mesto Ptuj z mičnimi vami po celem Dravskem polju, malo na desno pa Haloze z mogočnim Bočem in Donačko goro ter v ozadju štajersko-hrvatsko obmejno pogorje Macelj. V južni smeri imaš Pohorje ob Konjicah ter konjske gore. Na zapadni strani imaš pohorske vrhove Črni vrh, Velika kopa itd. Ob jasnem dnevu je vožnja ali pešhoja po novi cesti neka edinstvenega. Vsak kdor ljubi lepoto Slovenske domovine, mu kipi vesela srce, ko gleda vse to lepo božje stvarstvo, ki je sedaj last slovenskega naroda.

Nova cesta ima posebno važen pomen za narodno gospodarstvo in tujski promet. Ogromni pohorski gozdovi so bili dosedaj nedostopni in le z veliko težavo so naši pohorski kmetje spravljali drva in hlode iz globin do strmih kolovozov. Tudi druge kmetijske pridelke je pohorski kmet težko spravil v dolino in ga je navadno vožnja stala več truda in časa, kakor pa je bilo blago vredno, ki ga je z veliko muko po dolgotrajnih nevarnih vožnjah spravil v nižave.

Naši planinski domovi: »Poštarski dom« na Petkovem sedlu, »Pohorski dom« malo višje, »Mariborska koč« »Ruška koč« in drugi privatni domovi so morali z mulami in z nosači spravljati živila in druge potrebščine iz Maribora na pohorske višine. Odslej je to drugače. Tujski promet je silno oživel in že zadnje nedeljo pri Sv. Arehu, ko je bilo »žeganje« je bilo na tisoče ljudi iz vseh krajev mariborske okolice na vrhu Pohorja.

Načrti za bodočnost

Okrajni cestni odbor namerava s pomočjo bauske uprave in prizadetih občin nadaljevati cestno zgradbo do Smartna nad Slov. Bistrico, kjer je znani »počitniški dom kraljeve Marije«. Treba je dograditi še kakih 8 km ceste pa bo mogoča simpatična krožna vožnja Maribor-Hoče-Sv. Areh-Smartna-Slov. Bistrica-Slivnica-Maribor. V zapadni smeri pa bo mogoče v bodočih letih zgraditi po vrhovih Pohorja cesto v smeri proti Slovenj-gradu oz. Mislinjski dolini. Seveda je ta ideja »godba bodočnosti«. Če Bog da mir naši domovini in nam bodočnost ne prinese kake nepričakovane nesreče, se bo tudi ta načrt v doglednem času mogel izvršiti.

Eno pa je gotovo, ko delamo pregled čez to veliko in res lepo delo na Pohorju: Privatna iniciativa in samouprava ter hrepenenje, da olepšamo našo domovino, žanjejo z novo pohorsko cesto svoj uspeh!

LJUBLJANA

V spomin na kongres Kristusa Kralja

V cerkvi sv. Jožefa bo danes, jutri in v torek tridnevna pobožnost v spomin na lanski močnejši kongres Kristusa Kralja in obenem kot priprava na god sv. Ignacija Lojolskega, ustanovitelja jezuitskega reda. Vsako jutro te dni bo ob 6 sv. maša s petjem pred izpostavljenim Najsvetejšim, zvečer ob pol osmih pa pridiga in litanije sv. Imena Jezusovega. V torek pri večerni pobožnosti bo slovesen blagoslov vode po priporočili sv. Ignacija. V sredo, na god sv. Ignacija, bo Najsvetejši izpostavljen ves dan. Sv. maše bodo tudi ob 8, 9 in 10. Sklep bo zvečer ob pol osmih: pridiga, litanije presv. Srca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov. K tej spominski tridnevni in zlasti k celodnevni češčenju sv. Rešnjega Telesa v sredo lepo vabimo vernike iz vse Ljubljane. V cerkvi sv. Jožefa, ki je zaščitnik našega notranjega življenja, obnovimo spomine na kongres in izprosimo moči, da bi izpolnjevali sklepe, ki smo jih sedaj slovesno napravili. — Predstojništvo cerkve sv. Jožefa.

I Nočni častilci presv. Rešnj. Telesa bodo v stolnici molili presv. Zakrament v noči na prvi petek avgusta (od 1. na 2. avg.). Opravljale se bodo vsako nočno uro iz knjige »Večna molitev« molitve 8. ure: V čast preblažene Dev. Marije. Možeje in mladeniči ljubljanski, pridite in žrtvujte vsaj eno nočno uro na mesec!

I Krizanske moške kongregacije vabimo, da v nedeljo, 4. avgusta darujejo sv. obhajilo za prežviženega našega nadpastirja, se dalje udeležijo njegove slovesne sv. maše ob desetih v stolnici, popoldne pa poldnevna izleta na Žalostno goro pri Prešerju.

I Pred graditvijo »Slovenskega doma« Na vogalu Kolodvorske in Tavčarjeve ulice bodo se letošnji graditelji lepemu palači osrednjega prostornega doma, ki bo dobil ime »Slovenski dom«. Podrobni načrti za dom bodo v kratkem dokončani. Zato so te dni začeli podirati staro stanovanjsko hišo, ki stoji na stavbišču »Slovenskega doma«. Ko bodo ruševine starih hiš odstranjene, bo najbrž že mogoče začetki z zemeljskimi deli za izkop temeljev. Zamisel »Slovenskega doma« se torej uresničuje. Naj ne pozabimo tega tisti, ki doslej še niso prispevali svojega deleža, čeprav je zgraditev »Slovenskega doma« vprašanje naše zavednosti in narodne zrelosti.

I Mestna počitniška kolonija iz Mokronoga se vrne v Ljubljano na glavni kolodvor v ponedeljek, 29. t. m. ob 18.02, prav tako pa tudi mestna počitniška kolonija iz St. Petra pri Novem mestu in iz Škofje Loke. Starše otrok vabimo, da jih pričakujejo na glavnem kolodvoru.

I Smrtne posledice padev v Gorah. Pred dvema dnevoma so v ljubljansko bolnišnico prišli 14-letnega dijaka Mirka Maharja, ki se je ponesrečil na Stolu. Mirko je bil na brezniki planoti pod Stolum v počitniški koloniji. Pred dvema dnevoma pa je šel na Stol. S pota je stopil v strme stene, na katerih mu je spodrsnilo, da je padel v globino in se hudo potolkel po glavi. Tovariši so spravili Mirka v dolino, od koder je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Na prvi pogled poškodbe niso bile videti nevarne in so zdravniki mislili, da bo Mirka mogoče rešiti. Predvčerajšnjim pa se je Mirkovo stanje začelo naglo slabšati in v soboto zjutraj je Mirko izdihnil. Mirko Mahar je bil sin kovača iz Ljubljane ter je končal drugi razred meščanske šole. Bil je priden učenec in zaljubljen za njim starši in mlajši bratec ter sestra.

M. U. dr. Mavricij Neuberger

nova telefonska številka 47-88
ne ordinira od 29. VII. do 15. VIII. 1940

Zobni atelje

Rihard Klemenčič - Privoz

od 1. do 15. avgusta zaprt

Primarij dr. Ješe

ne ordinira do 22. avgusta

Očesni zdravnik

dr. R. Bassin

ne ordinira do 11. avgusta

Zobozdravnik - specialist

dr. Mirko Kambič

ne ordinira do 27. avgusta

Dr. Jože Jakša

zopet redno ordinira

Dr. Švajger Drago

zopet redno ordinira

I Kolonisti pomladke Rdečega križa se vrnejo z Vranskega v torek, 30. t. m. Avtobus jih bo pripeljal okrog 19 pred pisarno Rdečega križa na Gosposvet-ski cesti.

I Bolničarji in bolničarke Rdečega križa v Ljubljani, vsi, ki so položili izpit bolničarskega tečaja in želijo vršiti prakso v bolnišnici, naj se takoj javijo v pisarno Rdečega križa, Gosposvet-ska cesta 2-11, uradne ure od 16 do 19. — Načelstvo.

I Dr. Kallay redno ordinira od 8.—12. in 4.—7., razen sobote.

I Poselska zveza priredi v nedeljo 4. avgusta izlet v Škofjo Loko. Odhod z glavnega kolodvora ob 13.28. Dekleta, udeležite se polnoštevno in pripeljite s seboj svoje tovarišice!

I Nesrečen padelec z voza. 36-letna žena bano-vinskega cestarja, Marija Belc iz Gabrja, je padla včeraj z voza in si pri tem nalomila hrbtnico in zlomila desno roko. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

I Hudi plohi v Ljubljani. Včeraj se je okrog 9 pooblašilo nebo nad Ljubljano in od severo-zahoda so se bližali Ljubljani črni oblaki, ki niso obetali nič prida. Zanimivo pri tem je bilo posebno to, da je spodaj pihal izredno močan vzhodni, dotim je v večji višini gibal zahodni grozečih oblakov nad Ljubljano. Okrog 10 se je nad Ljubljano vtila ploha, ki je v trenutku pregnala vse ljudi z ulic in trgov. Nekaj voznikov, ki se niso pravočasno umaknili v zavetje, je bilo namah do kože mokrih. Prav velike reke so bile prodajalke na trgu, ki jim strašni naliv ni prizanesel. V krat-

kem se je dež izlil. Okrog poldneva pa se je vsula vnovič. Da obe plohi res nista bili od muh, dokazuje, najlepše dejstvo, da je meteorološka postaja namerila v času od 7 zjutraj do 12 dopoldne 19 mm padavin, kar pomeni, da je na vso površino Ljubljane padla v dveh nevihtah skoraj dva centilitra visoka plast vode. Tudi popoldne se vreme ni popravilo. Če so bile dopoldanske nevihte še nekako podobne nalivom iz pasjih dni, tedaj je bilo popoldne izrazito jesensko. Vse kaže, da dežja še ne bo konec. To tudi napoveduje stoletna pratika.

I Pri zaprtju, močnejši v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

I V Ljubljani umrli od 19. do 26. julija t. l. Fabčič Ivan, 58 let, branjevec, Vodmatska ulica 11; Petercel Marija, roj. Erhard, 72 let, zasebnica, Sv. Petra c. 85; Benda Frančiška, roj. Modrijan, vd. Januš, 66 let, žena železničarja v pok., Švabičeva ul. 15; Kreč Ana, roj. Papič, 67 let, vdova krojaškega mojstra, Vidovdanska cesta 9; Erzar Marjeta, 85 let, postrežnica, Rožna ulica 15; Hribnik Frančiška s. Cirina, 26 let, usmiljenka, Slomškova ul. 20; Božič Ana, 87 let, zasebnica, Vidovdanska c. 9; Bracar Ana s. Filomena, redovnica, Vidovdanska 5; Pavlenič Frančiška, 41 let, služkinja, Vidovdanska c. 9 — V ljubljanski bolnici umrli: Kompan Neža, roj. Petek, 31 let, žena maserja, Sv. Petra c. 91; Cegnar Jožef, 39 let, delavec, Kranj, Ljubljanska c. 5; Tschetschek Alojzija Barbara, 69 let, zasebnica, Bleiweisova c. 21; Steindl Jelica, roj. Tripalo, 35 let, žena zdravnika, Maurerjeva ul. 18; Strupi Marija, 79 let, vdova železniškega delavca, Zbilje 3, obč. Medvode; Horžen Jožef, 61 let, posestnik, Češnjica, obč. Cerklje pri Krškem; Lipuš Janez Blaž, 18 let, torbarski vajenec, Sv. Petra c. 62; Rožič Jakob, prevzikan, Naklo 20, obč. Črnomelj; Hrovatin Friderik, 24 let, delavec, Zaboršt 19, obč. Dol; Karlin Angela, 18 let, tovarniška delavka, Zg. Pirniče, obč. Smartno p. Sm. goro; Sever Marija, 54 let, duinarica, Bojanji vrh 12, obč. Stična; Podgoršek Alojzij, 40 let, rudar, Retje 101 pri Trbovljah; Polak Lovro, 42 let, poštni služitelj, Koroševa ul. 11; Zadravnik Jože, 36 let, delavec, Primskova 140 pri Kranju.

GOSPODJE, SEDAJ PA!

Če imate ali pa ne namen kupiti blago za obleko — odločite se za nakup! Precej lepih kuponov angleškega in češkega blaga iz čiste volne Vam je na izbero po ceni kot še nikoli. Res izredna prilika — škoda če bi jo zamudili!

PRIDITE, ČE TUDI LE NA OGLED K

BRATA VLAJ • Wolfova ul. 5.

Radio Ljubljana

Nedelja, 28. julija: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Narodne pesmi poje gđc. P. Zupanova, s harmoniko spremlja Avgust Stanko — 8 Napovedi in poročila — 9.15 Prenos cerkve, glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Verski govor (p. dr. Gvido Rant) — 10 Jules Massenet: Slike iz Alzacije, suita (plošče) — 15.15 Jožek in Ježek 11 Gorenjski trio in plošče — 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Koncert Delavskega pev. društva — 14 Operetni venčki (plošče) — 17 Kmet. ura: Vzreja in nega prašičkov (inž. J. Padar) — 17.30 Popold. koncert: Cimermanov kvartet in Fantje na vasi — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura: Srbske nasebine v Gorskem Kotaru (Ljubo Sundač) — 19 Objave 20 Nekaj okroglih (plošče) — 20.30 Kitara in klavir (Stanko Prek in Raf. Eilec) — 21.15 Koncert Pevskega zbora iz Ježice — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Za odhiti (plošče).

Ponedeljek, 29. julija: 7 Jutranji pozdrav 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Balalajke (plošče) 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Dvospevi. Sodelujejo: Andrej Jarc, Tone Petrovič, s harmoniko spremlja Avgust Stanko 14 Poročila — Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura: Predavanje inspekcije drž. obrambe 19.40 Objave — 20.10 O štajerskih gradovih (Leo Pettauer) — 20.30 Čajkovskega dela izvajajo: ga. Marta Ostere-Valjalo in gđc. Ida Valjalo — 21.15 Fantazije iz znanih operet (plošče) — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Citrski dueti (Kosi Ivan in Vilko Skok).

Drugi programi

Nedelja, 28. julija: Belgrad: 20.20 Zabavni koncert — Zagreb: 20.20 Massenotov »Werther« — Bratislava: 19.25 Slovenski plesi — Praga-Brno: 20.20 Pisan spored — Sofija: 20.20 Violina — Beromünster: 21.00 Cerkevna glasba — Budimpešta: 19.25 Madžarski napravi — Stockholm-Hörby: 21.30 Ork. koncert — Rim-Florenca: 20.30 Verdijeva opera »Rigoletto« — Kodanj: 20.15 Danska nar. gl. — Sottens: 20.20 Zbor.

Belgrajska kratkovalna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF, YUG (19.69 m): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko — 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Ponedeljek, 29. julija: Belgrad: 19.40. Nar. pesmi — Zagreb: 20. Vok. konc. — Bratislava: 19.40 Slovenski plesi — Praga-Brno: 21. Brucknerjeva IV. simfonija — Sofija: 20. Simf. kon. — Beromünster: 22.10 Švicarske pesmi — Budimpešta: 20.10 Operna gl. — Stockholm-Hörby: 20.40 Goundova opera »Romeo in Julija« — Rim-Florenca: 20.30 Operetna glasba — Kodanj: 21.45 Kvartet — Sottens: 20.15 Orkestralni koncert.

Belgrajska kratkovalna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF, YUG (19.69 m): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko — 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 1. avgusta v uršulinski cerkvi s svetimi mašami zjutraj ob petih, pol šestih in ob šestih. Za vse žive in rajne člane bratovščine bo darovana sv. maša z blagoslovom ob šestih. Ker se vsak mesec opravi sv. maša za člane bratovščine sv. Rešnjega Telesa, naj prav zaradi velikih duhovnih milosti ostanejo vsi člani bratovščine vedno zvesti in naj pridobivajo tudi druge, da se vpišejo v bratovščino. Vsi župni uradi v ljubljanski škofiji sprejemajo nove člane.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78; v

Uporaba ULTRA-OLJA-NIVEA

Izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, dokler se Vam ljubi. Zakaj ULTRA OLJE-NIVEA vrkava opekline, sončne žarke in propuša le tiste, ki povzročajo porjavitev. Razen tega porjavite hitro in lepo enakomerno. Ultra-olje-Nivea deluje takole:

— kratkovalovne (opekline povzročajo) sončne žarke zadržuje dolgovolovne (porjavitev povzročajo) sončne žarke pa propuša

ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kural, Gosposvet-ska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško službo opravlja danes mestni zdravnik dr. Debelak, Tyrševa cesta 62, telefon 2729 (ne dr. Ahčin, kakor je bilo javljeno včeraj).

Poizvedovanja

Izgubljen štivalnik. Ko sem šel v četrtek ob 7.30 od maše pri cerkvi Sv. Srca Jezusa v mesto, sem zgubil duble štivalnik. Šel sem mimo zavoda sv. Jožefa. Najditelj se naproša, da ga odda v Grablovičevi ul. 6, proti nagradi.

Izgubila sem 2 košarici, jopico in jakno. Najditelja prosim, da odda v upravi »Slovenca«.

Našel se je v tramvaju dežnik dne 27. t. m. popoldne. Dobi se v upravi »Slovenca«.

Sv. Križ pri Kostanjevici

Ze drugi mesec teče, odkar nas je zapustil vzoren mladenič Joško Kerin. Vsi ga še pogrešajo: žalostni starši, bratje in sestre ter ostali sorodniki. — Šele 23 let star nas je zapustil. Od vojakov je prišel domov konec oktobra 1939 in bil nato še trikrat poklican na orožne vaje. 21. junija je zvedel, da je dobil dopust. Peljal se je z avtomobilom iz Zagreba domov k staršem. Sredi gozda od Cerklje proti Vel. Mraševem je na avtomobilu počila pnevmatika. Avtomobil je vrglo z desne strani ceste na levo stran prav v brzjavni drog. Pri tej nesreči se je Joško tako hudo poškodoval, da je čez dve uri umrl. Pred Veliko nočjo je bil doma in je za svoj god prejel sv. zakramente; za velikonočne praznike pa je bil že spet pri vojaki. Njegova smrt je hudo zadela uboge starše, brate in sestre. Naj počiva v Bogu dobri in blagi mladenič.

Kranj

Na Primskovem praznuje v svojem prijetnem domu tiho in skromno, kot je vse njeno življenje 70 letnico življenja ga. Ana Gros, žena upokojenega organista Jerneja Grosa. Obenem praznujeta oba zakonca 45letnico poroke. Ker jima Bog ni dal otrok, je ga. Ana z veliko ljubeznijo vzgojila več drugih otrok, ki jim je bila vzorna mati. Še sedaj s svojimi 7 križi ima veselje z njimi in matere ji rade zaupajo svoje malčke. Verni slovenski ženi, ki je vse svoje življenje mnogo trpela in molila, želimo ji še mnogo let v zdravju in veselju.

Primskovo pri Kranju

Fantovski odsek na Primskovem priredi dne 15. avgusta ob 3. popoldne veliko javno tombolo. Česti dobiček je namenjen za dograditve Prosvetnega doma kjer bo sčasoma tudi dnevno otroško zavetišče za delavske otroke. — Glavni dobiček je lepa kuhinjska oprava, dalje več koles, moderni plug-obračalnik, večja množina zidne opeke itd. Torej sami res lepi in praktični dobitki. — Pridite zato v velikem številu na Veliki smaren na Primskovo pred Prosvetni dom, kjer vas čaka sreča. Če pa bo na praznik slabo vreme, bo tombola v nedeljo, 18. avgusta ob isti uri.

Škofja Loka

Verski tabor mož in fantov loške dekanije, ki bi se moral vršiti 11. avgusta v Črnučah, se zaradi gasilskih slovesnosti isti dan v Stari Loki in zaradi drugih vzrokov preloži za nedoločen čas.

V torek, 30. julija bo tabor Marijinih vrtev za loško dekanijo na Bukovnem vrhu pri Poljanah.

Zamorec se pere. Za vse dobro navdušeni »Slovenski narod« je prinesel zagovor obrtniškega društva v Škofji Loki zaradi evharističnega križa, ki stoji na njihovem svetu. Značilno je, da se pisec dopisa najprej hudeje na župni urad, nato pa daje v svetem navdušenju nekaj dobrohotnih nasvetov g. župniku, z izredno posreženim humorjem se zahvaljuje blivšim tovarišem iz društva, nazadnje pa toči grenke solze nepristranske nevoščljivosti zaradi dveh glavnih dobitkov, ki sta po neznanu usodi prišla v roke nezaželenih srečnikov. K vsemu dopisu moremo reči le to, da je približno toliko resnice v njem, kakršna je razlika v ceni oprave, ki je bila pred tombolo na letakih vredna 17.000 din, po tomboli pa le še 8000 din. Res, upravni odbor je izvršil težko nalogo, ko se pa vse tako spreminja.

Hitra smrt mlade delavke. Iz vrst delavk v »Škofjeloški predilnici« je smrt zopet iztrgala mlado življenje komaj 18 letne Angele Karlin. V ponedeljek je še vsa nasmejana delala, v torek pa ji je začela zatekati roka, tako da je morala v posteljo. Bolezen se je vedno slabšala in zdravnik je moral odrediti prevoz v bolnico. V bolnici je bila le tri dni. Kmalu jo je Vsemogočni poklical k sebi. Prepeljali so jo domov v Pirniče, kjer so jo pokopali. Pokojna Angela je bila pobožna in pridna, svojim sodelavkam je bila dobra tovarišica. Naj ji sveti večna luč! Preostalom naše iskreno sožalje.

Kino Društveni dom bo predvajal drevi ob pol 9 izredno napet film »Podmornica«. Najnovejši tednik v slikah!

Bloke

Zalostno je odjeknil glas po naši fari, da je umrla županova mama. Pokojna Ivana Modic je bila vzor dobre krščanske gospodinjice in matere. Vsa je poznal in spoštoval. Naj bo revež ali bogat, za vsakega je imela dober nasvet. Veliko revežev se je nasitilo pri njej in tudi dobra družba je rada podpirala. Dolgo let je vodila sama vse gospodarstvo in gospodinjstvo in gostilo, saj ji je moč že pred več leti umrl. Vsem, ki ste jo poznali, jo priporočamo v molitve. Zaljubljeni naše iskreno sožalje.

Trbovlje

Stavbno gibanje. Pri zadnji povodni, o kateri smo že poročali, je tukajšnjemu gostilničarju in mesarju Pustu Rudolfu, p. d. Spancu, podrla voda tudi njegovo mesnico. Na istem prostoru zida sedaj novo večjo in higiensko urejeno stavbo, katere bo v kratkem dograjena. Lični in okusni brivski salon ei je tudi sezidal poleg gostilne Dimnik brivski mojster Hutar Maki.

MARIBOR

Počitniški dom kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju

Obisk v najlepši koloniji naše države

Na počitniški dom kraljice Marije na Pohorju so bili te dni povabljeni zastopniki tiska iz Maribora. Povabilo jih je Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru, ki je lastnik te prelepe ustanove, da se na svoje oči prepričajo, kako živi in napreduje mladina, ki je prišla sem med pohorske gozdove na počitnice. To, kar so novinarji videli, presega daleč vsa pričakovanja.

V Počitniškem domu letuje slabotna, gorskega zraka potrebna deca neimovnih in srednjih slojev v starosti 7—14 let. Večinoma prihajajo sem na počitnice otroci iz delavskih središč: Maribora, Trbovelj, Zagorja, Celja, Ljubljane in drugih industrijskih krajev in mest naše banovine in države. Dom je ustanovilo Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru v spomin na poroko blagopokojnega kralja Aleksandra s kraljico Marijo.

Ze pred 1. 1929 je pošiljalo društvo otroke na počitnice v Sv. Martin na Pohorju, ki ima idealno srednjeveško lego med močnimi gozdovi. Otroci so stanovali v šoli, spali na slamni, jedli pa v gostilnah. Občutila pa se je takoj potreba po lastni stojišču — iz vzgojnih, higienskih, zdravstvenih, pa tudi iz gospodarskih razlogov. Zato je kupilo društvo leta 1929 pol ure od Sv. Martina oddaljeno 23.159 ha veliko posestvo, ki leži v višini 850 m. Zraven je dokupilo potem še okoli 10 ha zemlje. Mnogo je pridobil dom z avtomobilsko cesto, ki vodi od Sl. Bistrice preko Sv. Martina do praga doma. Majhno kmečko hišo, ki je stala na posestvu, so prezidali da je že prvo leto lahko sprejela 70 deklic. Pozneje so hišo dvignili in razširili v močnejši dvonadstropni dom za deklice. Poleg doma so postavili še tri Decker-barake, kjer so spali dečki. Ena teh barak je služila za ambulanco. Zgradili in silajno uredili so gospodarsko poslopje, ki služi za ekonomijo, pralnice itd. V zadnjih letih so zrastle še nove pridobitve: postavili so nov dom za dečke s 54 posteljami. V tem domu je velika dvorana, ki služi za dnevni prostor in igralnico v slabem

vremenu. Otrokom je na razpolago mnogo družabnih iger in knjižnica.

Velika pridobitev je lasten vodovod, ki je napeljan v vse zgradbe. V obeh glavnih poslopih so umivalnice z mrzlo in s stalno toplo tekočo vodo, kopalnice, mrzle in vroče prihe. Prejšnjo barako za ambulanco so podrli ter postavili sredi mecesov bolniški paviljon s petimi prijaznimi sobicami. Paviljon ima celo izolirnico z dvema ločenima oddelkoma. Pod hribom pa leži velik kopalni bazen 10 krat 30 m, pred katerim se nahaja 15 krat 15 m velik predbazen. Povprečna temperatura vode v bazenu je 20—22° C. 5 minut od gospodarskega poslopja stoji moderna lastna elektrarna ne samo za razsvetljavo, temveč tudi za črpanje vode, za pogon gospodarskih strojev itd.

Društvo posveča tudi posestvu vso pažnjo. Ima vzorno urejeno gospodarstvo s njivami ogromnim vrtnom, ki daje vso povrtnino in zelenjavo, 10 krav, ki dajejo dnevno nad 100 l mleka, poleg krav redi tudi svinje. Zelo so kultivirani tudi gozdovi. V gozdovih in na travnikih so številna igrišča za deklice in za dečke.

Vsako leto sprejme društvo nad 450 otrok na letovanje po 30 dni v treh skupinah od 10. junija do 10. septembra. Od ustanovitve do danes je letovalo tu nad 5000 otrok. Na počitnice pošilja otroške banke uprava, mestna občina mariborska in zdravstveni domovi. Preostala mesta izpolnijo otroci, ki jih pošiljajo sem starši po nasvetu zdravnikov.

In kako žive ter se počutijo v tem rajni otroci? Jed, spanje, igranje je njihovo opravilo. Po 5 krat dnevno jedo — obilno in zelo dobro, po obedu spe dve do tri ure, ostali čas pa posvetijo igranju in kopanju. Ni čuda, da se v enem mesecu zredijo za 3—4 kg nekateri rekorderji dosežejo tudi 6 kg. Vsaka skupina ima 4 prefekte in 4 prefektinje, glavno nadzorstvo vodijo odborniki šolski upravitelji iz Maribora, gospodinjstvo pa je v rokah gospodinjske šole Vesne, zdravstveno nadzorstvo vodi šef Zdravstvenega doma v Mariboru, stalno pa sta v zavodu zdravnik in zaščitna sestra.

m Danes teden na Pohorje! V nedeljo, dne 4. avg. bo na Pohorju lepa slovesnost: blagoslovet in otvoritev nove Pohorske ceste iz Hoč do Sv. Aneha na Pohorju. Ob 9 dopoldne bo v Reki pri Hočah sprejem g. bana dr. M. Natlačena in prevz. g. škola dr. L. J. Tomažiča, po sprejemu odhod do Sv. Aneha, kjer bo na koncu ceste tik pod cerkvico blagoslovet in otvoritev nove ceste. Ob 11 sv. maša, ki jo bobral prevzeli gospod škof. Popoldne ljudska veselja. Pri vseh prireditvah sodeluje Ispovečna pevka župa s pevskega zboroma »Maribor« in pevsko društvo v Rušah. Planinci in drugi, pridite!

m Opozorilo fantovskim odsekom mariborske podzveze. Te dni so vsi odseki prejeli razpis lahkoatletskih tekem v Mariboru za prehodni pokal »Slovenskega gospodarja«, ki se bodo vršile v nedeljo 10. avg. ob 9 dopoldne na Livadi in tekem v odbojki za prvenstvo podzveze. Te tekme bodo v nedeljo, dne 11. avgusta ob 8 dopoldne na Livadi. Ravnanje se po navodilih, okrožnic ter tekmovalce pravočasno prijavite!

m Prosvetno društvo v Kamnici pri Mariboru ponovi danes popoldne ob 3 igro »Crni križ pri Hrastovcu«. Pridite!

m Poročila sta se g. Alojzij Šuman, preglednik finančne kontrole, in gospodična Marica Godničeva, učiteljica ženskih ročnih del. Obilo sreče!

m Z državnega pravdnistva. — Prvi državni pravdnik dr. Matko Zorjan je nastopil svoj redni letni dopust. Za časa njegove odsotnosti ga bo nadomestoval državni pravdnik Fr. Sever.

m Otvoritev nove razredne državne pošte Pohorje. S 4. avgustom 1940 prične poslati nova razredna državna pošta Pohorje. Okoliš nove pošte tvorijo deli krajev: Pohorje (Poštarski dom, Pohorski dom, vile: dr. Blanke, dr. Robič, Kiffman) in Slivniško Pohorje (Mariborska kočja z depandanso, gostilna Kop Fr. in vili dr. Kovačeca ter Spragerja), ki se izločijo iz okoliša pošte Hoče. Nova pošta bo vsak dan v zvezi s pošto Hoče. Krajevni dostavni okoliš tvorita obe hiši »Poštarskega doma«. V širšem dostavnem okolišu pošte bo dostavljala selski pismošna vsak dan razen ob nedeljah v vilo Kiffmana, dr. Blanke, Pohorski dom, vilo dr. Robiča, Mariborsko kočjo, vilo dr. Kovačeca, gostilno Kop Fr. in vilo Sparger.

m Sprejemni izpiti na I. in II. realni gimnaziji ter na klasični gimnaziji za I. razred. Učenci ki so v junijemskem roku 1. opravljali sprejemni izpit in ga niso uspešno opravili, smejo ta izpit izjemoma ponoviti. Letakoto smejo v avgustu opravljati sprejemni izpit oni učenci, ki zaradi bolezni v juniju niso mogli k izpitu. Prijave za izpit je treba predložiti do 24. avgusta in priložiti rojstni list, izpravevalo o dovršenem 4. razredu ljudske šole. Izpiti bodo dne 28. avgusta ob desetih dopoldne.

Dr. Vladislav Kerže

se je preselil v Kopaljsko ulico 4.
Ordinira od 3—4. — Tel. št. 23-95

m Na učiteljske šol. sester v Mariboru se sprejme v šol. I. 1940—41. 30 učen. Pravico do sprejemnega izpita imajo absolventke nižje gimnazije z nižjim tečajnim izpitom in absolventke meščanske šole, ki so dovršile završni izpit z odličnim ali vsaj prav dobrim uspehom. Sprejemni izpiti se začne 28. avgusta. Gimnazijke ga delajo samo iz petja, absolventke mešč. šole pa iz petja, slovenščine (pisмено in ustno) in matematike. Zahlevanja je snov za vso nižjo gimnazijo. Pred sprejemnim izpitom je zdravniški pregled. Vpisovanje v I. letnik je 5. septembra, kdor je sprejet, s tem še ni vpisan. Zavod bo dal prednost onim, ki bodo zadostili v polni meri vsem zakonomnim predpisom in bodo razen tega stanovali v zavodnem internatu ter resno hočejo dovršiti vseh 5 letnikov na zavodu. Prošnje je vložiti na ravnateljsko učiteljska do 25. avgusta in jo kolkovati z 10 dinarskim cerkvenim kolkom. Priložiti ji je treba: 1. rojstni in krstni list, 2. izpravevalo o nižjem tečajnem, odn. završnem izpitu. — Ravnateljstvo.

m Opozorilo vinogradnikom! Banovinski vinarški in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vse vinogradnike, naj do 30. t. m. izvrše peto škropljenje proti peronospori. Deževno vreme bo razvoj bolezni zelo pospešilo povsod tam kjer škropljenje ni pravilno in pravočasno izvršeno.

m Oskrbite se pravočasno z gorivom. Mestno poglavarstvo v Mariboru opozarja vsa industrijska podjetja, trgovce z gorivom ter privatnike, da se preskrbijo s potrebnimi količinami goriva do 1. okt.

1940, ker je v teh mesecih železnica najmanj obremenjena s prevozom drugih transportov. Inapekacija zemeljske odbrane ministretva vojske in mornarice polaga veliko važnost na to, da se industrijska in trgovska podjetja kakor tudi privatniki preskrbijo pravočasno z zadostno količino goriva za zimo.

m Zdrženje zidarskih mojstrov poziva zidarske pomočnike ki se iz katerega koli razloga niso

zamenjali svojih delavskih knjižic, da zaradi reda to čimprej store.

m Umrla je v splošni bolnišnici gospa Marija Trobiš, 59-letna soproga trgovca. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

m Mariborsko mestno kopališče bo zaradi čiščenja v dnevi od 5. do 13. avgusta zaprto.

m Krajevni odbor Rdečega križa na Tezmem se intenzivno pripravlja na svojo tembo, ki se bo vršila dne 18. avgusta na sokolskem telovadišču na Tezmem. Prosimo vsa društva v kraju in v okolici, da tega dne ne prirejajo svojih prireditev.

m Darilo. Na mesto venca na grob pokojne ge. Marije Potočnik je daroval predsednik Rdečega križa na Tezmem g. Sabeder Joško Rdečemu križu 100 dnarjev.

m Zidarskega odra je omahnil v smrt. V Kamnici pri Mariboru si zida svoj hišo posestnik Poropak. K njemu je pred dnevi prišel 55-letni Karl Pozival od Sv. Jurija ob Taboru in ga prosil za delo. Pravil mu je, da je že dolgo brezposeln, in da je pripravljen delat le za hrano. Poropak ga je zares vzel na delo. Ko je predvčerajšnjim Pozival delal z drugimi sodelavci, je s tri metre visokega odra omahnil in padel na betonski tlak, kjer je obležal brez zavesti. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu nato, ko so ga položili v bolniško posteljo, izdihnil.

m Zupnijski hlev pogorel. Dne 24. julija zvečer je izbruhnil požar na stehi župnijskega hleva v Smartnem pri Slovenj Gradcu. Prihiteili so gasilci, ki so požar lokalizirali. V nevarnosti so namreč bila tudi sosednja poslopja. Hlev s skednjem vred je pogorel do tal. Poslopje je bilo vredno kakih 40.000 din in je bilo zavarovano.

m Šest stotakov je izgubil. Posestnika Matijo Pavliniča iz Hajdine je zadela v Mariboru nesreča. V petek je izgubil listino s 600 din gotovine, ko je šel iz Copove ulice po Vrbanovi, Vrtni, Koroški cesti, čez Glavni trg in most po Ruški cesti v Studence. Priporočila se poštenemu najditelju, da vrne listn ico z vsebino policiji.

Škale pri Volenju

V lukajski cerkvi bo v dnevi 1. in 2. avgusta porciunkulna pobožnost po sledečem eporedu: Na predvečer so ob »večni luči« večernice in spovedovanje vernikov. Na dan Porciunkule je ob 6 pridiga in ev. maša pred Najsvetejšim; po maši litanije Srca Jezusovega. Ob pol 9 pridiga in slovesna ev. maša. Pride gospod lazaret od ev. Jožefa pri Celju. Verniki iz sosednjih župnij, ki nimajo tega privilegija, naj se bogatih odpustkov udeležijo v kar največjem številu.

Ptuj

Dr. Popović Niko

je začel odin rati v Ptuj, Ljutomerska cesta 7. Delal je kot asistent na Dunaju. Bil je na I. medicinski univerzitetni kliniki pri prof. Eppingerju. Nato se je žisto posvetil naravnemu zdravljenju (Naturheil-kunde). Delal je v Würshofenu kjer je deloval Kneipp. Pozneje pa je bil na kliniki za naravno zdravljenje v Dresdenu, ki jo vodi dr. Alfred Brauchle.

Celjske novice

Celjski mestni svet

Celje, dne 27. julija.

V petek je bila v mestni posvetovalnici pod vodstvom predsednika mestne občine g. dr. Voršiča Alojzija seja mestnega sveta. Na seji je mestni svet rešil važna vprašanja, ki so bila neodločljiva. Tako je mestni svet končno uredil razmerje med mestno občino in Sokolom ter Sportnim klubom zaradi zamenjalne pogodbe sportnega igrišča. Da se čim prej pristopi k važnemu vprašanju gradnje justične palače na Glaziji, katero sta imela v zakupu za dobo 25 let Sokol in Sportni klub, je bilo sklenjeno, da zgradi mestna občina Sokolu in Sportnemu klubu novo igrišče z vsemi napravami na zemljišču meščanske oskrbovalnega sklada ob Stritarjevi ulici. S tem je rešeno sporno vprašanje, ki bi v nasprotjem slučaju oviralo prepotrebno gradnjo justične palače. Mestna občina je pripravljena dati v najem hišo meščanske oskrbovalnega sklada v Vrvarski ulici davčni upravi v Celju. Finančno gospodarski odbor se pooblasti, da nabavi za po toči oškodovane posestnike v celjski mestni občini semena in obnem izvrši razdelitev na predlog mestnega poglavarstva.

Zveza Fantovskih odsekov, celjska podzveza, dobi za dobo enega leta igrišče za Hribom sv. Jožefa proti letni priznalnini 10 din. (Celjskemu Sokolu je prejšnji mestni svet dal v najem proti letni priznalnini 10 din Glazijo za dobo 25 let, obenem pa kril tudi izdatke za gradnjo ograje). Za napeljavo vodovoda proti Novi vasi naj se v bodočem proračunu vstavi znesek 50.000 din. Taklovanje Vodnikovce ulice in napravo hodnikov je mestni svet oddal najnižjemu ponudniku Neradu Franju za 578.902 din. Mestni svet je odobril bilanco Avtobus mesta Celja. Aktivna znašajo 1.625.765 din, čisti dobiček pa 13.716 din. Podjetje ima 12 voz, 7 na pogon z nafto, 4 na pogon z bencinom in en avtofurgon. Predsednik g. dr. Alojzij Voršič se je zahvalil za poročilo in izrekel upravnemu odboru podjetja, zlasti pa marljivemu predsedniku g. Fazarincu Antonu priznanje za uspešno delovanje pri podjetju, ki se lepo razvija.

V smislu pravil Mestne hranilnice je mestni svet izvolil na seji nov upravni in nadzorni odbor Mestne hranilnice, v katerem so: Fazarinc Anton, ing. Dolinar Janko, Dorn Franc, Repnik Anton, Šmigovec Viktor, dr. Voršič Alojzij, Dobravec Michael, Roš Franjo, Perc Karel, Golob Karel, Hočevar Mirko, Čuk Franc, Vrabl Vanč, Knez Ivan, Sotler Avgust, Mikeln Friderik, Vivos Bogdan, Josip Delakorda, v nadzorni odbor pa prof. Bitene Mirko, Magajna Peter in dr. Mašič Stanko.

Tei čaterjevi ob prerani smrti

Zapustila si nas tako nenadoma in nepričakovano, da še danes ne moremo doumeti, da Te ni več med nami.

Kako je to mogoče? Še pred nekaj dnevi si gledal v evet z veselimi očmi, v srcu polna upov in načrtov. Kdo bi si mislil, da je že takrat segala kruta smrt po Tvojem mladem življenju. Tudi Ti nisi slutila, da so Ti ure štete in se celo v zadnji uri, ko si se borila z neizprosnno belo ženo, se nisi zacedala, da visi Tvoje življenje samo še na nitki. Dobro je bilo tako! Prihranjena Ti je bila grenka bol slovesa od življenja, od katerega si si še toliko obetala. Kako težko bi Ti bilo, če bi vedela, da se boš morala tako zgodaj za vedno posloviti od Tvojih dragih, v najlepših letih svojega življenja.

Tvoje trpljenje je bilo kratko, a težko. Potrpeljivo si prenašala hude bolečine težke operacije in iz Tvojih ust ni bilo slišati bolečnega vzdihla. Trdnost tvoje duše, da Ti bo tudi tokrat, kakor že v Tvoji teški bolezni, usoda prizanesla in da se boš kmalu zopet z nami veselila. Toda usojeno Ti je bilo drugače. Nit življenja se Ti je pretrgala in preselila si se od nas tja, od kod r ni več vrnitve. Bila si tako dobrega in plemenitega srca. Bila

40 letnica mašništva

goricah devet let. Po kaplanski službi v Smartnem ob Paki, pa je nastopil župnijo v Podčetrtku, odkoder je prišel nazaj k Sv. Juriju v Slov. goricah, po desetletnem blagoslovljenem delu.

Velika dolžnost nas veže, da se ob lepem jubileju spomnimo slavljenca in se vsaj nekoliko oddolžimo za vse njegovo zaslugno, žrtve polno delo. Doba štiridesetletnega duhovniškega dela pri našem jubileju, je bila zares doba, polna najrazličnejših dogodkov, polna dela, skrbi in trpljenja. Kot mlad kaplan je zastavljal vse svoje sile v službo Bogu in domovini. Prosvetno vzgojno delo je ob njegovem prihodu povedo doživljalo pomlajenje in dosegalo velike uspehe. S psemijo si je osvajal srca mladine. Pa ne le v verstnem, prenovitvenem delu, marveč tudi v narodnem, je g. svetnik bil nezmisljiv, doleden, zvest! Po vsej pravici smemo trditi, da je bil on tisti, ki je preprečil sovražni vpliv poljučevanja v naši obmejni župniji. Skozi ves čas svojega dela je stal v prvih vrstah v borbi za slovenstvo. Kakšnega pomena je to bilo, vemo že danes! Vse nasilje od strani tuje oblasti, je prenašal povsem mirno. Konfinkacija v Gradcu, javno zaaravovanje od strani narodnih izdajic mu nista strli mladostnega idealizma.

Kot župnik se je z ljubeznijo lotil velikih pravil pri farni cerkvi. Prav tako pa je preuredil vse ostale nadarbinske zgradbe, ki so zahtevale marsikatero žrtve.

Kljub hudim boleznim, ki spremljajo jublanta že par desetletij, je g. Ivan še vedno veder, priazen, gostoljuben, podjelen. Velik ljubitelj mladine, je v svojem srcu vedno gojil misel postaviti župniji »Slomski prosvetni dom«. Ta misel ob visokem jubileju prehaja v uresničenje. Dela pri zgradbi so v polnem teku. Bog daj svojo blagoslov in varstvo do konca.

Predragi g. svetnik! Ob Vaši štiridesetletnici nam dovolite, da Vam izrečemo besedo globoke hvalečnosti za vse, kar ste nam storili kot posrednik božje milosti, kot narodni buditelj in vzgojitelj, kot tisti, ki nam je oče. Vsemogočni naj Vam bo plačnik. Pri ev. daritvi ob Vašem jubileju pa bomo prosili Boga, kateremu ste dali svoje življenje v dar, naj Vas še dolgo ohrani v zdravju med nami.

Vaši hvaležni župljani.

njak in dober poznavalec Celja, Celjanov in celjskega življenja, bo vsekakor mnogo pripomogla k povzdigu tujkega prometa v Celju in okolici. Pisana je v prijetnem domačem in kramlajočem slogu tako, da jo človek prebira z veseljem in užikom. Živo slika preteklost Celja ter varno vodi tujca po njegovih ulicah, mu kaže njegove posebnosti, zgodovinske spomenike ter ga opozarja na krasote celjske okolice. Razdelitav knjige je sistematično urejena in se deli v 6 poglavij, v katerih nam razvidno slika ter nas poučuje v vsem, kar je potrebno in kar tudi zanima tujca. V prvem poglavju »Mesto in pokrajina« je opisana zemljepisna lega mesta in njegova važnost kot prometno križišče. V drugem poglavju »Preteklost mesta« pa je opisana vsa pestra zgodovina Celja od davnih predzgodovinskih dni preko rimske dobe, preseljevanja narodov, do dobe močnih celjskih grofov ter njihovega propada, ko je prišlo Celje pod oblast Habsburžanov. Lepo opisuje pisatelj narodnostne boje slovenskega meščana v predvojnem Celju za osnovne pravice slovenskega življa ter za enakopravnost slovenskega jezika. V zadnjem podnaslovu tega poglavja opisuje bohoten razmah Celja v svobodi in življenje mesta po vojni — v domači državi. Tretje poglavje nosi naslov »Celjske znamenitosti« in je seveda eno najzanimivejših poglavij, ker nam v njem slika pisatelj vnanjo sliko mesta, nas vodi po njegovih ulicah, nam pripoveduje o njegovih zgodovinskih spomenikih ter nam pove marsikaj zanimivega iz preteklosti. V posebnih slikah nam še opiše važnejše stavbe, kakor muzej, cerkve, grofijo in vrata z antikami. V četrtem poglavju »Izprehodi po okolici« pa nas popelje pisatelj v lepo celjsko okolico, v bližnjo daljino. Peto poglavje, ki nosi naslov »Kopališča«, pa nas vodi v Laško, Rimske toplice, Dobro in v Rogaško Slatino. Tu nas pisatelj opozori na naša zdravilišča, nam pove o njihovi preteklosti in nas poučuje, kakšne bolezni se ozdravijo v tem ali onem zdravilišču. Opozori nas tudi na izlete, ki jih lahko prirejamo v enem ali drugem kopališču. Zadnje poglavje nosi naslov »Izlet na gore«. Tu delamo ture kar po vrsti na Celjsko kočjo, Grmado, Tovst, Lisco, Kum, Mrzlico, Smohor, Sv. Planino, hitimo k Sv. Kunigundi, napravimo izlet na goro Oljko. Pa še dalje nas vede »Vodnik«. Pokaže nam pot na Mozirsko planino, njene lepote, Smrekovec, ter nas končno privede celo v Logarsko dolino ter od tam na naše Savinske alpe. Knjiga je opremljena s slikami.

c Požar in tatvina v eni noči. Posestnika Antleja v št. Vidu pri Grobelnem je v eni noči zadela huda nesreča. Okrog 11 ponoči je nenadoma izbruhnil požar v Antlejevem kozolcu. Ker je bil kozolec obložen s senom in žitom, je ogenj v hipu zajel ves kozolec, ki je pogorel do tal. Poleg tega je uničeno mnogo gospodarskega orodja, več letih voz, žito, ki se je sušilo v latak, nad 100 stotov sena, tako da znaša skupna škoda okrog 80.000 din, ki je le delno krita z zavarovalnino. Istofasno, ko je na kozolcu divjal ogenj in je vse hitelo k reševanju, pa se je doslej še neznani zlikovec, ki je bil verjetno tudi povzročitelj požara, splazil v stanovanjsko sobo in odnesel okrog 5.200 din gotovine, lovsko puško in uro. Šmarski orožniki so z vso energijo na delu in je upati da bo storilec kmalu dajal odgovor za svoje podlo zločinsko dejanje.

c Ukraden kolo je vrgl v Voglajno. Pred mesecem je bilo ukradeno z vrta graščine Bežigrad v Bukovžlaku kolo 11 letnega Ceterja Iva. Oblast je ugotovila, da je kolo ukradel neki 16letnik K. Ivan iz Trna pri Kalobju. Pri aretaciji je Ivan tatvino priznal. Z ukradenim kolesom se je odpeljal proti Ormožu in Ljutomeru in se tam zadrževal okrog sedem dni. Ko se je vrnil in prišel v bližino št. Jurja, je vrgl ukraden kolo v Voglajno. To kolo so našli in ga vrnili lastniku.

c Ponarejen 500 dinarski bankovec so orožniki zaplenili v Mozirju. Ker ni izključeno, da ni v tem kraju ali v bližini še več falzifikatov, opozarjamo ljudi, naj bodo previdni.

c Vážno opozorilo za goste in izletnike na novo mašo v Smartnem v Rožni dolini. Danes jutraj ob 8 uri bo peljal izpred celjskega kolodvora avtobus na novo mašo v Smartno v Rožni dolini. Prijavljenici in tudi tisti, ki se pripeljejo z jutranjima vlakoma v Celje in so namenjeni v Smartno, naj stopijo v avtobus, ki bo čakal pred kolodvorom. V primeru, da bo prvi avtobus poln, bo vozil tudi drugi. Novo mašo bo pel g. Lipičnik Franc, govoril pa mu bo senator g. Smoder Franc. Vabljenil

c Poroka. V Moravah, v svojem rojstnem kraju, se je poročil vodja pisarne celjskega Avtobusnega podjetja g. Kopač s svojo sorojakinjo gđ. Vrečarjevo. Mlademu paru iskreno čestitamo in želimo obilo sreče in blagoslova na njuni novi življenjski poti!

c V Salezijskem mladinskem domu v Gaberjih sprejemajo pridne in nadarjene dečke za prvi in drugi razred gimnazije. Oglejte si zavod! Prepričali se boste, da ne najdete lepšega in ugodnejšega mesta za vašega sina.

c Savinjska podružnica Alpinističnega kluba Skala v Celju ima v sredo svoj redni sestanek v klubovi sobi ob 8. zvečer. Na sestanku bo zanimivo predavanje o plezalnih turah iz Julijskih gor. Predaval bo g. Janko Žagar iz Sv. Jurja pri Celju. Skalaši in ljubitelji planin, pridite!

c Celjski zvon ima jutri, 29. julija ob 8. pevsko vajo za mešani zbor.

c Koncert vojaške godbe v mestnem parku. Vojaska godba 39. pp. v Celju priredi danes od 11. do 12. dopoldne v mestnem parku promenadni koncert z zelo lepim programom.

c 17 nacionalni amaterski turnir bo ob priliki proslave 20 letnice Celjskega šahovskega kluba v Celju od 10. do 26. avgusta v veliki vrtni dvorani hotela Evrope. Kakor smo zvedeli, je CŠK, ki je prireditelj nacionalnega turnirja, zaprosil za pokroviteljstvo nad prireditvijo prosvetnega ministra g. dr. Ant. Korošca.

c Danes ob 9. dopoldne se prične na dvorišču okoliške osnovne šole tečaj za kapunjenje.

c Na Olimpom igrišču v Gaberjih bo danes ob pol 5 zanimiva nogometna tekma med SK Olimpom in ljubljanskim Svobodo.

c Zrebanje loterije LKB v Celju bo nepreklicno 8. septembra t. l. Del dobitkov je razstavljen v izložbi veletrgovine R. Strmecki. Avto kot glavni dobiček bo pred pisarno LKB, Dečkov trg 6. Rodoljub, pobitke z nakupom srečk! Naročila po pošti pa naslovite na Loterijski odbor LKB, Legše koroških borcev, Celje, Dečkov trg 6.

c Nov živinski in kramarski sejem bo v petek 2. avgusta v Vojniku.

c Vážna pridobitev za naše turistično mesto. Družba sv. Mohorja je izdala »Vodnik po Celju in okolici«, ki ga je napisal celjski zgodovinar in kulturni delavec g. prof. Janko Orožen. Knjiga, ki se ji na prvi pogled pozna, da jo je napisal strokov-

Vedeljsko branje

E. Burford:

K L A T E Ž

Veter je pihal od vzhoda. Fleming je zaril roke v žepe in se malo stresel. Toda ni vstal s sedeža, od koder je imel razgled preko reke. Skoraj da se ni zavedal mraza; reka ga je vedno očarala.

Rad je gledal migotajočo rdečo luč, ki je odsevala iz temine; rad je poslušal lahno vršče šumenje — zamolklo, zadovoljno šumljanje valčkov, ki so oplakovali kamenje; ves prevzet je gledal odsvit luči, kadar je kaka temna barka počasi peljala mimo.

Reka je bila visoka ta večer. Tlak je bil vlahen. Močno deževje zadnjih dni je ponehalo, toda Fleming je vedel, da je le začasno prenehalo. Nad lučmi se je nebo približalo.

Fleming si je zapel dežni plašč do vratu in je bil zadovoljen.

Na Pobrežju je bilo mnogo ljudi. Nekateri so se sklanjali preko ograje in zrl dol v vodo. Fleming je vedel, da večina njih ne misli na svetlobe in sence, na plešče črne valove, ki so jih prešinjali prameni rdeče, zelene in rumene luči; ti niso videli poezije reke in niso čuli njene glasbe.

Voda je bila višja kakor kdajkoli zadnja leta. Nепrestano deževje in naraščanje vode. Reka je bila ta čas nekaj novega. Prav zaradi tega so ljudje strmeli v njeno temo.

Fleming ni vedel, kdaj je mož zaprav sedel poleg njega. Toda spregovoril je in prestrašil Fleminga.

»Dobro, da je dež vendarle ponehal!« Fleming se je obrnil. Videl je, da so možje čevlji bili obnošeni in blatni. Takoj je pogledal proč.

»Dobili bomo kaj kmalu drugega!« je odvrnil.

Pozabil je reko in izginjajočo ladjo. Vse njegove misli so bile zdaj pri tem možu. Vselej je vedel, da je bila množica tista, ki je napravila to mesto zanj tako mikavno. Opazoval je ljudi, kakor je opazoval reko.

Tako mnogo različnih ljudi je šlo mimo. Reka je zmeraj ostala, medtem ko so ljudje odhajali. Fleminga je zanimal mož.

Zdaj si ga je natančno ogledal. Moževo lice je bilo mrko in vedro hkrati. Celjust mu je bila močna, oči jasne. Bil je majhen, čokat človek močne rasti. Fleming je opazil oguljenost njegove obleke.

Bilo je videti, da je bil mož željan pogovora.

»Se dežja?« je dejal. »Upam, da ga ne bo! Zame bi bila presneta smola, če bi ga nocoj še dobili!«

Fleming je tedaj neugodno občutil, da mož nocoj ni imel kam iti domov. Skušal je odvrniti pogovor od te stvari, zato se je preziral in je naposled kar nenadno naravnost vprašal: »Pa ne spite zunaj?«

Mož je prikimal.

»Kaj... menda ne tukaj?«

»Bom, če mi uspe.«

»Pa saj se vendar dobe prostori, kjer bi mogli prenočiti...«

Mož je odkimal.

Za trenutek je nastal premor. Fleming ni vedel, kaj naj reče. Bilo je očito, da mož ni imel denarja, da bi plačal prenočišče. Fleming je spoznal na trmastem izrazu njegovih čeljusti, da bi bilo brezuspešno govorjenje o »tistih prostorih, kjer vsakdo lahko dobi posteljo.«

Ali ni mož pravkar rekel, da spi zunaj — in je to povedal s takim prepričanjem, da je Fleming vedel, da je za moža s tem zadeva končana?

Oba moža sta gledala preko reke.

»Naraščale je dejal tujec.

Fleming je pritrdil in dodal:

»Poglejte no oni pramen luči. Ali ni čudovit? Glejte — lahko vidite cel odsev poslopja onstran. Ali pa se vi ne menite za takele reči?«

»Človek ne more jesti odsevo!« je dejal mož.

Fleming je z občutkom neugodja zmignil z glavo. Ves čas svojega govorjenja je mislil na svoje malo stanovanje, ki je bilo oddaljeno pet minut hoje.

Domislil se je svoje male, a udobne spalnice in sprejemnice poleg nje s širokim divanom... Ni mogel pozabiti divana.

Moževe besede so ga vznemljile. Morda ga niso toliko besede kot glas, s katerim so bile izgovorjene. Glad! si je mislil Fleming. Nekaj strašnega je v gladi! Nekaj ponižujočega je, pomisliti, da je vsakdo lahko lačen... da lahko strada.

Vedel je, kaj bo storil. Bila je blaznost. Toda vendar bo to storil. Morda poizkusiti prepoditi take misli. Bilo bi nespametno gojiti tako ljubezen do bližnjega.

»Hočete reči... da ste lačni?« je rekel.

»Dejal sem le, da ne morete jesti odsevo reke!« Mož se je odmaknil na klopi. Fleming je zdaj postal vesek. On je pravi mož, si je mislil. Ne mara usmiljenja. Ne mara moje pomoči. Ponosen je.

Izlahka, polagoma je Fleming izvlekel vso storijo iz svojega novega znanca. Bila je čisto preprosta. Uporniška otroška doba, zmerno dobra vzgoja, ki je bila nenadno prekinjena zaradi očetove smrti. Piše se Jackson, je rekel. Ni mogel strpeti doma; zbežal je z doma. Mislil je na morje, pa ni bilo lahko. Malce se

je prepustil tokovom. Nikdar ni storil nič dobrega. Zdaj pa... je bil tukaj, brez denarja, toda jutri se mu obeta služba. Da ni dežja, bi bil še dovolj zadovoljen. Toda prav nocoj si res ni želel biti premočen do kože. Zakaj svetli obeti so se mu kazali za jutri. Bila je smola, da mu je ves denar pošel.

Ponuditi temu človeku denarja, na to ni bilo misliti. Bilo ga je celo težko pregovoriti, da naj gre spat na njegov divan.

Fleming je vtaknil ključ v ključavnico.

»Vse to je vaše?« je vprašal Jackson.

»O, ne, hiša je oddana najemniku. Moje stanovanje je v pritličju. Starinska hiša, kakor vidite. Je precej značilna za ta konec sveta. Meni je všeč.«

»Da... je rekel Jackson, »tudi meni je všeč.« Fleming je postavil predenj mesno konzervo in odprl vrč z vloženo zelenjajo. Tudi steklenica rdečega vina je bila v njegovi shrambi.

Po večerji sta posedela, kadila in se razgovarjala.

»Res je lepo,« je dejal Jackson, »da ste me kar tako vzeli na stan. Ni mnogo takih ljudi, ki...«

»Vsakdo bi.«

Fleming je pogledal v svoj kozarec. Vsakdo bi? Kakopak! Ua samo kak zanesenjaški bedak bi to storil! Tujca. Mož, ki ga je srečal na Pobrežju. Človek, ki je povedal verjetno zgodbo.

Tedaj je Fleminga prevzelo neugodje. On ni bil borec... Zmeraj je bil precej slabiha. Pred enim letom je opustil svoje delo. Imel je dovolj denarja, da bo živel preprosto življenje.

Ob košnji

Bolje je živeti preprosto, kakor sploh ne živeti.

Ta mož Jackson je imel silno postavbo. On, Fleming, je bil bedak, kako lahko bi bilo zanj, da bi bil zapustil klop in odšel sam domov.

»Ali je mnogo ljudi v hiši?« je malomarno vprašal Jackson.

Fleming ga je pogledal v oči in se zlagal:

»Ho, kar dovolj jih je!«

»Menim, da mora biti to stanovanje pošteno drago. Mislim, ker je tako v sredini mesta...«

»Ne takele hiše... Saj je oddana po sobah. In cela kopica ubogih družin...«

»Jackson je kazal zanimanje.

»Povejte mi kaj o sobah!« je dejal odkrito. »Veste, če si jutri zagotovim delo, hočem kje poceni stanovati.«

Flemingovo srce je pričelo bti proti rebrom. Kakšen tepec! Smešen tepec! Privedel je tujca v to hišo. Bilo je jasno, da je mož bil lopov. Zakaj bi sicer izpraševal take reči? Kakšen tepec!

Kajpada je mož iskal povabila. Saj zaradi tega je prisedel na njegov klop. Zato je pričel govoriti! In on, Fleming, je bil tepec. Dopolnil je, da mu je trenutno čustvovanje prevzelo pamet. Moral bi si olajšati vest s tem, da bi dal možu denarja. Seveda bi ga možakar sprejel. Samo... ta je imel nekaj drugega v mislih.

Zvito so se zaiskrile Flemingove oči. Bil je slab mehkočutneč, toda vendar tako popoln tepec, da bi se povsem predal tujčevim nameram.

»Šest družin je v hiši,« je rekel. »Seveda je to stanovanje najrazkošnejše. Kakor rečeno, otali del hiše je oddan po posameznih sobah... in celo jaz nisem sam. Vsi skupaj so strahovito ubožni ljudje... V vrhnjem nadstropju prebiva družina petih ljudi. Prav za prav so v podstrešnih prostorih. Pod njimi živi neki mornar z ženo in tudi neki stari upokojenec ima poleg sobo... Samo taki stanujejo tod. In seveda v podpritičju... Doli stanuje majhna krojačica. Uboga stara ženica — je pohabljen. Spodaj sedi — in lahko si mislite, da ji ni prelahko — in šiva in šiva na svojem starem stroju.«

Jackson je pogledal naokrog po sobi.

»Po tem tu se ne bi zdelo...«

»Oh, saj sem rekel, da je to že kar sijajno, če se primerja z ostalimi stanovanji.«

»Ne, ne, si je mislil Fleming, ne bom ti povedal, da je v prvem nadstropju neka ženska s šatuljo draguljev, za katere bi se trudil izplačati. Ne, tak bedak pa že nisem... In ne bom ti povedal, da ni v podpritičju nič drugega ko vinska klet polkovnika Wragga.«

Fleming je naglo in tiho zasukal ključ v ključavnici. Tako se bo čutil varnejšega. Kljub vsemu pa mu vse skupaj ni ugajalo. Zdaj je bil prepričan, da je bil mož, ki si ga je pri-

peljal v hišo, zločinec; bil je malone gotov, da je vprav ta hip pričel svoje skrite priprave. bilo zelo tiho. Molk, si je mislil Fleming, je bilo zelo tiho. Molk, si je mislil Fleming, je zlonosen. Malo da ni čutil, kako mož v soseščni sobi čaka... Saj to je bila groza. Zakaj bi ga bilo strah? Vrata je vendar zaklenil. Bil je bil dovolj na varnem. Drugi ljudje v hiši? Mar bi jih moral posvariti? Tako zelo se je bal, da bi se osmešil. On ni bil človek tiste vrste, ki vzbujajo pozornost s tem, da kričijo za drugimi, ki jim je kaj padlo iz rok. Bil je, eden izmed tisočev, ki se nemo zagrinjajo v molk — ter se plaho čuvalo opazovanja.

Pa vendar je privedel tega moža domov! Bil je strahopetec! Ni bil zmogel pustiti človeka pri miru. Se celo pogovoril ga je, da je šel z njim. Prekanega zločince je pa res še bilo treba »pregovarjati.«

To je bil strah. Potihoma je stopal po sobi, ves pozoren je napenjal ušesa. Taka tišina je bila v oni sobi. Če bi mož vsaj smrčal — če bi kako pokazal, da je že spal, ali da se pripravljala na spanje! Toda sama tišina.

Ko je napeto prisluhnul, je Fleming mogel čuti jedva slišno šumenje reke. Bila je tik hiše in iz njegove hiše je imel razgled na njo.

Toda njemu ni bilo do tega, da bi zdaj mislil na reko. Spominjala ga je klopi, obraza, ki mu ga je domišljija slikala zlonosnega. Potepuh s Pobrežja, ki je iskal svoje žrtve.

To je smešno. Mora poizkusiti spati. Spravi se v posteljo...

Zdajci se vzravna in prisluhne.

Nekaj gib — gib v sosednji sobi. Groza ga stresa. Zakaj bi se tako bal? Jackson je bil samo človek in tak strah je bil nenaraven.

Jackson ne more storiti drugega, ko kaj ukrasti. Izpraševal se je, kaj ga je predramilo. Bilo mu je, kot bi bil v snu slišal krik, in ko se

»žal mi je... žal mi je...« je bilo vse, kar je mogel izpregovoriti.

Vsi so bili preveč razburjeni, da bi ga poslušali. »Ali torej ni prišla do vaše sobe?« je dejal nekdo.

Tedaj začuje krik s ceste in pravi: »Kaj pa je?« Jaz ne vem...«

»Reka!« je dejala vdova. »Povodenj. Saj ni prvič. Preblizu smo. Za nič ne bi hotela stanovati v pritličju. Pa da ste le na varnem.«

Iz okna svoje sobe je Fleming lahko videl vodo. Zunaj na cesti je še vedno slišal, kako so ljudje tekli. Hitro se mora obleči in videti, kaj bi mogel narediti. Pri tem se čisto iznenada spomni na Jacksona. Pozabil je nanj, čim je vdova pojasnila, kaj je z reko.

Potrkal je na steno. »Jackson!« je zaklical.

»Jackson! Vstanite! Reka...«

Oblekel si je suknjič in šel v drugo sobo. Nikogar ni bilo v njej.

Tedaj ni bilo časa misliti na Jacksona. Ni bilo časa misliti na morebitne tatove, ko so bila življenja ljudi v nevarnosti. Moral je premisliti, kaj bi mogel storiti. Moral je pomagati.

»Podpritičje je v vodi!« je rekla vdova.

»Oh, gospod Fleming! Če pomislite, da bi bila le malo višja...«

»Bolje bi bilo, da si pogledamo, kako je spodaj!« je dejal nekdo iz drugega nadstropja.

»Bodite opreznih!« je zaklicala vdova. »Poglejte! Nevarno je... Voda je dosegla že pol zadnjih stopnic... Gospod Fleming, če pomislite, da ste v pritličju... Res ni varno tako blizu reke!«

Fleming je našel Jacksonov suknjič na divanu. Potemtakem ni mogel oditi. Tega ne bi bil pustil tukaj. Poleg suknjiča je bila oguljena torba. V njej je bilo nekaj fotografij in papirjev. Moral je biti nekje v hiši. Strašna misel je prešinila Fleminga. Stelkel je v vežo.

»Tu je bil nekaj mož!« je zavpil. »Prenočil je tu! Njegov suknjič je tu... a njega ni!«

Fleming je jel teči v podpritičje...

Ko so našli Jacksona, je bil že mrtev. Lice mu je izražalo začudenost in zmedenost.

»Kaj ga je napotilo dol?« je rekel polkovnik Wragg. »Moral je videti, kaj se je pripetilo. Moral je videti naraščanje reke. Zakaj neki je moral iti dol?«

Fleming je sklenil roke. Domislil se je večerje, ki sta jo imela skup z Jacksonom. Spomnil se je svojih besed: »Uboga stara ženica — je pohabljen. Spodaj sedi, in šiva in šiva...«

In sklonil je glavo in spoštljivo pogledal na Jacksona.

(Iz angl. prevedel A. P.)

Na božji prvi

Tri reči morejo vzbuditi našo pozornost, ko beremo ali slišimo, kako je Kristus ozdravil gluhonemega. »Vzel ga je od množice stran... vzdihnil... zapovedal, naj nikomur ne pravijo...«

Ljudje živimo skupno življenje in smo navezani na medsebojno zaupanje. Večkrat izvedemo reči, ki niso za javnost. Če pa jih le komu povemo, prikažujemo, da bo ta naše zaupanje spostorjal in molčal. Zalibog si morda tudi ti že večkrat vzdihnil, da nisi svoje skrivnosti zaupal rajši gluhonememu. Le ta more in mora molčati.

Nekateri ljudje, kakor zdravniki, duhovniki, sodniki, babice in podobni, so po svojem poklicu dolžni, da molče o tem, kar se jim je zaupalo. Skrivnost mora ostati skrivnost. Brezvestno, surovo, in večkrat tudi krivično ravna, kdor jo izblebta. — »Ali morete molčati?« je vprašal načelnik svojega tajnika, ko je ta radoveden želel izvedeti neko reč. — »Kakor grob, gospod načelnik!« je bil vesel odgovor. — »Jaz tudi, gospod tajnik.« In radovednost je bila poparjena. To je edino pravičen odgovor človeku, ki se vlika v skrivnosti drugih.

Velika neumnost je, če kdo reči, ki naj bi ostale tajne, zaupa ljudem, ki po svojem poklicu niso dolžni molčati. Tako je sam kriv, da se množi rod ovaduho. In v naši dobi ta obrt lepo cvete...

Tenkostnost ljudi v zaupanih tajnostih ni ravno velika. Včasih je zgolj blebetavost in jezičnost vzrok, da se ljudje igrajo z zaupanjem svojega bližnjega. »Jezičnega človeka se boje po vsem mestu« (Sir. 9, 25). Se večkrat je razblebetane tajnosti kriva brezsrčnost. — Ljudje ne pomislijo, da se tiste tajne reči tesno drži bratova srčna kri... Milijoni že so postali nesrečni, ker so brezvestni ljudje hinavsko ali zvižno izrabljeno skrivnost izrabili ter oskrnili medsebojno zaupanje.

Največ skrivnosti pa izda: sebičnost, nevoščljivost, ljubosumnost. Iz teh razlogov so bili že večkrat izdani dolgotrajni ter morda najboljši prijatelji. Gospod je vzdihnil, preden je gluhomutcu vrnil dar jezika. Ali ni morda mislil na vse grehe, ki se store s pripovedovanjem in poslušanjem skrivnosti, ki bi morale ostati skrivnost? Pazi se jezičnikov in jezičnost.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozniki trikotniki, pnevmatika

Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovška c. 4

Podružice: MARIBOR, Aleksandrova 25.

Grobnice in spomenike

kamnosečno stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah

kamnosečno kiparsko podjetje

FRANJO KUNOVAR

pokopališče Sv. Križ, Ljubljana

telefon 49-08

O Smrekovcu in njegovi planinski koči

Do dofnice brazde, ki sta jo v prijetni izmenjavi izorali, obkopal in izoblikovali pohorski »reki«. Mislinja in Paica od Drave do Savinje, segajo skalnato strme Karavanke v treh svojih vrstah, skoro vzporednih panogah; na koncu severne stoji ostrobojati Plešivec (1696 m), ki v svojem zunanem licu, v svojih oblikah in potezih, pa tudi v svojem rastlinstvu in v živalstvu združuje še vse posebnosti in značilnosti znanih gor v Karavankah, kakor so Jopa, Golica, Stol, Begunjska, Zelenica, Baba, Košuta, Obir ali Peca. V divje razdrapanih navpičnih čerch, stenah in pečeh pada proti severu ter nudi v nedostopnih zelenicah varna ležišča in skrivališča divji koki; proti jugu pa se niža po sončnejših, na široko izbočenih obronkih ter veže po ruzežnih kmetijah, pašnikih, poljih, travnikih in obrobni gozdovi nad 300 let staro cerkev sv. Urše z dolino, z njenimi idilami in tšinami. Po pohorski pravljici je povodni mož Jezernik, ki sedaj samotari v globinah Ribniškega jezera (1530 m), prvotno s svojim jezerom bival vrh Plešivca; ko so tam koncem 16. stoletja zgradili znano romarsko cerkev, je zbežal pred hrustom in truscem pobožnih romarjev na tedaj še mirno in zapuščenno gozdno Pohorje; beg starih poganskih bogov naših prednikov pred svetlo zarjo in lučjo krščanskega boga, krščanskih svetnikov in svetnic, ki so poganstvo iz Podjune, z Gosposvetskega polja in iz Roža pregnali sprva na Plešivec, od tam pa v skoro neprodna ruševja in v njih skrita jezera na visokem Pohorju. Plešasti Plešivec in slovenski kmet Plešivčnik pod njim pa še hranita staro, prvotno ime v borbi z novim nepotrebnim.

Tudi južna panoga, po kateri stopajo sive Karavanke do temno porčene Pake in njenih razorov, znamenite Golti, bi skoro izgubile značilno, nad vse utemeljeno ime, od kar so na njih Savinčani in južno odprti zarez med Medvedjakom in Boskovcem (1591 m) v varstvu Goltkega Smrekovca, njihovega Ostrga in Kacjega vrha postavili ljubko »Mozirsko kočjo«. Toda Golti in »Govčke« planine, dobro znane smučarjem in tudi poletnim turistom, s svojo cerkvico Sv. Radečunde, nekdanjo ecclesiae s. Viti »sub Goutni«, bodo zmagale prav tako gotovo, kakor gotovo imajo slovenski planinci zdravo razumevanje za lepoto starih, prvotnih imen za naše gore in planine. Golti segajo od Tera, Konjice in Medvedjaka do potoka Ljubije, ki jih loči od Sv. Križa nad Belimi vodami, od nekdanje, sedaj žal že pozabljene »Oslice«, tvorijo visoko romantično razkljano kraško planoto z mnogimi neizmerjenimi razkli, žreli in globelmi, kakršne najdemo še na Menini planini; v njeni »leteji«, v skalah etnenji stezi, podobni vrtaču v domači peči, tik nad Smihelom, lahko vidiš pravilno izoblikovane, čiste kristale; na Ravni loči kraljuje Naraločnik, na koncu pa Konečnik; v skriti, težko dostopni »Konečki jami« ti Golti odpirajo v malem, skromnem obsegu čuda in lepote Postonjske ali Skočjanske jame; odprta Zijavka, ki ti reži nasproti iz strme, skalnate rebri svetokriške Oslice, pa te spominja na Potočko zijalko.

Sredi med Plešivcem in Goltmi se dviga Smrekovec (1575 m) kot podaljšek in konec Komna (1695 m) in travnatozelenega, skoro planega Travnika (1637 m), ki vsi trije v svoji sklenjeni celoti kot osrednji sklop onih treh vzporednih karavanskih razrastkov stoji tudi po svojih oblikah, po svojih značilnih potezih in svojih glavah in vrhah, po svojih gozdovih in visokoplaninskih pašnikih sredi med Plešivcem in Goltmi. To so pravzaprav zapadno pohorske kope, vrhovi in planje; nad eklenjem gozdom, ki se vedno bolj redči v samotne, suho okleščene smreke »komarče«, se preko kopastih vrhov, hrbtov in planjav Smrekovca, Komna in Travnika razprostirajo obsežni planinski pašniki, v nižjih legah tudi travniki, enako kakor na zapadnem Pohorju od Rogla (1517 m) do Velike in Male Kope. In tako je tudi Smrekovec, dvigajoč se sredi na črti med Plešivcem in Boskovcem (1591 m), najvišjo vzpetino v Goltah, gora svoje vrste na vzhodnem koncu Karavank. Tu se ti ni treba bati nobenega prepada, nobene stene, nobene skale. Zaman iščeš na Smrekovcu značilnosti Karavank. Plešivca ali Golti. Smrekovec je pohorska gora, je pohorska kopa v Karavankah, na njihovem vzhodnem koncu tik pred ono zanimivo dolinsko brazdo Mislinje, ki loči apneniške Karavanke od pohorekega pragorovja. To izvanredno značilnost Smrekovca epizna izletnik najbolje in najlažje, ako se mu bliža in se vzpenja nanj z Dravske strani, iz Črne ali s Savinjske strani preko Golti ali ob Ljubiji, levem pritoku Savinje, navzgor. V globoko zarezanih in oestro izklesanih jarkih in jarugah, skozi katere te vodijo trde kamnate poti ob hladnih šumečih vodah v njegovo bližino, ti štrli iz žive vode, iz mladega smrekovja, iz strmih pobočij poveod nasproti goli, ostro izrezljani apnenec v najrazličnejših tvorbah, v iglah, v zobeh, v zijalkah, v začaranih deklici, v svetih stopinjah Matere Božje; stara na pol podrti kovačnica v soteski, kjer tik pod Oslico in njenim svetim Križem drvi Ljubija proti Savinji, te s svojo poezijo opominja na »Govčega pšnika« Karla Vodovnika, ki je v nemških verzih opeval njo in njeno idilo, ko je v njej vihtel njegov oče težko kladivo nad zvanečim ozkodom. V stranskem, levem jarku Ljubijinega pritoka, prihajajočega s sedla Kramarice, naletiš na ekale in kamenje vulkanskega izvora. Smrekovec je namreč ugasel ognjenik in gole, že osivele ekale zelenkastega andezita, podobne granitnim kvadrom na pohorskem Velikem vrhu ali onim pri Sv. Anehu, leže tudi še sedaj na zapadnem hrbtu Smrekovca, sredi zelenih pašnikov, sredi gostega borovničevja in baš v avguetu bujno pestro dozorevajočega metelja. Močni izvirki Ljubije so pravekali kraški pojav; tako močno kakor njeni vrelci, more vreti izpod navpične ekale ali stene voda samo iz podgorskega jezera,

kojga gladina je mnogo višja nego so vrelci sami. Celo okleščeno smreko lahko vtakneš v vodno žrelo. Voda sili s tako silo na dan, da požene drevo takoj zopet iz živega žrela. Od tod hodi skozi pravcati Vintgar; pelje te na vzhodje Smrekovca, v Zaloko, kjer imajo Zaločan, Luka, Leskovšek, Sp. in Zg. Brložnik lepa posestva s lastnimi lovišči. Strma vzorna pot te mimo Brložnikov kmalu dovede iz pristno apneniških jarkov in jarug v pohorski svet karavanskega Smrekovca. Po »Laški cesti« so nekoč laško drvarji »kuhali« in vozili ogelje; sedaj veže ona naš Smrekovec in njegovo okužno kočjo z Goltmi preko Kalekega vrha, Kala in Pósranka v svetu s prietnim karavanskim obeležjem. Ko pa prekoračiš Laško cesto in stopiš na sedlu podobno ravnico pod vrhom Smrekovca, imaš pristno pohorsko sliko pred sabo. Poševna planica »Roma« je za Smrekovec to, kar je s svojo kočjo »Pesek« za Roglo in Pohorje. Trdno podzidana gleda »Koča na Smrekovcu« iz njegovega varstva proti jugu, zapadu in vzhodu; razgled na Savinjske alpe in njihovo predgorje, na Rogatec, na Lepenatko in na Menino planino tekmuje glede učinkovitosti in slikovitosti s pogledom na Pohorje, na Paški »Kozjak« na Šoštanj in na Saleško dolino, koje Saleški podružnici SPD gre za sluga, da je zgradila važno, zlasti za beli šport potrebno »kočo na Smrekovcu«. Gozdna tišina, vonj duhtečih planinskih pašnikov, ubrana pesem glasno

žuborečega vodovoda in poletno zvonjenje pasočee »žvajge«, udarci, pesem in žvenk klepačev, ostrih kos in veselih koscev, ki potem na pravih »žlajfah« z oplenom, žrdjo in s evorom »spravljajo seno v dolino, k Ljubnici in Ljubiji, se ti vse zliva v mogočno harmonijo, ki doseže višek učinkovanja, ko si dospel na goli kopasti vrh Smrekovca. Pogled s Smrekovca ti sega na sever preko severne, na jug preko južne panoge vzhodnih panog v Karavankah; objema celo Pohorje, proti jugovzhodu Kozjak, Vitanjsko-Bosko pogorje, Dobrič, Goro Oljko, Stožčastar gora sv. Križ nad Belimi vodami se dviga pred Saleško dolino in njenim Šoštanjem slikovito kakor grad Ostrova nad Gosposvetskimi poljem. Proti severu se ti odpira gorati svet od Olševe, od Obirja, preko Pece do Plešivca in Košenjaka. Koprivno, Kordeževo glavo na Peci, gorsko cerkvico sv. Helene z grobom srbskega junaka nad Žerjavcem in še mnogo drugih cerkvic ti uzre oko. Očaran pa se boš vedno znova oziral na slikovitost, resnost in veličastnost Savinjskih alp, na ostro odrezano Ojstrico in košato nabrano Brano in Planjavo. Ko pod Javorjem iz cerkvice sv. Jošta doni večerni zvon do Smrekovca, se ti družita lepota planinskega sveta in milina zvonjenja v zahvalno molitev.

Kakor znane kočje in domovi na sosednem Pohorju, ima tudi kočja na Smrekovcu vse pogoje, ki omogočajo daljše prijetno bivanje za odmor in odhiti, za turistično in za smučanje. Za letoviščarje pa, ki so si pokrajinsko in zgodovinsko enako zanimivo Saleško dolino, Šoštanj, Velenje ali katero vas v njej izbrali za svoje letovanje, je kočja na Smrekovcu cilj prijetnega izleta na zapadu, kakor na vzhodu planinski dom »Skaza« pri Sv. Joštu na Paškem Kozjaku, pod Spikom. Dr. F. Mišič.

Valvazorjeva kočja na Stolu

je pri križiškem samostanu prečila železniško progo, se je spotaknila ob neki predmet.

Nehote se je ozrla nanj in s prirojenno bistroumnostjo je takoj uganila, da je pač usnjata torba.

Odprla jo je in videla v nji razne listine, vsebine pa ni razbrala. Vsa dobrodušna in do krvi pošena je takoj šla na policijsko upravo, kjer je najdene stvari izročila službojučemu uradniku.

Ko je uradnik pregledal vsebino torbe, je prebledel, vstal in z drhtečim glasom dejal Ani Buklovi: »Res, čestitam vam. Našli ste sedem milijonov osem sto šest in devetdeset tisoč kron, v čekih, ki se lahko takoj vnovčijo pri »Česki banki«.

Ana Buklova je vsa preplašena gledala policijskega uradnika in za njim ponovila: »sedem milijonov, 896.000 kron.«

»Da, je resno prikal policijski uradnik: »7.896.000 kron, kar usedite se, da sestavim zapisnik.«

»Za božjo voljo vas prosim, gospod, pustite me, naj ne grem domov,« se je začela jokati Ana Buklova, »jaz vendar prav nič ne morem za vse to in na Vinohrade moram iti, da zmencam perilo. Ob tistole torbo sem se pa čisto nehoti spotaknila.«

»Ali, gospa, saj vendar ne gre za ne vem kakšno stvar, glavno je, da rešimo spis. Zadevo pač moramo službeno preiskati. Poročali bomo o tem še tiskovnemu uradu in vaše ime se bo bralo v časopisih. Torej, kako se pišete?«

»Marija pomagaj, gospod,« je planila v jok Ana Buklova, »v teh letih, pa takšna sramota! Zjutraj vstajam navsezgodaj in sem pošena ženska, zvečer naj me pa vlačijo po časopisih. Ne, tega res ne prenesem. Vse življenje garam kakor živina, iz Střesovic hodim na Vinohrade, z Vinohradov v Liben, povsod samo perem, iz Libna hodim pospravljat v Ilupčepe, mož mi vse zapije, otroci so vsi raztrgani, zadnje krilo imam na sebi — «

»Ali, gospa, jo je miril policijski uradnik, »jaz pač moram sestaviti zapisnik, nikar se ne jokajte. Saj vidite, da gre za milijone.«

»Prejubi moj Bog,« je Ana Buklova rjula dalje, »za milijone, pravite. Saj vendar nisem nič naredila! Kaj takega, pa na stare dni! Vesela sem, če si zaslužim cikorijsko za svoje male. Zdaj je čedalje dražje in če bi na Vinohradih rekla, da mi vsaj kronico primaknejo za milo, me vržejo na cesto, potlej pa glej, kje si drugod kaj zaslužiš. Svoj živ dan se mi še ni dobro godilo, ampak tudi ukradla nisem nikoli nič, čeprav sem oprala že ne vem koliko reči.«

»Lepo vas prosim, gospa, pomirite se vendar. Saj gre za deset odstotkov.«

»Z odstotki, gospod, pa ne maram imeti prav nobenega opravka, samo pustite me, da grem,« se je cemerila Ana Buklova, »res ne prenesem tega. In ob sedmih moram biti na Vinohradih, že zaradi perila.«

Uradnik je divje zastrel vanjo, udaril s torbo po mizi in zakričal: »Zdaj mi je pa že odveč! Kako se pišete?«

»Ana Buklova, gospod,« je hlapala revica.

»Kje stanujete?«

»V Střesovicah.«

»Hišna številka?«

»67.«

»Kdaj ste rojeni?«

»Oh, gospod, moja rajna mati — «

»Vprašam, kdaj ste bili rojeni.«

»Dva in sedemdesetega leta...«

»Kje?«

»Doma.«

»Ampak kje doma, v Pragi ali na kmetih?«

»Na kmetih.«

»Za božjo voljo, torej kje, v katerem kraju?«

»V Zbraslavi pri Pragi.«

»Okraj? Glavarstvo? Kaj pa je z vami, gospa, saj mi še omedlite!«

Ko se je spet opomogla, jo je zasliševal dalje in slednjič vprašal:

»Torej zahtevate deset odstotkov? Povejte razločno!«

»Kaj pa mislite, gospod, samo pustite me, da grem.« Moja rajna mati je zmeraj rekla, da poštenost najdlje trpi.«

»Podpišite zapisnik!«

»V božjem imenu,« je zastokala Ana Buklova in se na široko podpisala.

Kake štiri ure nato se je pri policiji zglašil mlad, skrbno obrit mož, ki je po svoji zunanosti bil videti Amerikaneec.

»Pogrešam,« se je za silo izrazil v domačem jeziku, »svojo usnjeno torbo. Najbrž mi je ponoči kje v kaki ulici padla iz roke.«

Povedal je vsoto, navedel značko čeka in pripomnil: »Mi niti ne gre toliko za denar, kakor za važne poslovne beležke o cenemem nakupu gosjih črev.«

Takoj so sestavili zapisnik in ko so mu sporočili, da se je poštini najdlje odrekel zakoniti desetodstotni nagradi, je Amerikaneec, kralj gosjih črev, dejal: »Dobro.« Nato je odšel, ne da bi sploh vprašal za naslov Ane Buklove.

Večerni listi so obširno poročali o poštini najdlje, ki je zavrnila takšno bogastvo.

Ano Buklovo so pripeljali v bolnišnico, ker jo je mož še tisto noč skoraj do mrtvega pretepel, ko je bil v gostilni bral, kaj je naredila. Iz bolnišnice so jo prepeljali na kliniko za duševne bolezni, od tam pa v norišnico.

(Prevajala Nada Žagarjeva.)

Messidor 1940

Knjiga o italijanskem slikarstvu, ki mi je izmed vseh v moji knjižnici najbolj pri sreči, ima med številnimi barvnimi prilogami tudi prelepo pokrajinsko sliko Guglielma Ciardija z naslovom »Messidor«: gorka in svetla beneška ravnina ob žetvi, z nizkimi modrimi hribi daleč na obzorju; preko travnikov, dreves, rumenih žitnih njiv in zagorelih kmetov razlita popoldanska sončna luč, prihajajoča nekje z rahlo vijoličastega, razgretga neba.

Messidor, mesec košnje in žetve, deseti v francoskem revolucionarnem koledarju, prvi mesec poletja...

Gledam po globelih, goricah in hribih. Zrak je čist, da zginjajo razdalje, predmeti so jasni in živi, tudi slabše oko jih lahko razbira. Nebo je modro kakor nad planinskimi jezeri, beli oblaki plavajo od severa... Davi o prvem svitu je bila huda nevihta, nekje pri Semeču je klesala toča. V polnu sem poslušal na senu presunljive glasove semiškega zvona. Ta letošnji messidor!

Ponedeljek je jasen in vroč, v torek pride veter, v sredo je dež, v četrtek se po mrzli noči zjasni... nedelja je soparna in v ponedeljek spet neurje...

Po obrovih med dragami se sušijo kotarji sena. Odložim knjigo, vzamem vile in grem obračat. Sonce žge, da me obhaja vrtoglavica. »Danes bomo pa spravili nekaj pod streho!« Sediva pri kosilu. Na nebu obstane, se žiri temen oblak... in že tleskajo prve kaplje. Pustiva vse skupaj in hitiva k senu. Slušati je, kako se bliža vihar. Seno mečeva v lovnico, debele kaplje se gostijo. Zašumi grmovje, za ječi drevje... sapa prevrne lovnico, raznaša skoraj suho seno. Potem se ulije ploha. Mokra se vrneva pod streho. Jed ne diši več niti materi niti meni.

Messidor 1940...

Tam na jugu za poljanskimi hribi se sliši zamolklo streljanje: tako si nova železnica krči pot na morje. Tudi od zahoda, izza Kordrega neba? Zdaj je messidor, pšenica čaka, da jo povežem v snope... da bo polna žitnica za čas, ki je na pohodu.

Le v mesečini, ko se bo spet oglasila harmonika, bom odšel s svojimi sanjami na potovanje k Bohinjskemu jezeru... in messidor mi bo pel himne sonca, zrelosti in zdravja.

Jaroslav Hašek:

Pošteni najditelj

Ljudem je že nekam v krvi, da sploh ne vračajo stvari, ki jih kdo zgubi.

Dokler še ni bilo časopisov in je človek živel tako rekoč v živalskih razmerah, je sem ter tja ravno tako zgubil kakšno stvar kakor danes.

Lovec iz pradavnih časov je izgubil n.pr. kamnitno sekuro, pa tudi raznovrstne druge predmete, ki so jih našli šele čez nekaj tisočletij, kar nam dokazujejo številne najdbe po muzejih in zasebnih zbirkah.

Ko se je razširila in poglobila splošna omika, je čisto razumljivo nastala tudi potreba, da se uredi pravno razmerje med človekom, ki je kaj izgubil, in onim, ki je izgubljeno stvar našel. Tako je nastal zakon o tako imenovanem »prikrivanju najdenih reči«.

Da bi pa ta postava le ne bila prehuda, so pozneje izdali naredbo o nagradah za poštene najditelje. Poštenost se po tej naredbi nagradi z desetimi odstotki najdene vsote ali vrednosti najdene in poštene oddane stvari.

Ko sem namreč pomoči taval po Pragi, sem poleg nekega jarka našel desetvinskih novcev. Takoj sem šel z njim na policijsko

upravo. Tu sem najdeno vsoto oddal službojučemu nadzorniku in zahteval, da moje ime objavijo po dnevnem časopisu ter mi izplačajo tudi nagrado v znesku enega vinarja.

Policijski upravnik me je pa nahnul, češ da me je pozna, in siknil samo še dve besedi: »V zapor!«

Zjutraj so me privedli k nekemu gospodu v prvem nadstropju, ki je brž sestavil zapisnik in po določilih posebnega kazenskega zakona so me obsojili na globo petih kron, ob neizterljivosti pa na dva dni zapore. Da se okoristim z državo, sem pač moral sprejeti drugi pogoj in tako so me pitali dva dni v celici št. 4. Vendar sem se pa zaklel, da nikoli več ne vrnem nobene stvari, pa čeprav bi našel ne vem kaj. Na žalost nisem našel pozneje ničesar več razen solznega otročička v prvi veži, kamor sem zavil z ulice, da bi si popravil trakove na čevljih. Prepuštil sem ga, hočeš nočeš, bolj usmiljenim rokam.

Ana Buklova, postrežnica iz Střesovic, je šla zjutraj ob petih proti Vinohradom, da bi pri družini, kjer je služila, prala perilo. Ko

Na levi sliki vidimo na kolodvoru v Merzigu prebivalce iz Posavja, ki se s posebnimi vlaki vozijo na svoje domove, ki so jih morali začasa vojne na znanu zaustaviti. — Desna slika pa nam kaže francoske begunce, ki se po dolgotrajnih blodnjah utrjeni s svojo skromno prtljago vračajo v svoje vase, kjer jih čakajo porušeni domovi.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Nej reče eden kar če, ampak tu pa mora ldem priznat, da sa čezdali bl kunšten. Prou usak dan bere-ma u časupiseh o no-veh iznajdbah. Kene, kdu b s mislu pred stu letem, de boma lde lohka kar pu luft letal, koker grabci. Se mn pa, de moba lohka tud pud vudo ži-vel, koker ribe. Pa še velik drugeh reči zna-ma dondons, ke se nem pred stu letem še sajal ni ud nh.

Svet res napreduje. Pumiselte, kašne kanone sa tud zjed zadne čase znajdel. S tem ta novem kanonom lohka tuk deleč strelaja, de sta že sonce in luna u u navarnost. Kar naenkat nam jih znaia dol u z neba izbit. Sevede, pol boma pa lde po celmu svet nuč in dan u teme. Tu bo za nas hedu naroden. Mestna elektrarna se nam bo pa u pest smejala, ke bo tku fajm kšefte delala. Lepu vas prosem, tu tud nisa mačkene souze. Ze dōns lde tuk engla gnarja za luč vn zmečaja, ke nam še sonce ceu dan tku lepu svet, keder na gre dež, de nam še bōuh ni treba z lučja iskat. Kua bo pa pol?

Sej nč na rečem. Tu je čist prou, de sa lde bl brihten, če b na bla ta nhna brihtenst ldem sa škoda. Zavie mene nej lde le pu luft letaja, de se saj mal preluftaja. Ampak bomb b na smel dol na ldi metat in jih pubijat. Sej tiči tud pu luft letaja, pa zavle tega nima nubeden škoda. Se du-pade se nam, ke tku lepu pojeja. Če b tud lde kera zapel, keder letaja nad nam, b jm bli še hvaležen. Tku b jm pa ploskal, koker u tejaire, keder se jim kašna opera puseč. Ce se lde pud vudo dober po-čutja, jm prou gvišen ni nubeden fous, ampak ti-šteh min jm ni treba nastulat, ke sa za barke strašen navarne. Tu ni kršanska lubezen do bli-ženga, koker sma se že u šul učil. Tu b se jm mogel na usaka viža prepovedat. Pa prou strogu prepovedat. Kua je treba ldi ukul prnašat, ke sak rad saj du smrt ževi? Nej boja te ta kunšten lde saj tulk pameten, de boja začel take iznajdbe šte-derat, ke boj ldem h nuc, ne pa u škoda. Če b kdu kašna taka reč znajdu, ke b ldem prou prša, b jih že člouk ubrajtu. Za take iznajdbe, ke ldem sam škoda delaja, jm pa na more bt nubeden hvaležen. Lepu vas prosem, dondons je ja člouk sam tekat na varnem, keder ga pud zemla zakopleja. Tam se lohka šele pušten uddahne, ke grob je ša ta narbi varen zakluniše. Tam šele člouk uživa ta prau mir in pokoj. Ce mu glih kdu dol z groba sveče z lajhterjem pukrade, al pa še clu križ ukrade in ga za star želez predla, s tist, ke u grob pučiva, še glihe na stri.

Verjamete, de mene kar srce buli, keder take reči tku puoč premešlujem, če spat na morem. Al b na blu za use ledi bl pameten, če b začel štederat, kuku b se dal sojmu bliženmu pumagat? Ceu svet bi bliu tistmu hvaležen, ke b pgruntu, kuku b se s čluveka smola spraula. Dondons je velik takeh ldi na svet, ke maja ceu soj žeujeje smola. Kamer se ubrneja, gre smola z nim.

Puglejte! Jest mam že smola udkar sem na svet prša. Mugoče je tud, de sm smola že s saba na svet prnesla. Tega sevede jest na morem vedet. Mama m je pa že večkrat praula, de sm že na svet prjukala. Mam morem pa že verjet, ke je bla

tekat zraven. Asten, pol sm mela prou gvišen že pred smola, preden sm zagledala luč sveta. De mam že zdej smola, pa sama dober vem. Jest že mislem, de se ja na bom nekol znebila, ke se me tku hedu drži, de na gre z pubena žajja več stran. Puskusla sm že use, kar m je kdu nasvetu, pa je use zastoj. Ke sm bla še mejina, sm že kašna reč tku nardila, de sm bla pol ud mame tepena. Ke sm se umužila, sm mela tud smola, de sm taga dedca dubila. Sej nč na rečem. Moj mož ni glih slab. Tak pa le ni, koker b ga jest rada mela. Dedec je holt dedec, pa nej bo že tak al pa tak. Glih za sila ga mam že rada. Učaseh ga pa že tku pulom, de ga ceu teden na pugledam. Ce me kej praša, mu sam pukimam, besede pa na guvarim z nim za nuben gnar.

Noja, pa z dedcam b že še putrpela. Tu še ni ta narveči smola. Smola mam še usa drgačna. Puglejte! Zadenč enkat sm s facanetham stou pubrisala, ke sem se tla najga usest. Jest zmeri stou pubrišem, preden se usedem. Tu sm se pa navada ud penzumistu, ke sm jh že večkat vidla, kuku s štajtihelnam pred klop gor pud Tibuli pubrišaja, preden se najga usedeja. Kdur nima glih šnajti-helna pr rok, s pa pred s kašnem časupisam klop pugrme, de se na kašna kašna žvau, ke jih nahter kar na klop puzabja, na prime. Kene, nahtere žvali se tku ldi prvdaja, de kar na morja žiut brez nh.

Asten, ke sm jest enkat stou vorenk pubrisala, sm pa šnajtihel na vokane vn iztrepara, de je biu spet tak, koker de b biu frišen. Kumi pa roka s šnajtihelnam vn prv vokane pumulin, pa že en pulcak, ke je slučajen stavu glih pud voknam, za-reži nad mana: »Kok se pišete?« Ke sm mu jest puvedala soj ime, ga je pa prec u ene bukelce za-pisu, pa še numara na hiš je pugledu in tud zraven moja imena zapisu. Jest s iz tega nism glih dost strila, ke sm mislela, de sm mu murde tku useč, de se je začeu zame interesirat. Na, dež ene par dni sm dubila pa že s pulcije en ceglec, de morem tulk in tulk štrafenge plačat zatu, ke sm ena cujna pr vokne kar na cesta izprepavala, ke je strogo prepovedan. Kua m je blu druga za nardet, koker tih bit, pa plačat al se pa zaprti pestet. Al ni tu smola?

Se nism čist na ta smola puzabila, pa že spet dubim s pulcije en ceglec, de morem spet štrafenga plačat zatu, ke nism pred smeti sežala, preden sm jih u tist kišt tistmu, ke pu mest z vu-zam smeti pubira, izručila. Verjamete, de sm bla jest kar čist scagana. Kene, dondons pride člouk tku tešku du gnarja, pol ga pa same štrafenge vsega pužreja. Glih tulk sm s pr birtbōt prpa-rala, de b lohka dala čeuile putemplat, zdej jih bom mogla pa kar sama s štrafengam putemplat al pa bosa ukul hodet. Zdej nej pa eden reče, če ni tu smola.

Pa tu še ni use, kar sm vam tlela puvedala ud moje smole.

Sej mende še pounete, ke sm vam unkat pu-vedala ud tiste ta stare ženice, ke je tista gespo, zavle nabirajna darou za en križ, u Selenburgu ulc tku strašen nahrulila, de sa lde kar skp drl. Veste, tista ženica me je tni enkat dubila na plac, ke sm glih za ta nou krumpir z ena brajnuka glihala. Kar za cekar me je pucskala, koker kašna stara znanka. Sevede jest ja nism več puznala, ke s j tekat pr tist afer nism puseben dober u-gledvala. Sm ja pa uprašala, kua b rada.

A ste že puzabil, kuku ste me čist pu na-doužnem u »Sluvenec« nahrulil zavle tiste ta bu-

gate dame, ke je fla ud mene ubogime, če prou je vedla, de sm sama reva?« m je uduvarila.

»No, al ni blu res glih tku, koker sm puve-dala? Veste, jes se prou nekol na zlažem, ke vem, de je lagat veleč greh,« sm ja prašala.

»Sevede je blu res tku, ampak vi niste puvedal, zakua sm ja jest nahrulila. Kar za špas jest nekol nubenga na nahrulem. Jest sm vesela, če me drug lde pestaja pr gmah. Tista gespa sm pa jest glih en dan pred prusila, de b m dala mal kruha, ke sm lačna. Tist dan še nism mela nč drugza u usteh, koker jezek in pa tela dva zuba, ke sta m

še ustala. Ona m je pa rekla, de nej grem delat, pa bom za kreh zasležila. Pa je urata pred mana za-laputenla. Drug dan gre pa ona mene prost. — Veste, de se m je tu izmagal. Še premal sm ja uzmerjala. Vite, gespa, tak sa dondons lde. Na-mest de b sami prskučil revežem na pumuč, pa take lehtaja, ke sa sami pudpore putreben.«

»Tu mate pa prou, mama. Ce b jest vedla, zakua ste ja nahrulil, b se jest prou gvišen u ta reč na utikala. Nekar m na zamerte,« sm se ji jest uprustila, pa en dinarček sm ji u roka uteknila, de je mela za kruh.

K. N.

TEHNIKA

Pečica za praženje mesa

Meso, ki je pečeno na odprtem ognju, od-nosno na mreži nad žarečim ogljem, je veliko bolj hranljivo in okusnejše kakor meso, ki ga spečemo v ponvi na običajen način. To velja za govedino, teletino in svinjino, pa tudi za perutnino in ribe. Na ta način pripravljeno meso ima boljši okus, poleg tega ga zdravniki tudi priporočajo pri obolenjih želodca, pri sladkorni bolezni itd.

Način pripravljanja mesa nad odprtim ognjem sam po sebi je za današnje gospo-dinjske obrate neprimeren. Pečenja na ražnju si ne moremo misliti v današnji kuhinji, po-samezne naprave za neposredno pečenje mesa pa so se pokazale v marsikakem oziru nepo-polne, čeprav si tehnika tudi tukaj prizadeva, da bi nudila čim boljše izdelke v čim manjših stroških za tistega, ki jih uporablja.

Imamo več načinov praženja mesa. Naj-starejši način je ta, da zložimo meso nad mre-žo, ki se nahaja nad žarečim lesnim ogljem. Drugi način je način pečenja v dosegljivih električnih in plinskih pečeh. Te peč dojavajo toplotu z zgornje strani na meso. Ta način pečenja ima to slabo stran, da posebno na začetku pečenja segreje meso močno na zgor-nji strani, medtem ko kaplja skozi razpoke na spodnji strani mesni sok iz mesa. Pri prvem načinu, ki smo ga opisali, to je pri pečenju nad lesnim ogljem pa se zgodi ravno obratno. Meso se na spodnji strani naglo zapeče, raz-poke v mesu se zaprejo in sokovi ostanejo v pečenem kosu.

Sok, ki se nahaja v mesu, vsebuje glavne hranilne snovi mesa, in če ga lahko pri pe-čenju zadržimo, izboljšamo okus pečenke in njeno kakovost. To je tudi vzrok, da moramo smatrati prvotne pečice na oglje prav za prav kot boljše pečice za pečenje, kakor pa plin-ske in električne, ki dojavajo toplotu od zgoraj; napačno pa je seveda misljenje, da izhaja boljši okus nad ogljem pečenega mesa od plamena, ki ga daje lesno oglje.

Če so se kljub prednostim starih pečic na lesno oglje marsikje vpeljale plinske in elek-trične pečice z dojavljanjem toplote od zgoraj, je to zaradi prednosti, ki jih daje higijensko čist in nemoten plinski in električni obrat. Poleg tega zahteva zlasti pečica na oglje kur-jenje peč, preden začnemo peč, ki že samo na sebi vzame dosti časa in čiščenje gorističa potem, ko smo s pečenjem prenehali, ne glede na to, da ogoreli plin oglja kvarijo zrak, med-tem ko je električna ali plinska pečica vsak hip pripravljena za uporabo.

Opisani nedostatkoli so odpravljeni pri ne-katerih novih plinskih napravah, ki so tako

zgrajene, da jamčijo za to, da je peč hitro pripravljena in da je način pečenja pravilen. Irvrka, ki izdeluje te nove peči, je način njihovega delovanja dala patentirati. Osnova pri tej peči je v tem, da se nahaja meso na primerni rešetki, skozi katero teče od spodaj navzgor struja toplega zraka. Temperatura tega zraka znaša na mestu, kjer pride zrak v do-tiko z mesom, 500 do 600°C. Ta temperatura je višja kot pa temperatura, ki nastopa v isti višini pri pečenju na oglje. Visoka temperatura pri novih pečeh za praženje povzroča, da se razpoke pri mesu že takoj v začetku praženja zaprejo. Kljub visokim temperaturam pa ni treba peč pred začetkom pečenja nič pred-grevati, ampak je takoj pripravljena za peko.

Razumljivo je, da se na ta način doseže velik prihranek na času in na gorivu, ne glede na to, da se ohranijo v mesu v polni meri tudi vse hranljive sestavine. Za večje obrate, kakor n. pr. restavracije, je velike važnosti zlasti dejstvo, da je pečica takoj pri-pravljena za peko. Ni treba torej, da bi gorela ves čas preko poldneva ali pa ves večer, če se jedi v njej pripravljajo samo v določenih časovnih prilikah.

V opisani pečici se doseže potrebna struja vročega zraka na zelo preprost način. Do re-šetke, na kateri ležijo kosi mesa, vodi primer-no dolg kanal, ki je lahko zakrivljen v vodo-ravno smer, če tako kaže potreba z ozirom na prostor. V dnu kanala so razmeščeni plinski gorilniki po vsej površini dna. Kadar prižgemo gorilnike, nastane po cevi, ki vodi do rešetke, struja vročega zraka, ki vodi toplotu nepre-trgano preko rešetke, tako da prihaja toplota kakor pri pečenju na oglje od spodaj. Po na-vadi dojavljamo toplotu tako, da ima dovodni kanal pod rešetko kot 90°, ki ga obrne v vodo-ravno smer. V tem kolenu je ograjena ponev, v katero pada mast, ki utegne kapljati iz mesa na rešetki. Vroči zrak gre mimo poneve. Zato prihaja na ponev lahko samo člota, nastala zaradi izžarevanja struje mimo tekočega zraka in je izžarevanje masti in olja, ki se nabira v ponvi, nemogoče. Tako je neprijeten dim in duh, ki nastaja pri takem praženju, že pri takih napravah, ki niso priključene na dim-nik, omejen na minimum.

V preteklem tednu so planine iz vrst prv-zrednih slovenskih amaterjev iztregale dr. Julija Gabrovška, odvetniškega koncipienta v Kranju. Pokojni spada v generacijo šahistov, ki so v zad-njem desetletju dvignili ljubljanski šahovski klub v najmočnejši šahovski klub v državi. Med slo-venski šahisti je bil zaradi svojega lepega zna-čaja zelo priljubljen, članom LSK pa je bil zaradi svoje discipliniranosti in privrženosti h klubu eden najdragocenejših klubskih tovarišev. Kljub temu, da ga je v zadnjih letih poklicno delo skoraj povsem odgnalo od šaha, je še vedno tu pa tam našel pot k priljubljenemu športu iz študen-tovskih let. Med slovenski šahisti, posebno onimi iz iste generacije, mu bo ohranjen trajen spomin.

Turnir Hrvatske šahovske zveze v Borovu je končal z zmago mnogo obetajočega člana Amate-rske šahovske kluba v Zagrebu, Braslava Ra-barja, ki je s tem dobil naslov mojstra HSZ. Mladi mojster je prvič dosegel važnejši uspeh na amaterskem turnirju v Osijeku, kjer je delil prvo in drugo mesto z mojstrom Lešnikom. Lansko leto se je na amaterskem turnirju v Zagrebu kvalificiral za finale, tado je potem odpadel in dosegel slabši uspeh. Na turnirju v Borovu je iz 15 možnih točk dosegel 13, t. j. 86,6%. Drugo mesto z 12 in pol točke je dosegel znani šahist inž. Feuer, ki je bil ves čas turnirja najnevar-nejši Rabarjev konkurent. Slade Licul 11 in pol, Horvat in Schreiber 9 in pol, B. Savič 8, B. Filipčič 7 in pol, Bogatec, Muždeka in Weiss 12. Ob zaključku turnirja sta odigrala v Borovu zna-na hrvatska mojstra prof. dr. Astaloš in Vuković simultanko proti 20 igralcem in sta 19 partij do-bila, eno pa remizirala. S prireditvijo v Borovu je HSZ krepko stopila v življenje.

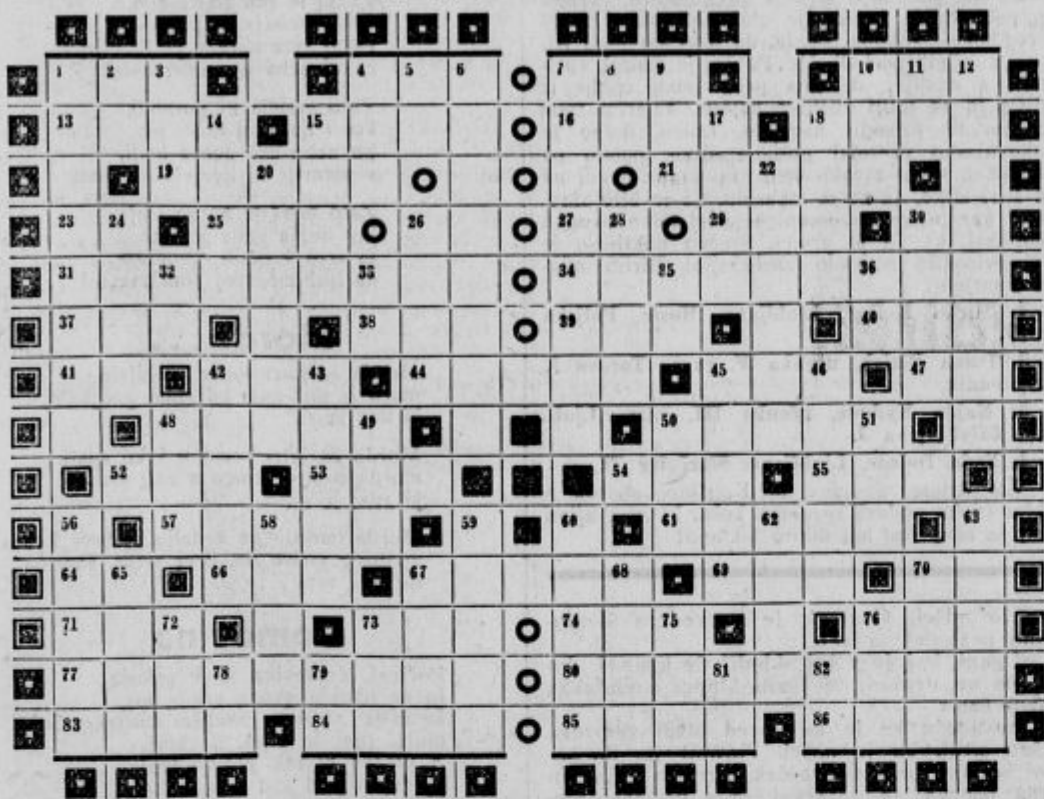
Srbska šahovska zveza je bila pred kratkim ustanovljena v Belgradu. Za predsednika je bil izvoljen univ. prof. dr. Niko Miljanič, za tajnika pa šahovski mojster dr. Peter Trifunović. S tem je jugoslovanska šahovska organizacija razdeljena na tri zveze, katerih medsebojno razmerje bo do-ločeno na občnem zbor JSZ v avgustu v Celju.

V spomin velikega mojstra Čigorina, od ka-terega rojstva je pred kratkim minulo 90 let, pri-nasamo danes partijo z Arnoldom. Oba mojstra sta igrala partijo na slepo.

Arnold : Čigorin

1. e2-e4, e7-e5; 2. Sg1-f3, Sb8-c6; 3. Lf1-e4, Sg8-b6; 4. Sf3-g5 (beli na ta način sicer dobi kmeta, toda je vse sumljivo vrednosti, ker pride črni do močnega napada), d7-d5; 5. e4×d5, Sg6-a5; 6. Lc4-b5+, e7-e6; 7. d5×e6, b7×c6; 8. Lb5-e2, h7-h6; 9. Sg5-f3, e5-e4; 10. Sf3-e5, Dd8-e7; 11. f2-f4, Lf8-d6; 12. d2-d4, 0-0; 13. 0-0, c6-c5; 14. e2-c3, Ta8-b8; 15. Sb1-a3, c5×d4; 16. Sg3-b5, Tb8×b5 (Či-gorin s to kombinacijo dokaže, da mu tudi brez pogleda na desko kombiniranje ne dela težav; 17. Le2×b5, De7-b6; 18. a2-a4, d4-d3+; 19. Kg1-h1, a7-a6; 20. Se5-e4, Sa5×e4; 21. Sb5×e4, Lc8-g3; 22. a4-a5, Db6-a7; 23. Dd1-a4, Lg4-e2; 24. Tf1-e1, Sg6-g4 (črni grozi s tako zvanim udušenim matom); 25. h2-h3, Da7-f2 (črni je vdrl v belo pozicijo, tako da je nje-gov napad že nevzdržen. Sedaj grozi ne samo D×e1+, ampak tudi Df2-g3 z matom v nekaj potezih); 26. Le1-d2, Ld6-c5 (enostavneje bi bilo Df2-g3, z igrano potezo pa pripravila črni še lepšo zaključno kombinacijo); 27. Le4×f7+, Tf8×f7; 28. Da4-e8+, Kg3-h7; 29. De8×f7, Df2×g2+ (z Df2-g3 bi bel bil sicer tudi mat, toda Čigorin očitno hoče igrati še bolj ele-gantno); 30. Kh1×g2, Le2-f3+; 31. Kg2-f1, Sg4-f2 mat. Za slepo igro je igral črni izredno.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Kraj pri Ljubljani, v smeri proti Notranjski. 4. Majhna grmada, go-mila. 7. Uradna listina, tuja beseda za dejanje. 10. Stara oblika veznika. 13. Prav tak, sličen. 15. Prislovno določilo kraja, pomeni poleg. 16. javni nasad, zapovrstje. 18. Šop, snop žita, sla-mne itd. 19. Tujka, pomeni nadvse, presežnost, znan pridevek pri radio-aparatih, avtomobilih. 21. Kazati prve poganjke, znake življenja (pri rastlinah). 23. Del vozila, kolesa, negibna točka vrtečega se kolesa. 25. Glas, znak. 26. Predlog z 2. sklonom. 27. Prislov. določilo kraja. 29. Na-deja se. 30. Krtica za »lastnoročno«. 31. Star germanski bajeslovni ep iz junaških časov. 34. Iztok, izhod, — filozofski nauk, — prehod sno-vi v plinsko izhlapevanje, — proces razpada-nja. 37. Zemlja, ilovica. 38. Beloglavi jastrebi. 39. Umetniški izdelek. 40. Pravilno telo šestih enakih ploskev, znak pri merjenju prostornine. 41. Kemična oznaka za prmo. 42. Številco. 44. Vrsta unionskega piva v steklenicah. 45. Jeza, srd, zloba, — star slovanski polbog. 47. Kemi-čna »oznaka« za prvino (Berilij). 48. Postaja, po-čivnišče, del določene razdalje, opravila, n. pr.: dela se vrše v več... 50. Oseba iz Smetanove opere »Prodana nevesta«. 52. Poje, zaužije. 53. Krtica pri naštevanju, ponavljanju. 54. Bole-čina, žalost, — kraj na otoku Braču. 55. Človek te vrste ne manjka nikjer, včasih so jim roke sekali. 57. Domače žensko krstno ime. 61. Slabe volje, neprijeten za družbo. 64. Začetni črki

imena in priimka prvega slovenskega dramati-ka (Matiček se ženi, Zupanova Micka). 66. Tur-ški dostojanstvenik. 67. Kum, — oddaljenejši, nepravi sorodnik — krstni, birmanski... 69. Zgodov. mesto v Dalmaciji, sedež škofije. 70. Sedemnajsta in šesta črka v abecedi. 71. Znak na igralnih kartah: bodljaj. 73. Znamka čisti-lnega sredstva. 74. Preprosto orožje: del krogo-vega oboda. 76. Vrtno orodje. 77. Nečesa s pri-dom se poslužiti. 80. Stojalo, del oltarja v pra-voslavnih cerkvah. 83. Slovenska reka izpod Triglavu. 84. Kratek popis. 85. Skupno ime za posebno strupene kače, kakor kobra, naočarka i. dr. 86. Drugo ime za vrtno gredo.

Navpično: 1. Nesrečna žena grofa Fri-derika celjskega, ki jo je njegov oče Herman dal umoriti. 2. Veznik. 3. Pravijo, da je zlato: znanstveni mesečnik. revija Leonove družbe. 4. Ustanovitelj przijskega kraljestva; njegovega soimenjaka, »mlajšega«, ubil brat Artakserks. 5. Pамет. 6. Ljubka divja vodna račka, doma po stoječih rekah. 7. Drugo ime za lekarnarja. 8. Kemijska oznaka za prvino. 9. Trčanje. 10. Hoditi, nameniti se. 11. Nikalnica. 12. Pripra-ven, primeren za rabo. 14. Redovniško oblačilo (2. sklon). 15. Tuja beseda za kosilo, popoln obed. 17. Slovenski politik iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja. 18. Sorodno slovensko ime za družinskega poglavarja. 20. Zemeljska pol-obra. 22. Slovenski skladatelj (Benjamin); ma-riborska pevska župa se po njem imenuje. 24. Kjer je največja..., je božja roka najbolj mila

(pregovor). 26. S tremi ploskvami obdan koni-čast prostor. 28. Beg, zaspustitev bojnega pro-stora. 30. Drag. mil. 32. Besedica, ki pomeni pri-hodnost, odlašanje. 33. Petnajsta in devetajsta črka v abecedi. 35. Trgovska kratica »anno passato« (preteklega leta). 36. Ik. 42. Del biva-lišča, prepreka. 43. Še najbolj človeku podobna žival. 45. Vrsta metulja; prva slovenska spevo-igra. 46. Vrsta svilenege blaga — atlas. 48. Prva številka. 49. Drugo ime za očeta. 50. Rumeno-kljuni ptič: komad: slovenski kipar in slov. zgodovinar. 51. Rastlina, ki se uporablja v in-dustriji. 56. Drugo ime za zelje. 58. Predstava na odru; vrsta zabave; glasha. 59. Kruh, ki ga vsak za vojaka sposoben možki je. 60. Grenka zdravilna rastlina; Preločeva pesem. 62. Mir-nol Mir! 63. Splošno zastrupljenje, ki je večino-ma smrtno. 65. Listnato drevo, simbolj naše vaši. 67. Znana besedica iz Hamleta — obstati, ali ne? 68. Del človeškega telesa. 70. Težko vidna stvar, ki se vsede povsod, gospodinja se nanj jezijo, na cesti sili v nos in oči. 72. Opravek, izdelek težkega rokodelca; v prenesenem pomenu značilnost, vrsta. 73. Sova uharica. 75. Krajša oblika izraza, ki pomeni brž, hitro. 76. Oblika glagola biti. 78. Egiptovski bog. 79. Be-sedica kot pri 32. navp. 81. Besedica, s katero nudimo, označaja za kemično prvino. 82. Kra-tica besede »Slovenec«.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Deseti brat. 10. Skok. 15. Klima. 18. Astra. 19. Lear. 20. Plah. 21. Hvalim. 22. Ikra. 23. Mirk. 24. Grom. 25. Vrat. 26. Zlo. 27. Mit. 28. Leca. 29. Blok. 30. Štor. 31. Hvar. 32. Om. 33. Soča. 34. Glas. 35. Očim. 36. Bron. 38. Muza. 39. Grad. 40. Ibis. 41. Hren. 42. Ko. 43. Zala. 44. Sreč. 45. Snet. 46. Vlak. 47. Rop. 48. Ela. 49. Oreh. 50. Šved. 51. Neon. 52. Rama. 53. Utečen. 55. Klic. 56. Kajz. 57. Bakar. 58. Salem. 59. Osat. 60. Herodijada.

Navpično: 1. Daimon. 2. Eskim. 3. Str. 4. Era. 5. Ta. 6. Ilica. 7. Bera. 8. Rak. 9. Ar. 10. Slok. 11. Kam. 12. Oh. 13. Kvar. 14. Lat. 15. Il. 16. Milan. 17. Amor. 20. Prosinec. 21. Hrom. 23. Meča. 24. Glad. 25. Vitis. 26. Zvon. 28. Loza. 29. Blaž. 30. Ščit. 31. Krok. 33. Sula. 34. Greh. 35. Obed. 36. Bran. 37. Sopara. 38. Malta. 39. Grem. 41. Hlond. 42. Komad. 43. Zeus. 44. Šrem. 45. Svit. 46. Vejo. 47. Raka. 49. Oče. 50. Sla. 51. Nar. 52. Raj. 54. El. 55. K. s. 56. Ke. 57. Bi.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: a, af, bens, ča, dan, ga, hod, i, ka, ka, le, li, lo, men, na, na, ne, no, o, pis, ri, ru, sač, so, ti, u.

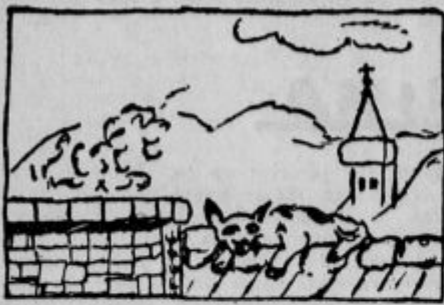
Besede sledečega pomena:

1. Učencevo domače delo. 2. Kontinent, poln kolonij. 3. Sloviti flamski slikar. 4. Lepo vedenja. 5. Vsakodnevna potreba kulturnega človeka. 6. Majhna bolezen. 7. God. 8. Človek, ki si z bremenom služi kruh. 9. Otočje med Ameriko in Evrop.

Prve črke dobljenih besed povedo nekaj, kar naročniki radi pozabijo.

MLADI SLOVENEČ

Razočarani muc

Dobra bo pečenka: vrabec ali miš.

Muc, le hitro skoči, da jo prej dobiš!

O presneta smola: muc zaman hiti, z batino na hrbtu hitro odbeži...

Varčuj v mladih letih

(Resnična zgodba.)

Neki kmet je nakopičil v svoji kašči velik kup žita. Bil je pameter in varčen gospodar. Saj bi žito lahko prodal in si prislužil lepe denarje. A preudaril je, da je bolje, če leži žito v kašči, kakor da bi štel rumene zlatnike. Za dobro letino pride slaba — tako je modroval. Tiste čase ni bilo hudega na svetu. Vsega je bilo dovolj; niti najstarejši ljudje niso pomnili, da bi kakšen berač od lakote umrl. Toda kmet je vedel — saj mu je pravil njegov ded — da so bili nekoč na svetu časi, ko so ljudje grizli travo in kuhali koprive, da niso pomrli od lakote. Bog ve, ali ne pride spet takšna stiska, kajti ljudje so preveč samopasni in lahko miselnosti. Kako prav bi mu prišlo žito, če bi povsod zmanjkalo živežal! Sklenil je, da bo vse odvišno žito shranil v svoji žitnici — kašči.

Ni pa vedel dobri možak, da se je od neke priklatlja v deželo sestrada miš, ki si je v bližini njegove kašče zgradila tesen domek. Iz svojega gnezda je vrtala rove na vse strani: v kuhinjo, v izbo, v hlev. Rovi, ki jih je izdoblja s svojimi ostrimi zobmi, so se vili križem kraja pod zemljo. Ni trajalo dolgo in njeni spretni zobje so izvrtali prekrasen rov skozi leseno tramovje do kmetove žitnice. Segal je prav v sredino žitnega kupa in tako je miš v svoje nepopisno presenečenje doživela, da so žitna zrna kot zvezdnati utrinki deževali v njeno gnezdo. Naj jih je zgrizla, kolikor jih je hotela, nikoli jih ni zmanjkalo. Kakor tista denarnica brez dna, ki so jo revnemu Janezku podarili dobri palčki: komaj je vzel zlatnik iz nje, že je bil drugi na njegovem mestu. Tako je bila tudi denarnica naše miši — njena žitnica — zmerom polna.

Seveda je o bogastvu naše miši, ki je postala zelo ošabna, kmalu zvedel več miši svet. Staro in mlado, vse kar je bilo mišjega rodu, je drvelo v gostoljubno hišo. Vsaka miš je hotela biti njena prijateljica. Venomer so jo obiskovale in jo spralevale o njenem zdravju. Hvalile so jo na vse pretege in se kar niso mogle načuditi njeni lepoti in dobroti. Naši znanci je bilo to hvalisanje kaka-pak na vso moč všeč. Kar žarela je od sreče, da jo vsi tako ljubijo in spoštujejo. S polnimi rokami je razdajala svoje premoženje, saj je bila trdno prepričana, da ji je sreča naklonjena in za zrnje nikoli ne bo nehala padati kot mana z neba. Se na misel ni prišlo, da bi bilo dobro kaj prihraniti za prihodnji dan.

Reva je bila v svoje bogastvo tako zaverovana, da ni slutila, da je na svetu prav tedaj nastala

grozna lakota in da so ljudje cepali kot muhe. Nič ni vedela, da je postalo žitno zrnje tako drago, da so zanj ponujali palače. Vedel pa je to in na svoji koži bridko občutil naš kmet. Hvalil je Boga, da je bil v dobrih letih tako pameten, da je žito shranjeval za slabe čase. Prišel je čas, o katerem mu je pripovedoval ded. V skrajni sili je odprl svojo žitnico. Kdo bi popisal njegovo žalost, ko je videl kako se je žitni kup znižal. Kaj bi mu ne bilo hudo za izgubljenim žitom, ko je vedel, da vsako zrno pomeni življenje. Toda slednjič se je vendarle potolažil in zahvalil Boga, da mu je vsaj še to ostalo. Globoko je vzdihnil in menil, da je pač treba zrnje spraviti na bolj varen kraj.

Kmet je nosil zrnje iz kašče v hišo, miši pa so imele sijajno gostijo. Tako so bile zaverovane v žrtje in pitje, da nobena ni slišala kmetovih korakov. Naša znanka se je tako najedla zemeljskih dobrot in se do blaženosti naučila hvalisanja sosed, da je od je od sladkega ganotja zaspala. Na sredo je bila med razigranimi gosti pametna miš, ki ji ni bilo mnogo do zabave, ampak je v svoji previdnosti prisluskovala na vse strani. Tako je zaslišala tudi kmeta, kako premetava vreče z žitom.

STRIČKOV KOTIČEK

Predragi Kotičkov striček! — Z velikim veseljem sem prejela Tvoje pismo, obenem pa se ti zahvaljujem, da nisi vrgele mojega pisemca v svoj koš.

Vprašal si me, zakaj se fužinsko kladivo imenuje norec. Fužinsko kladivo se zato imenuje norec, ker dela za pet človeških moči. Vrh tega pa pije tudi vodo.

Prisrčno Te pozdravlja Ida Vrščaj, učenka V. razr. na Mirni.

Draga Vida! — Za prijazno pojasnilo se ti v svojem imenu in v imenu vseh kotičkarjev lepo zahvaljujem. Torej takšna je ta reč s fužinskim norecem! Zato, ker opravlja delo petih ljudi, ga imenujejo norec. Z drugimi besedami se to pravi, da je nor vsak, ki ga in se potji za — druge. No, v vsakem primeru to menda ne drži. Kaj pa družinski oče, ki v potu svojega obraza služi kruh za kopico otrok? Ali je tudi ta norec? Jaz bi rekel, da je trpin in ne norec. Pač pa je nor tisti, ki svojemu gospodarju grabi na kup bogastvo, sam pa je pri tem reven kot cerkvena miš. Še kaj se oglasi!

Lepo Te pozdravlja Kotičkov striček.

Dragi Kotičkov striček! — Danes se prvič oglašam v Tvojem kotičku in Te lepo prosim, nikar ne zavrz mojega pisemca.

Doma sem iz prelepega Iga. Menda dobiš danes prvo pismo iz naše vasi. Jaz sem se pa kar ojuočila in ti poslala to pisemce. Ali si že kdaj videl našo vas? Mislim, da ne. Povabim Te, da si jo prideš ogledat. Ne daleč od Iga je Iški Vintgar. Drugič kaj več.

Za mlade risarje

Ko je Kotičkov striček pregledoval vrhan kup pobarvanih češenj, je globoko požiral slino in vzdihoval: »Škoda, škoda, da niso zaresne! Ali bi se z njimi posladkale! Pa se je moral sprijazniti s mislijo, da ima pred seboj češnje iz papirja in se lotiti kočljive naloge, katerim trem risarjem bi prisodil nagrado. Dolgo, dolgo je strokovnjaško presojal poslane slike, potem pa je zamižal, segel z roko med kup in privlekel na dan štiri slike. In se je izkazalo, da je bilo »žrebanje« kar pravično: omenjene štiri slike so med najlepšimi, ki jih je prejel. Srečno naključje je torej prisodilo nagrado naslednjim štirim mladim risarjem:

1. Mirko Kelbel, Ljubljana, Moste, Poljska pot 89.
2. Ivana Bizjak, učenka V. razr., Torovo 3, p. Smlednik.
3. Majda Kadunc, učenka III. razr., Ljubljana, Zalokarjeva 2.
4. Nada Dolenc, Ljubljana, Stari trg 11.

Vse druge sčječnje je Kotičkov striček s težkim srem podaril svojemu košu, ki se z njimi masti še zdaj. Naj mu dobro teknejo!

mize in' odšel. Graščak je Vsevedeža škodoljno pogledal in velel:

»Ugani, kaj je v tej skledi! Če uganeš, dobro, če ne uganeš, te bodo hlapci premlatili, da boš črn.«

Vsevedež se je kar pred očmi zavrtelo, takšen strah ga je obšel. Pozabil je, da se dijo zraven njega graščak, graščakinja in njuna hčerka, in zatarnal je s pretresljivim glasom:

»O ti ubogi ščurek, zdaj si pa v kaši!« Pri tem je mislil samega sebe, kajti v krstnih bukvah je bilo napisano črno na bellem, da se piše Boštjan Ščurek...

Graščak tega ni vedel in se je neznansko zavzel. Prepričan je bil, da Vsevedež v resnici vse ve in ugane. V skledi, ki je ležala na mizi, je bila namreč prav zares kaša, sredi nje pa je ležal velik črn ščurek...

Kaj je hotel graščak? Dane obljube ni hotel snesti, ker je bil poštenjak od glave do nog. Prijel je svojo hčerko za roko, jo narahlo potisnil k Vsevedežu in rekel:

»No, pa se imejta, če drug brez drugega ne moreta živeti! A to ti povem, dragi zet: tvojega pohajkovanja po svetu je z današnjim dnem konec. V gradu ostaneš, da bom imel po smrti naslednika.«

Vsevedež bi bil najraje kar zavriskal od veselja. Pa se je premagal in se na tihem znova zahvalil Bogu za vso milost in dobroto. Čez nekaj dni so v gradu priredili imenitno svatbo. Na pojedino sem bil povabljen tudi jaz in sem se dobrih reči napapcal tako, da sem še danes sit.

Kaj naj še povem? Nemara to, da je Vsevedež do smrti srečno in zadovoljno živel ob strani svoje mile ženice, graščakove hčerke in da je na koncu svojega dnevnika, v katerem je imel popisano svoje življenje, zapisal z velikimi, debelimi črkami:

»Tudi slepa kura zrno najde!« Konec.

V deteljo se je skril...

S Petrom eva bila že od mladih nog neločljiva prijateljica. Vedno sta tičala skupaj. V šoli sva sedela v isti klopi in drug drugemu sva pomagala bistrili butice, če nista znala učitelju prav odgovorjati. Sicer pa nista imela nikoli časa, da bi si urila možgane z veliko učenostjo, kajti v najstarejših glavicah so rojile vse drugačne in bolj zanimive misli: kako bi prišla do sosedovih hrusk, ne da bi naju skopuski sosed odklatil z drevesa; kako bi ušla ektrni mamici in se šla gugal na trho jelko ob potoku, kar bi bil jaz kmalu plačal z življenjem; kako bi stari mucu privežala ponev na rep, da ne bi mogla splezati na drevo, ko bi tekel za njo dedov Sultan — in še sto in sto podobnih norčavosti. Seveda sva jo marekđaj bridko izkupil, ko je pela očetova leskovka svojo mašo po najstarejših hrbtih. Kljub temu se še danes rad spominjam raznih prisedaj, ki sva jih uganjala v etrah in grozo domače vasi. saj so bile vendar le nedolžne otroške šlade brez hudih posledic. Samo nekega dogodka iz mladosti, ko bi moj prijatelj kmalu plačal šalo s svojim življenjem, se še danes z grozo spominjam.

Nekega dne sva se z očetom peljala na lojtrskem vozu na polje. Oče je kobil deteljo, midva pa sva mu pomagala po svojih močeh, kakor eva vedela in znala. Peter je grabil deteljo na kup, jaz pa sem jo z vilam metal na voz. Rada eva očetu pomagala, saj je bilo to najino najljubše opravilo. Ko je oče pokobil vso deteljo, je položil koso ob njivi na tla in prišel k nama, da smo deteljo hitreje naložili na voz.

Oče je vpregel konje, s Petrom pa sva se med tem podila okoli voza, se skrivala zdaj pod vozom, zdaj za drevesi — z eno besedo: imenitno sva si preganjala dolgčas. Tedaj me je poklical moj oče in mi naročil, naj prinesem koso, ki jo je pustil na drugem koncu njive. Ko sem jo prinesel, ni bilo Petra nikjer. Ključal sem ga na vse grlo, toda odgovora ni bilo. Iz-

ginil je brez sledu, kakor da bi se v zemljo udril. Mišl sem, da se je skril v bližnje grmovje, oče pa je menil, da se bo že prikazal, ko se bomo odpeljali. Vpil, klicaj sem in gledal na vse strani, da bi ga našel. Med tem je oče pripravil voz za odhod. Položil je vile in grablje na voz, potem pa je zagrabil še koso in jo zasadi v deteljo...

Francoščina

»Striček, zdaj se v šoli učimo tudi francoščine, se pohvali Metka.

»Lej, lej, se čudi stric. »Ali mi lahko poveš, kako se francosko reče osel?«

»Striček, oslov se pa v šoli še nismo učili!« se odreže Metka.

Snažen otrok

Mati: »Franeček, ali si se že umil?«
Franeček: »Seveda, mama — že včeraj!«

Tudi slepa kura zrno najde

(Po narodni pripovedki.)

Vsevedež je bil v hudih škripcih. Zaman si je ves dan belil glavo, kaj bi utegnito biti v omari. Ves popolden je hodil po sobi sem in tja in tarna!

»Le kakšen zlomek me je pricital na ta grad! Zdaj mi gre za kožo...«

Ze se je dan nagibal v zaton, Vsevedež pa je še zmerom zastojal ugal, kaj naj bi bilo v omari. Vzdihnil je na glas, da bi se zasmilil kamnu na cesti:

»Oh, ti nesrečni Boštjan! Niti v sanjah si ne bi mislil, da boš kdaj ves dan zaprt!«

Pri tem je kampak mislil samega sebe, kajti bilo mu je prav tako ime kot graščakovemu služabniku v omari...

Njegovo javkanje je slišal graščak, ki je ves dan prisluskoval pri vratih. Ostrmel je od začudenja in stopil v sobo. Odprl je omaro, napodil služabnika Boštjana iz nje in rekel Vsevedežu:

»Prvo nalogo si rešil. Zahvali Boga, drugače bi ti zdaj grajski psi pošteno ustrojili kožo! In Vsevedež je na tihem res hvalil Boga, da mu je tako čudovito pomagal iz stiske.

Graščak pa je znova povzel besedo:

»Še dve reči moraš uganiti, če hočeš dobiti mojo hčerko za ženo. Pripravi se na jutrišnji dan!«

Drugo jutro ga je dal poklicati na grajski vrt. Sredi vrta je stala uta, ki jo je stražilo dvanajst oboroženih mož. V uti pa je stala kletka, v kateri je bil skrit vrabec. Kletka je bila zagrnjena s širokim prtom, da ni mogel videti nihče, kaj je v njej.

Graščak je velel:

Splezala je na streho, pokukala s podstrešnega okna v kašo in videla, kaj kmet počne.

Kmalu na to je na vso sapo prihitela v slavnostno dvorano naše gostiteljice in vsa razburjena povedala svojim tovarišicam, da spravlja kmet žito drugam, ker je na svetu zavladala velika lakota. Kajpak so se miši razbežale na vse strani in se niti malo niso zanimale za svojo gostiteljico, ki je še vedno sladko spala.

Ko se je miš drugega dne zbudila, se je na vso moč začudila, da ni nikjer nobene sosed. Dolej je bila vajena, da so se venomer vrtile okoli nje in se ji dobrikale. Zdaj pa na lepem vse prazno. Kar strah jo je bilo. Glasno je začela tarnati:

»Kje ste, prijateljice moje? Kaj se je zgodilo? Zakaj ste zbežale od mene?«

Toda vse tarnanje ji ni nič pomagalo; prijateljice ni bilo nikjer. Ubožica ni vedela, da muhe silijo na med samo toliko časa, dokler ga je kaj. Cutila se je tako osamljeno, da ni več strpela v svojem gnezdu. Stekla je po dolgi hodnikih svojega podzemnega kraljestva in pokukala v beli dan. V svojo nepopisno grozo je videla, da je na svetu zavladala takšna lakota, da so ljudje pozabili svojo govorico in znali samo še eno besedo, ki je kakor slap grmela iz ust: Kruha! Kruha!

Vsa razburjena je zbežala nazaj v svoje gnezdo in njena prva misel je bila: Založiti se moram z žitnim zrnjem, da ne umrem od lakote! A našla ni niti enega zrna več. Splezala je skozi luknjo v kašo in prebrskala vse kotičke, toda zaman: zrnja ni bilo. Polastil se je je obup. Raztrgala je svoja oblacija in toliko časa s svojo neumno glavo butala ob zid, da je obležala mrtva.

Varčuj v mladih letih, da ne boš stradal v starosti!

Mnogo pozdravkov Ti pošilja Vida Černe, Ig pri Ljubljani.

Draga Vida! — Kar nerodno mi je priznati, da vaše prelepe vasi še nikoli nisem videl, čeprav leži tako rekoč pred nosom Ljubljane. A obljubim ti pri svoji bradi in pri svojem edinem lasu na glavi, da si jo bom ogledal ob prvi priložnosti, ki se mi bo nudila. Izaneči slovijo po svoji prebrisanosti in bi jih zato kaj rad ob blizu poznal. Nekaj njihove prebrisanosti tudi meni ne bi škodilo. Prosim Te, povprašaj, kdo bi mi je mogel prodati kakšna dva kilograma; več si je ne upam kupiti, ker je gotovo draga kot žefran. In še to povprašaj, ali moram lonce prineseti s seboj, ali mi ga bodo kar za božji lon navrgli. Živo si predstavljam, kako imenitno bi bilo, če bi imel doma v shrambi vrhan lonce izanske prebrisanosti. Vsak dan bi si z njo malo namazal jezik in podlej me pa nihče več ne bi mogel prevziti. Vsakemu bi po zaslužju zabrusil v obraz, kar mu gre, kakor je to pri Izanečih v navadi menda že več sto let. Torej le povprašaj, od katerega Izanca bi to prebrisanost najceneje dobil.

Lep pozdrav! — Kotičkov striček.

MLADA NJIVA

Moje pesmi

Dobne (?) in slabe pesmi so moje, zanje ni straha: nihče jih ne poje!

Zakaj?

Zakaj le eno sonce sije, zakaj veselja ni povsod, zakaj srce nam v prsih bije, zakaj neba je moder svod?

Zato veselja ni povsod, ker i ljubezni dosti ni; po nebu eno sonce hodi, v njem je življenje vseh ljudi!

Zato neba je barva sinja, ker božja volja je tako, in srce v prsih opominja, da ljubimo svoj dom zvesto!

Morda...

Morda že jutri sonce bo sijalo, morda iz duš nam bo temo pregnalo, ki nas mori.

Morda že jutri bomo v krsti spali, morda o sreči bomo v njej sanjali, ki zdaj je ni.

Morda, morda pa v daljo se brez konca življenje vleko bo, brez sreče, sonca in brez vesti...

Domovina

Počivaš, domovina, še v pokoju in ne okušaš groze naših dni, ne zvišja se še v grenkem smrtnem boju, obilni znoj le piješ, ne krvi. A kakšno bi bilo obličje tvoje, če grozni val nad tabo zabesni, če Bog odtegne s tebe roke svoje, če spremene ljudje se vsi v zver? Če pesem bi mrtvaško pele ptice jeklene nad teboj vse dni, noči, če jeklo sekalo bi tvoje lice, ogolilo do belih te kosti?

Zgrozim se v strašni misli svoji, obraz zagreben tih in blede v pesti: »Ni pomoči več domovini moji?« Na dlan, med prste solza mi spolzi...

Vladimir, dijak v Celju.

Iz torbe Kotičkovega strička

H. B., D. M. v P. — Čudim se Tvojemu pismu. Kdo pa je rekel, da so Tvoji spisi »skrpucala«? Jaz gotovo ne. Pojasi mi to!

Vladimir, dijak, Celje. — Prihodnjo nedeljo objavim Tvoje pismo in svoj odgovor nanj. Toliko ti lahko povem že danes, da pesniško žilico imaš, Kar nadaljuj!

Pri zobozdravniku

Gospa: »Gospod doktor, jaz se tako bojim!« Zobozdravnik: »Kar pomirite se, gospa, ne bo nič hudega.«

Gospa: »Saj se ne bojim bolečin, bojim se računa! Slišala sem, da ste zelo dragi.«

Živina

O zahvali

Nekoč sem odklonil precejšnje darilo v denarju, ker mi je darovalec že vnaprej dejal, da noče nobene zahvale poslušati. Pri tem sem se zazdel jako ponosen, celo ošaben (saj nisem bil bogat) in zato me je vst pekla. Pa sem imel vendarle prav. Kdor se ne zahvali, ni sprejel darila. Kdor se pa zahvali ne sme, ne more darila uživati.

Zahvala je prilastitev lastnine. To je duhovna prilastitev sprico same telesne prilastitve in telesnega uživanja. Kakor vse, kar je duhovno, miselno (zahvala in misel sta prvotno eno in isto) seže globlje in prejšnje človeka — sprejemnika in darovalca — močnejše kot telesno dejanje. — Zahvala se dotakne hotenja, smotno-daljnosežnega življenja. Zahvala je zarotitev, je obrazec prilastitve.

Preprost spomladanski kostum.

Šele z zahvalo postane prilastitev popolno, resnično izvedeno dejstvo.

Besedna, osebna zahvala pritisne na lastnino (darilo) pečat in kolek. Kar preide iz ene roke v drugo, to se na ta način pozdravi in uveljavi. To je takoj resnično, da sme darovalec tisto darilo, za katero se mu sprejemnik ne zahvali, kar mirne vesti vzeti spet nazaj, ko da sploh ni ničesar dal. (Le tat vzame, ne da bi se zahvalil.) Šele zahvala, zahvalna beseda potrdi, da se je v svetu stvari glede na človeka, nekaj spremenilo. Zahvala potegne mejo, prenese to in to reč iz ene lastnine v drugo. Najprej spregovori prav preprosto, mogoče hladno (saj ni treba, da je zahvala gostobesedna): jaz bom na to mislil, da bo zdaj ta stvar moja. Odkod da je, kdo to daje, tudi na to je treba pomisliti (besedna zahvala vsebuje tudi to), a to ni tako važno, kot je sploh zahvala novega lastnika. Zahvala pomeni predvsem voljo, da človek darilo tudi obdrži. Zahvala tega vsebuje predajo darila drugega. Darovalec utegne to in to spregovoriti uveljaviti z drugimi besedami, češ: »Ni treba — saj ni nič, s čemer se izrazi dobrohotnost, svoboda dajanja. Seveda sliši take besede le v območju ničevih vpludnostnih daril, ne pa tam, kjer se kaj važnega podari in mogoče žrtvuje.

Celo v suhoparnem svetu, kjer se sicer samo plačuje, zahvala se ni izumrla. Saj se še tisti, ki plača, včasih zahvali prodajalcu za njegovo darilo, zakaj zdenarjem se je pač izvršila zamenjava, toda brez zahvale manjka tu človeški, duhovni odnos, duhovno potrdilo zamenjave. Komur je kako kupljeno darilo važno, se tudi z denarjem v roki veseli pridobljene stvari in misli, da je stvar dobra. Sicer pa, saj je resnično to, da prodajalec ni primoran prodati svojega blaga če ga noče. Mogoče mu ni viden kupca vseh, ali mu sicer ni kaj prav? Zatorej, kdor hoče kaj kupiti, mora biti tudi s polno denarnico vjuden. Tudi prodaja vsebuje smisel svobodnega darila, pa če je cena še tako visoka, mogoče po mislih kupca tudi previsoka. V najboljšem primeru je to zamenjava, ki ni primorana zamenjati; da se to zgodi, tedaj le, ker sta obe stranki dobrohotni druga z drugo. — Seveda je bolj v navadi zahvala tistega, ki denar sprejme. Tudi brez dvoma poslednji zahvali, ker je bil kot poslednji obdarovan. Noben branjevec ali trgovec ne sprejme denarja, ne da bi se zahvalil. Šele zahvala tudi z njegove strani, smiselno pravilno sklene zamenjalno kupčijo, tudi ta potrdi sprejem z zahvalo. (Ta navada se je ohranila v stari, pa že pojemajoči obliki potrošnice.) Kdor prodaja in sprejema denar, ne da bi se zahvalil, pravijo o njem, da je nevljuden, celo surov (zahvala kupca pa je nekaj posebno vljudnega). Saj ni nič primoran, da kupi yprav pri nas! Saj utegne iti kam drugam. Zahvalimo se mu za njegovo odlikovanje, ki nas je z njo počastil. Izbral si je naše stvari, naše blago, prijazen je, videti je, da nas ceni, da pričakuje nekaj dobrega od nas.

V tem smislu se dotakne zahvala pri kupovanju bodi s te ali one strani, zahvale obdarovanca. To je pozdrav, ki se po njem ljudje spoznavajo. Brez miselnega zamenjava ali brez miselnega sprejem oboje uniči, nič se ni zgodilo, kar bi bilo vredno spominjanja, tako kakor je srečanje dveh človekov uničeno, če ne pozdravita drug drugega. Kogar ne pozdravim, tega ni bilo tu. Obratno: Kdor mi zabrani zahvalo, ta mi ni ničesar dal, njegovo darilo postane slabo, postane strup... Zahvala je znak duše, saj prihaja iz njene svobode. Kdor se ne zahvali, pa čeprav se zahvali še tako mrzlo, zdrkne nizdol v otopelo životarjenje kamna. Zahvaliti se pomeni: da duhovno spoznamo, da nekaj novega stopa v naše ozračje; z zahvalno besedo se dvignemo nad mehkanizem, ki dozdevno kraljuje v prirodnem dogajanju. Saj moramo tudi to naziranje oprežno sprejemati, zakaj, tako malo je, kar vemo o tem, kar ni človeškega.

Ljudje govorimo o darilih, »ki se zanje ne moremo zadosti zahvaliti.« To se pravi: lastnino je treba venomer potrditi. Kdor se spet in spet zahvaljuje, si ni prav do dna svest, predaja se ni izvršila popolnoma, darilo je preveliko, ne moremo ga obseči... To je nekakšna verska zahvala, kar pa dobimo tudi v območju pozemskega in človeškega: tako se

zahvaljujejo vedno hvaležni ljudje, ki se darila venomer spominjajo. Ljudje, ki se samo enkrat zahvalijo, so računarji, ti so si svoje stvari svesti. Kdor se večkrat zahvali, je plah in omahljiv človek. Tak človek utegne biti že kar nadležen in pravijo: »Večkratna zahvala je prikrita prošnja.« Od zahvale do prošnje je le majhen skok. Treba je, da imaš moč samo enkratne zahvale. Saj je celo zapisano: »Nehvaležnost je plačilo sveta.« Darila se spomni le enkrat, ali pa nobenkrat in darila sprejema brez pomisleka in jih uživa. Svet pozabi, da je lastnina brez zahvale prav za prav nič. Kar se ni zadržalo v našega duha, kjer duh ne sodeluje, ondi se ni nič zgodilo. Če se svet nič ne zahvali, ni nič dobil. Zatorej je preveč zahvale še zmeraj bolje kot nobena zahvala. Le kdor je hvaležen, ima nekaj brez škode za svojo dušo, le tak človek se izogne kruti grabljivosti in praznemu uživanju. — Bolj natančno pa bo veljalo to, da tudi v zahvali ni lahko najti prave mere. Prav je, da smo hvaležni, a o tem ne smemo preveč govoriti. Ljudje se drug drugemu ne morejo bolj zahvaliti, kakor da drug drugega ljubijo. Tudi ljubezen ni nič brez zahvale. A to ni zahvala v besedah. Ljubezen sama je večna zahvala, je življenje, ki ima življenje bližnjega pristrčno v mislih. Tudi molitev naj bi bila prav za prav le zahvala.

Slednjič imamo še izredno vprašanje: Ali se je moči zahvaliti tudi za človeške duhovne darove? Doslej smo govorili o zahvali le glede na pozemske darove, za vsakdanji kruh, za golo življenje. Ali se pa ljudem zahvalimo tudi za duhovnost? Za lepote, ki jih imamo od umetnikov? Nemara da občutimo, da je najboljše, kar ljudje storijo duhovnega in to dajo drugim, njim samim brez vrednosti in da zato

Brez težav

odklanjajo take zahvale. Saj, kar je bilo podarjeno njim samim po Stvarniku si tega ne lastijo, marveč menijo, da je to last vsega človeštva. Saj je tako resnično to, da je kak človek tem bolj skromen, čim bolj je duševno velik. Kako naj bi sprejemal zahvalo? V svojih delih so umetniki sami tisti, ki se zahvaljujejo, kako naj bi torej sprejemali zahvalo drugih? Zato mora biti zahvala zanje drugačna zahvala. Namesto zahvale ostane le še hvaležnost, tiho htenje po zahvaljevanju. Ali pa — kar bi bilo še bolje — mi sami bi morali, kot to zahteva evangelij, postati udejstvovaleci besede, iti bi morali tja in storiti isto... Potem pa naj svet govori o zahvali kar koli, zapisati je treba na novo tablo le to: Samo tistemu, ki je hvaležen, uspe njegovo delo. (K. B.)

Otrok in cesta

Otroci so ogroženi po cestnem prometu, to je res. Nimajo še pravega pregleda, so manj pozorni in so zamišljeni in zatopljeni v igro, tako da ne pazijo na promet. Ali naj zaradi prometnih nevarnosti otrok sploh ne pustimo na cesto? So starši, ki se drže tega načela in ki svojega otroka, pa čeprav je že večji, sploh ne pustijo na cesto. »Moji otroci ne smejo na cesto,« odločno izjavlja ta ali ona mati. Pri

tem pa ne pomislijo na eno: njih otroci se tako pač ne bodo navadili na to, kako se je treba izogniti nevarnosti na cesti. Pa je še nekaj, zaradi česar zlasti matere ne pustijo otrok na cesto: bojijo se slabega vpliva drugih otrok. Res je, da se utegnejo naši otroci navzeti marsikaj slabega, a le takrat, če so stalno v taki družbi. Naša dolžnost pa je, da zmeraj nadzorujemo družbo svojih otrok in skušamo slabe vplive odvajati od njih. Da se naši otroci igrajo z drugimi otroki, je pa spet takšnega pomena zanje, da so izravnani slabi vplivi z dobrimi. Mladi duhovi se naučijo drug od drugega. Tu sam po sebi vznikne kal za značaj popolnega človeka. Pravijo, da se darovitost tvori v tišini, značaj pa v vihrav življenja. A svet, ki do njega sega miselnost naših otrok, pa je cesta, vrt, igrišče, kjer se pač shajajo otroci istih let. Torej je pravilno, da hodijo v družbo drugih otrok.

Noge te bolijo

Če čevlji venomer pritiska na eno mesto kože, se koža brani pritiska s tem, da si napravi več plasti kože druge vrh druge, naredi se otiščanec, žulj ali kurje oko, če je otišek na kosti. Kurjih oces se ubranimo, če odstranimo na prste pritisk, ki draži kožo, da se mora braniti. Zato imejmo zadosti velike čevlje, ali pa dajmo na otiščanec malo vate. Večidel pa ni šele to, da bi se morali zavarovati sprico kurjega očesa, marveč kurje oko že imamo in nam povzroča pri hoji yprav peklenske bolečine. Imamo pač najrazličnejša sredstva, ki moremo z njim ugnati kurje oko, a to se zgodi šele čez nekaj mesecev. Zato je bolje, da gremo k zdravniku, ki bolj odločno in zato na mah iztrebi povzročitelja naših bolečin. Kdor se pa hoče vsak dan boriti s kurjim očesom, naj ga vsak dan opili z votličem (Bimsstein), namaže z oljem in zavaruje z vato.

Pomanjkljiva nega nohtov na prstih na nogah je prav tako vzrok bolečinam. Nohtov na nogah ne bi smeli striči s škarkami, pač pa jih je treba piliti, prav tako kot nohte na rokah. Nepravilna obutev ima že marsikako zdravo nogo na vesti. V takem primeru je treba pozvati zdravnika, da odredi, kakšni vložki bi bili primerni za te čevlje, ko se je noga tako popačila. — Različne bolečine v križu in hrbtu izvirajo iz boleznih v nogah, prav tako kakor se bolečine v kolenskih opr. rajo nato, če pravilno ne stopamo. — Izmalice na nogah, ki ne gre že v noben čevlji, je potrebna operacija. A preden smo tako daleč, se raji posvetujemo s pametjo in imejmo pametno obutev.

Rože

se delj časa obdržijo v vodi, če kaneč v vodo nekaj kapljic kafričnega spirita.

Domáci vrt

Julijski vrt

Poglavitna zapoved za vrt v Juliju je: da zalivas in plevaš. Zalivati ne smemo takrat, ko sije sonce, marveč v senci. Solato smemo posajati samo zvečer. Prva jabolka začno v tem mesecu dozorevati. Ne smemo jih pustiti, da bi povsem dozoreli, drugače postanejo močnati. Če se jabolko odloči od veje, ko se ga dotaknemo z roko, tedaj je že zrelo. Rjava ali črna peška niso zmeraj znak zrelosti. Sadje, ki je viselo zmeraj na soncu, je tolen dni prej zrelo kot drugo, ki je v senci. — Vse odpadlo sadje skuhamo za kompot ali mezgo. Tako zvana sadna žolica je najlepša iz zelenih jabolk. Postane pa rdeča, ko ji dodamo sladkorja. Najprej jo skuhamo do mehkega brez sladkorja, čez noč pa pustimo, da odteče sok. Iz ostankov moremo — če sadje ni preveč leseno — skuhati še mezgo. Slive pa morajo biti za vkuhanje povsem zrele, saj je kožica zmeraj kiselkasta. Zdjaj je tudi že čas, da iztrebimo grmovje ribeza in odstranimo vse staro šibovje. — Zdjaj tudi gnojimo, in sicer s tekočim gnojem, to je, 3 grame soli na 10 l vode — gnojimo zeljnatim glavam itd., a tem le v dežju, pazimo pa, da gnoj ne kane na listje. Gnojnice ne smemo uporabljati; po njej imajo rastline slab okus.

Dobro spravljena živila

V shrambi imaš brez dvoma moko, ovsene kosmiče, ješprenj, poletni zdrob itd. Vse to je v škričljih in gospodinja prav lahko pozabi, kaj je v tem in tem škričlju in slednjič se kako živilo, ki stoji v škričlju bolj zadaj na polici, zlasti zdaj poleti popolnoma pokvari. Posebno v teh časih pa je škoda za sleherni prgišč teh živil, da bi se pokvarilo. Zato naj gospodinja koj ob prejemu napiše na škričnice, kaj da je notri in kdaj je tisto kupljeno in naj jih zdaj pa zdaj pregleda. Tako bo prišlo na mesto zmeraj tisto živilo, ki je bilo prej kupljeno in se ne bo nobeno pokvarilo.

K U H A

Zelena fižolova juha

Imaš 175 gramov govedine, ki vanjo utareš soli in pristaviš v mrzli vodi. Otrebljeni fižol prelomiš in z mesom vred skuhaš do mehkega. Potem napraviš redko omako tako, da odliješ juho od mesa v drugo posodo in daš vanjo v mrzli vodi razžvrkljano moko. Fižol primešaš tej omaki, nakar nastane tečna juha, ki jo osolimo in okisamo. Zraven daš krompir. Meso lahko razrežeš na majhne kose ali ga zabeliš z jesihom in oljem in je s kruhom za večerjo.

Gobova solata

Popariš z vrelo vodo pol kilograma gob — bodi te ali one vrste — in jih v malo osoljeni vodi dušiš do mehkega in ocediš na situ. Nato jih sesekljamo in polijemo z omako iz jesiha, kislega mleka, sesekljane čebule, popra in soli. Preden daš to solato na mizo, jo potreseš s peteršiljem. Gobovo solato je treba koj pojediti, čim dalj stoji, tem bolj težko je prebavljiva.

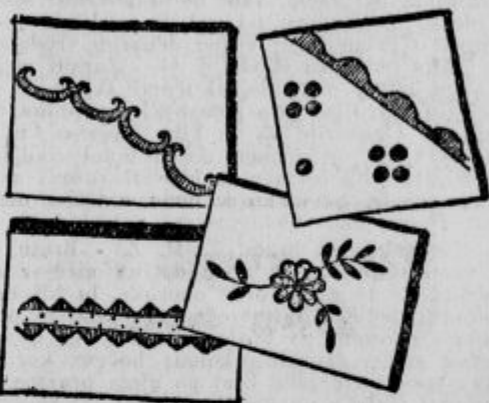
Mrzla raca

Imaš 2—3 steklenice sadnega soka, sok eno, limone ali osminko litra nesladkanega rabarbovega mošta, lupino ene citrone, 125 g sladkorja in slatino. — K sadnemu soku dodaš citrónov ali rabarbarov sok, sladkor, citrónovo lupino in naj stoji pokldrujo uro. Preden daš na mizo, vzameš citrónovo lupino ven, doliješ slatine, dodaš kak kos ledu in še posladkaš.

Češnjeva juha

Pol kilograma češenj brez koščice skuhaš v vodi s 60 g sladkorja in z limonovo lupino ter precediš. Doliješ vode, da bo 1 l tekočine. Nato razmehčaš z vodo 25 g krompirjeve moke in primešaš tekočini. Tudi z drugega sadja moreš napraviti tako juho.

Preprosti okrasni perila

Čipke in vložki so precej dragi in ne preveč trepžni. Zatorej si perilo okrasimo raji s kakim trepžnim ročnim delom, kar je zmeraj lepo in mladostno videti. Na skici je četrto različnih tozadevnih vzorcev. Majhne pike so vedno čeden okrasek, prav tako rožice. Vezenje Na primer, če je perilo svetlo roza, je vezena svetlo modra; če je perilo belo, bodi vezena roza; če je rumenkasto, bodi okrasek more biti iste barve kot perilo ali pa drugačne, svetlolilast in podobno.

Tega še ne veš

Ako hočete imeti zelo belo cvetačo, dodajte vodi, v kateri jo kuhate, nekaj žlic surovega mleka.

Da se načete limone ne izsušijo, postavite obrezano stran na krožnik, na katerem je malo kisa.

V primeru, da posolite juho, vzemite srebro žlico in jo položite v juho. Čez nekaj minut jo vzemite ven. Juha bo spet užitna.

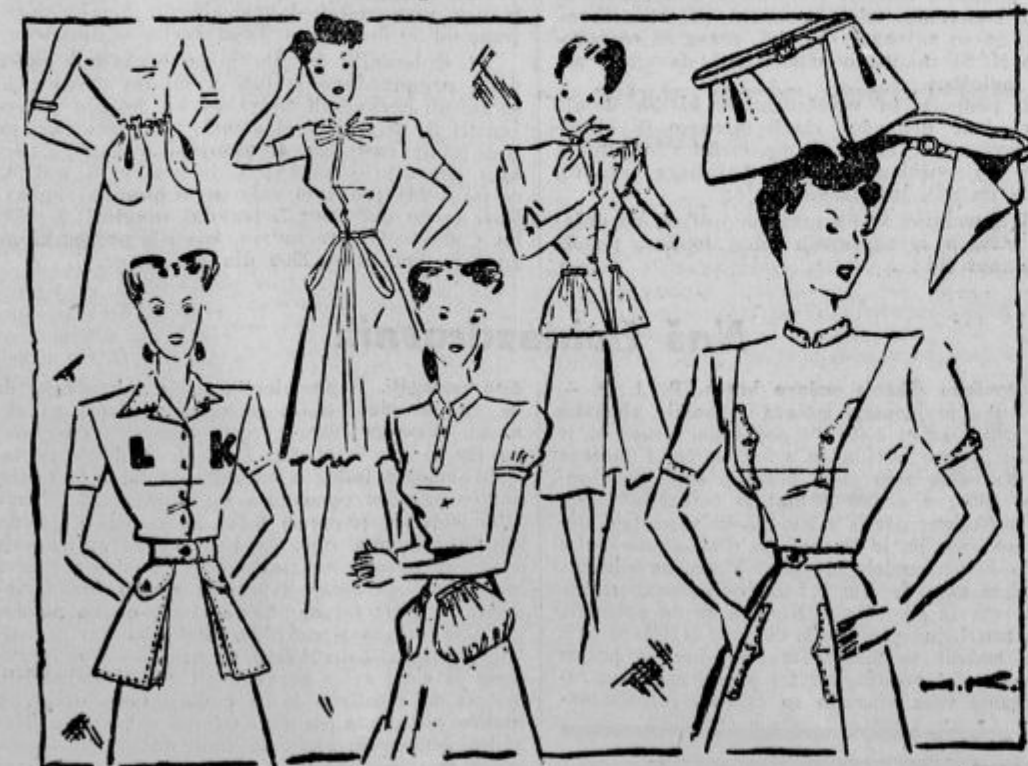
Vaša usnjata torbica bo postala kot nova, če jo nadrgnete s surovo čebulo.

Maštne madeže odpravite iz parketov s pivnikom, ki je impregniran z mineralno esenco.

Zdravilne rože,

ki si jih hočeš nasušiti, ne smeš nikdar dati na sonce. Samo v senci se smejo sušiti, saj jim sonce vzame ves vonj (aromo).

Žepi in žepki

V tem poletju je malo oblek, ki bi ne imele žepov — ali vsaj nakazanih žepov. Žepi imajo čudovite oblike in so veliki in majhni, gladki ali nagubani, okrogli ali voglati, so skriti v gubah ali pa prišiti na najbolj reprimernih mestih na obleki. Lahko so narejeni iz istega blaga kot obleka, ali pa tudi ne. Prišiti so kot okras na navadne in pražnje obleke, na jopice in bluze — skratka — žep ima zdaj svojo poglavitno besedo.

Na sliki je navedenih samo nekaj vzorcev za žep. Prav na levi zgoraj je okrogel žep, ki je vdolan v pas in je odprtina kot

razporek. Žep ima znotraj enobarvno potlogo in je primeren za popoldanske lahke obleke. — Spodaj je veliki športni žep, ki ima posebno stranske dele. Drugačen je škričljasti žep, ki je vdolan v krilo. Tudi elegantne, svilene jopice so okrašene z velikimi žepi. Na sliki vidiš še žep za majhno svileno obleko in tudi različni nakazani žepi so na oblekah jako lični.

Žepi niso vedno trdno vdolani v obleko, marveč včasih le visijo na pasu, tako da obleko lahko nosiš z žepi ali brez njih. V vseh primerih so žepi poceni in ličen okras.

Naš domači zdravnik

Zelja: Ne vidim vzroka, zakaj se Vam želja ne bi izpolnila. Zdi se mi, da ste nestrpni. Spočite je mogoče brez tistega, za kar vi mislite, da ni mogoče.

J. J. N. M.: 35 let ste stari — 4 leta poročeni. Zelja, pa se Vam vse do danes ni izpolnila. Dobila sta navodila od zdravnika — a vse brez uspeha. Vprašujete, če je vzrok tudi na vaši strani. Kaj bi ukrenili?

Mislím, da morate tudi vi k zdravniku. Vzrok je prav tako lahko na vaši strani. Držite se navodil, ki vam jih je dal zdravnik-strokovnjak. Največja verjetnost je med 12. in 19. dnevom po čišči.

Z. J. D.: Lani ste bili operirani na levi dimeljski kili. Operacija ste srečno prestali. Letos se vam je pojavila v desnih dimljah. Dali ste se zopet operirati. Vzeli so vam tudi slepiča. Rana se vam je prav lepo zacelila. Morali pa bi že na delo. Od operacije pa je preteklo šele dobre tri tedne. Na delo se vozite s kolesom. Bojite se, da se vam kila ne bi povrnila. Kako se morate ravnati, da se rana lepo zaceli in ne ognoji.

Sklepam, da je rana lepo zaceljena. Kakšnih posebnih navodil za zdravljenje ne potrebujete. Pri odhodu iz bolnišnice so vam gotovo povedali, da se ogibajte težkega dela. — To trajajo približno dva do tri mesece. Spočite pa ste seveda že preje za lažja dela, kjer ni treba težko vzdigovati. Rana je zaceljena. Ni se vam bati, da bi se ognojila. Zgodi se včasih res, da se ognoji pozneje kakšen siv oziroma preveza, s katero so žile prevazane. To pa ni nobena nevarnost. Siv ali prevezo odstranimo, pa je vse lepo v redu. Stopite do zdravnika, ki vas je operiral. Napravil vam bo potrdilo, koliko časa ste za težko delo neposobni.

A. L. V. g.: 18 let ste stari, izredno močni in veliki. Pred nekaj dnevi ste tekli dalje časa v hrib. Srce vam je začelo tako burno utripati, da ste morali obstati in počivati. Srce se je pomirilo. Čutili pa ste še ponoči burno utripanje od časa do časa. To ste opazili zdaj prvič. Bojite se, da vas ne bi zadela kap.

Kapi, mením, da se vam ni še bati. Tudi si ne morem še iz enkratnega primera ustvariti posebne sodbe ali delati Božje kakšnih zaključkov. Prav pa je, da ste pozorni na to. Če bi se Vam to ponovno zgodilo, se obrnite na zdravnika. Sodbo si je mogoče ustvariti le po preiskavi.

Matura 1941: Pojav, ki ga opazite in ki se vam zdí tako važen, naj vam ne dela skrbi. Je čisto naraven. Posvetite se študiju, v prostem času pa zdravemu športu in telovadbi.

M. M. T.: Kot šestletni ste si ranili oko. Zdravljenje je trajalo dalj časa. Z 12 leti pa je to oko začelo iti nekako svojo pot, kakor pišete. Vidite vedno manj. Pozneje ste bili še enkrat na pregledu. Rekli so vam, da z vidnim živcem nekaj ni v redu. Stari ste 24 let.

Pravni nasveti

Nova vloga. O. M.: Zaščiteni hranilnica mora z novimi vlogami drugače razpolagati kakor s starimi. Stara vloga je zato ostala »stara vloga«, čeprav je bila prenešana v vašo hranilnico knjižico z novo vlogo. Novo vlogo ste dobili celotno izplačano, izplačilo stare vloge smete zahtevati le v okviru izplačilnega načrta.

Zavarovanje voznikov. J. D. K.: Pri zidanju novega poslopja so obvezno zavarovani vsi ročni delavci, ki delajo pri stavbeniku, odn. po nalogu stavbnega gospodarja. Vozniki pa, ki z lastnimi vozni in z lastno vprego dovajajo material in so tako glede časa kakor glede količine materiala neodvisni od naredb stavbenika, niso podvrženi obveznemu zavarovanju.

Izposojena puška. L. K. N. M.: Posodili ste znanicu puško za na lov. Ta puška mu je bila ukradena in vam je znanec obljubil tekom enega meseca preskrbeti enakovredno drugo puško. Po preteku roka ste ga opomnili na to, pa vam je odvrnil, da sploh ne morete od njega zahtevati puške, ker jo nima in da bo plačal, kolikor on misli, da je bila vredna. Vi cenite ukradeno puško na 2000 din, izposojalec pa na 50 din. — Izposojalec je dolžan v prvi vrsti povrniti puško v takem stanju, kakor jo je prejel; če je pa puška bila pri njem ukradena, vam mora povrniti škodo v denarju. V sporu bo sodišče zaslišalo izvedenca o primernosti višine denarne vrednosti.

Mlin povzroča škodo. J. O.: Zaradi mejaševga mlina niste dolžni trpeti škode, ki jo vašemu travniku dela pomanjkljiva vodna napeljava. Opozorite na te hihe mejaša. Če pa mejaš kljub opozorilom ne bi hotel zboljšati napeljave niti drugače zavarovati vašega zemljišča škode, ga lahko k temu s tožbo prisilite. Povzročena škoda zastara v treh letih.

Nelvalčnost brata. Z. M. Z.: Bratu, ki z vami slabo ravna, niste dolžna ničesar zapustiti. Če bi umrl brez oporoke, bi bil brat zakoniti dedič. Z lastnoročno napisano in podpisano oporoko pa svoje premoženje in nepremične stvari zapustite komur hočete, ker bo taka oporoka držala. Brat pa nima pravice do nujnega deleža po umrli sestri.

Najemnina se ne sme povišati. M. F. Z.: V hiši, ki je bila prodana septembra 1939, ste imeli v najemu kuhinjo proti mesečni najemniní 50 din. Novi gospodar vam je koncem marca 1940 sporočil, da lahko imate še naprej kuhinjo proti najemniní 100 din in vam je 1. aprila 1940 poslal v podpis pogodbo, datirano s 1. septembrom 1939 in obenem zahteval doplačilo razlike po 50 din za 7 mesecev. Za naprej ste pripravljene plačevati zvišano najemnino, vprašate pa, če ste dolžni plačati tudi razliko. — Ob prodaji hiše vam najem kuhinje ni bil odpovedan. Najemnina pa je 1. septembra 1939 znašala mesečno 50 din in te najemnine tudi novi gospodar ne sme povišati. Kar boste plačevali na povišani najemnini, lahko n. pr. ob izselitvi zahtevate nazaj, ker je bilo plačilo izvršeno proti zakonitimi predpisom. Če bo vam gospodar odpovedal, — kar sme storiti — vendar tudi od nove stranke ne bo smel zahtevati višje najemnine kot je bila 1. septembra 1939.

Odprava sina. M. Fr. 2.: Sin, ki bo od očeta prejel le malenkostno doto zato, ker se ni žensl po očetovi volji, bo doto od očeta smrti zahte-

Niste ravnali prav, ker pozneje niste več poskrbeli za oko. Morda ste med tem dosti zamudili. Poidite čimprej k strokovnjaku za oči.

Ista: Koliko časa bi trajalo zdravljenje, oziroma odpravljanje dilačije z elektroizol in koliko bi stalo, vam ne morem povedati. To se morate dogovoriti z zdravnikom-strokovnjakom.

Bratov nos je potreben preiskave. Uspešno zdravilo je belo, 1%-no precipitativno mazilo. Pomaga seveda le začasno. Potrebno je najti in odpraviti vzrok.

E. K. O.: Na rentgenološkem pregledu so vam ugotovili nekoliko pobošen žleodec. Ne dela vam sicer nobenih posebnih težav, le včasih vas malo tišči. Skrbí pa vas drugo. Zvedeli ste namreč, da se vam v zakonu, kamor mislite v kratkem, ne bi izpolnila želja. Zakona brez otroškega blagoslova pa si ne morete misliti.

Neveščnost ni tako velika, da bi se ne dala popraviti. Morate se zrediti, da bo žleodec dobil trdnjšo oporo. Jejte večkrat in po malem — vsaki dve uri. Hrana naj bo lahko prebavljiva, da gre hitreje skozi žleodec. Ne pijte med jedjo in po jedi, da s tem ne obremenite žleodca. Pijete pa lahko zmerno na tešče. Če ste sicer zdravi, se vam ni bati, da bi se vam radi tega želja v zakonu ne izpolnila.

M. K. Novo mesto: Pri vaši 60 letni materi so dognali pred dvema letoma sladkorno. Dokler je uživala predpisano hrano, se je počutila dobro. Zadnje čase pa opaža, da ima prste na nogah popolnoma mrtve in hladne. Bojite se, da ni to v zvezi z poapnjenjem žil.

Neveščnost, ki jo opaža mati na nogah, je v zvezi s sladkorno. Pogosto opažamo pri starejših ljudeh, včasih tudi pri mladih, da začno odmirati prsti. Svoj delež ima pri tem tudi poapnjenje žil. Bolnikom s sladkorno boleznijo se rado gnoji. Že čisto prav majhne ranice povzročajo večkrat razpad in gnilobo tkiva. Mati je potrebna ponovne zdravniške preiskave in vslednega zdravljenja. Če ji začno odmirati prsti, se odmiranje razširi lahko po nogah naprej. Preprečiti pa je to nemogoče.

A. D. L.: 45 let ste stari. Ze leto dni vas boli glava, tišči vas pri srcu. Dihati vam ne da. Spreletava vas mraz in vročina. Spite slabo. Zdravili ste se nekaj časa v toplicah, pomagalo pa vam ni dosti.

Tudi za vas je prišla ura, a katero se morate sprijazniti. Vse tegobe izvirajo iz nje. Zdravila, ki bi pomagala kakor bi odrezal, zato ni. Dajo pa se ublažiti. Obrnite se na zdravnika, da vam zapiše potrebno, ker jaz ne pišem receptov.

Prižadeti 30: Neveščnost, ki jo opazite, spravljam v zvezo s prejšnjo boleznijo. Poidite znova na pregled. Komplikacij se sicer ni bati, kar eklepam iz vašega opisa. Dostikrat pa se pojavijo zelo pozno, celo čez leta. Priporočam pa vam vzdržnost!

vatí od dedičev dopolnitev nujnega deleža. Če bi pa sin že sedaj očetu podpisal pred notarjem pobotnico, da je odpravljen in bi se odpovedal dedni pravici, tudi po očetovi smrti ne bi mogel ničesar več zahtevati.

Pomota pri rubežu radi sličnih imen. M. J. C.: Oče in sin imata kresno ime z isto začetnico. Tožen je bil sin, ki je, dasi e skrajšaním naslovom, tožbo eprejel in potem tudi sodbo, ki je postala pravomočna. V izvršilnem predlogu je bil zavezanec z istim imenom označen (t. j. samo z začetno črko lastnega imena) kot v sodbi, sodišče pa je začelo voditi izvršbo proti očetu. Kako naj se oče upre krivični izvršbi. — Če oče ni mogel preprečiti izvršilnega organa o pomoči, naj gre k izvršilnemu sodniku ter njemu pojasni celo zadevo. Upamo, da bo ta opozoritev zadostovala. Če pa izvršilno sodišče ne bi prenehalo z izvršbo, se bo moral oče pismeno pritožiti na sodišče in uveljaviti, da proti njemu še ni pravomočnega izvršilnega naslova. Proti zavrnitvi bo dopusten rekurs na okrožno sodišče in se bo na rekursnem sodišču stvar pojasnila.

Domneva očetovstva. L. M. L.: Tudi le enkratna združitev z materjo otroka, čeprav izvršena s takozvanim preprečevalnim sredstvom, v dobri, od katere ni preteklo do njegovega poroda manj kakor 180 in ne več kakor 300 dni, je zadostna za domnevo, da je kdo oče nezakonskega otroka. Te domneve se reši le, če dokaže, da je bil neposoben v tem času zaploditi otroka.

Vlačenje lesa po gozdu. T. K. T.: Služnostne pravice se po gozdnih parcelah ne morejo pripisovati. To je izključeno zaradi cesarskega patenta iz leta 1853, ki je še vedno v veljavi. Čeprav ste tekom zadnjih 60 let spuščali posekan les preko sosedove parcele, ki je gozd, niste mogli zaradi navedenega predpisa pripisovati služnostne pravice in vam tako spuščanje mejaš lahko prepove. Če pa nimate druge možnosti izvoza lesa, kot preko sosedove parcele, predlagajte pri okrajnem načelnstvu, da vam določi smer izvoza in tudi odškodnino, ki jo boste za to morali plačati mejašu.

Prestavitev steze. F. I. P.: Preden prestavite stezo na vašem svetu, morate ugotoviti, če in kdo ima že pridobljeno služnostno pravico po tej stezi. Če ta steza še ne obstoja 30 let, potem nihče ni mogel pridobiti še služnostne pravice in lahko stezo sploh prepoveste. Seveda pa je možno, da vas bodo tisti, ki so doslej v zadnjem času hodili po stezi, tožili zaradi motenja mirne posesti, če jim stezo zaprete ali jo preložite, da je daljša. V taki motitveni pravdi bi morali propasti. Svetujemo vam, da vse koristne steze daste predhodno povabiti na pečat k sodišču, da se tam po možnosti sporazumete in da slišite njihove ugovore. Potem vam bo mogoče že sodnik svetovati, če kaže vložiti tožbe na priznanje neobstoja služnostne pravice ali ne.

Prodano kolo. K. T.: Kupili ste kolo iz druge roke z vsemi pritisklinami, torej tudi z račno-črpalko. Ker vam lastnik slednje ni izročil — branila mu je to žena — ste se zmenili, da boste kupili sami črpalko in to odtgnili od zadnjega obroka. Nato se je žena premislila in vam je poslala črpalko, preden ste kupili drugo. Vprašate, če ste dolžni vzeti črpalko ali ne. — Pogodba je bila sklenjena z možem kot lastnikom kolesa in ne z ženo. Dodatni dogovor glede nakupa črpalke veže prodajalca, čeprav je naknadno žena privolila v izročitev črpalke, za katero je trdila, da je njena last. Kupiti si smete običajno črpalko, kakor je bila tista, glede katere ste mislili, da je spadala k kolesu. Lahko pa vzamete naknadno ponujeno črpalko in prodajalca plačate zadnji obrok v celoti.

Oče nezakonskega očeta ni dolžan plačevati preživnine za vnuka. J. Z. R. — Nezakonskega otroka mora oskrbovati zlasti oče. Ako pa oče tega ne zmore, preide ta obveznost na nezakonsko mater in po njej na materine starše. Ne preide torej obveznost nezakonskega očeta na očetove starše. Svetujemo vam, da preživnino na-

pram nezakonskemu očetu pravočasno iztožite, da ne bi zastarala. Verjetno bo nezakonski oče dedoval očetovo premoženje in takrat bo izvršba le uspešna.

Povračilo vplačane zavarovalnine. T. B. Z.: Iz privatne službe, kjer ste bili zavarovani pri PZ, ste prestopili v državno službo. Po preteku 6 mesecev po izstopu iz privatne službe imate pravico zahtevati, da vam PZ vrne brezobrestno, in sicer največ do vsote penzijske rezerve, tisti del vplačanih prispevkov, ki je odpadel na vas kot službojemalec in je bil tudi dejansko vplačan. Prosite pri PZ, da vam izračunajo, kaj boste mogli zahtevati nazaj.

Pravice zlorabljenih in zapeljane služkinje. M. K. B.: Z delodajalcem ste imeli razmerje ne brez posledic. Za otroka vam plačuje dogovorjeno preživnino. Ljudje vas nagovarjajo, da ga tožite zaradi izgube možnosti ženitve in za izgubo na zaslužku. Vprašate, če bi bila pravda uspešna. — Vedeli ste, da je gospodar poročen in da vas ne bo mogel poročiti. O zapeljevanju pod obljubo zakona v vašem primeru ne more biti govora. Če vas je gospodar prisilil, bodisi z dejansko silo ali pa s pretinjami in z zlorabo odvisnosti, da ste privolili v nezakonsko telesno združenje, potem vam je dolžan povrniti vso škodo: torej izgubo na zaslužku v času nosečnosti in poroda in za zmanjšano možnost ženitve. V vsakem primeru pa vam je kot nezakonski oče dolžan povrniti stroške poroda in stroške za vaše vzdrževanje za prvih šest tednov po porodu in tudi nadaljnje izdatke, ako so potrebni zaradi poroda.

Plačilo predvojne dolga iz posestva. P. J. L.: V letu 1911 ste prevzeli posestvo in ste se zavezali izplačati tudi dva deleža po 600 in 300 kron. Teh deležev takrat nobeden ni zahteval, pač pa šele sedaj, in sicer zahtevata v dinarjih

Davčni nasveti

Davčne oprostitve X rentnina

Rentnine so prosti:

1. vsakrštni prejemki države, banovin, sredstev in občin, ki so zavezani rentnini;
2. apanaže članov kraljevskega doma. Ostali njihovi dohodki iz imovinskih predmetov in pravice so zavezani rentnini, če ne podlegajo drugi davčni obliki;
3. dohodki iz inozemstva, ki jih prejema diplomatski predstavniki in konzuli tujih držav, njih uslužbenci in uslužbenci njih rodbin, če so inozemski državljani. Dohodki iz našega ozemlja pa so zavezani rentnini;
4. obresti, ki jih izplačujejo v inozemstvo država, banovina, srezi, občine, Narodna banka, Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica od posojil in drugih lastnih dolgov proti inozemstvu, ne glede na to, ali se vrši izplačevanje neposredno ali pa posredno. Obresti od hranilnih vlog, ki jih plačujejo te osebe inozemstvu, so zavezane rentnini;
5. obresti od državnih bonov;
6. obresti, ki jih odobrujejo drugi denarni zavodi Poštni hranilnici za njene presežke, položene pri njih;
7. obresti državnih posojil, oproščenih po prejšnjih specialnih zakonih ali pa po zakonih, ki se izdajo v bodoče, neglede na to, ali se izplačujejo te obresti v inozemstvu ali pri nas. Prav tako so oproščene davka obresti od posojil drugih javnopravnih teles in privatnopravnih institucij, ki so bile oproščene že s prejšnjimi specialnimi zakoni ali ki se oproste v bodoče;
8. lastni dohodki društev in samostalnih fondov, ki jih ustanove javna telesa in podjetniki izključno za svoje namene in delavce zaradi zavarovanja bolezenskih stroškov, odškodnin za nezgode, invalidnine, pokojnine za starost, pokojnine za vdove in sirote in za pogrebne stroške, če velja pogoj iz točke 8 člena 83 zakona, t. j. pravila za upravljanje teh fondov;
9. lastni dohodki bratovskih skladov in humanitarnih sirotinskih skladov, toda obresti, ki jih izplačujejo te blagajne in fondi drugim osebam, so zavezane rentnini;
10. obresti, ki jih plačujejo ali vpišujejo v prid Zadrudne zveze svojim zadrugam ali drugim takim zvezam ali združenjem medsebojno od denarnih zneskov, deponiranih pri njih; obresti od hranilnih vlog poedinih zadrugnikov pa so zavezane rentnini;
11. dohodki javnopravnega značaja uradov za zavarovanje delavcev, dohodki zbornic, cerkvenih občin, pobožnih ustanov (zadrug), samostanov in ostalih cerkvenih teles. Dohodki privatnopravne narave pa so zavezani rentnini, razen če se oproste po čl. 64 zakona o neposrednih davkih s posebno odločbo;
12. podpore in vzdrževalnine, ki jih dajejo zakonci drug drugemu, starši otrokom in obratno (včevšči očeta, mater, očima, maečo in njih zakonske ali pozakonske in nezakonske otroke), neglede na njih imovinsko stanje;
13. stipendije, ki jih prejemaio dijakí od države in drugih javnopravnih teles, fondov, pobožnih ustanov itd.;

Naš živinozdravnik

Pospeseno dihanje mršave krave. P. J. D.: — Vaša krava je januarja meseca prebolela slinavko in od takrat se ni čisto nič popravila. Krava se je med tem časom otelila in sedaj je že 4 mesece breja. Krava je zelo suha, dlaka ji strši, zelo pospeseno diha, v minuti 80 krat in tudi žila ji približno tolikokrat udarja v minuti. Pri vsem tem stanju krava rada je, je živahna, še dosti dobro molze (daje 7—8 litrov mleka dnevno). Razen navedenega ne opazate nikakih drugih bolezenskih znakov. Zelite nasveta in pomoči. — Ker ste se že potrudili, da ste zmerili udarec žile in dihanje, bi bilo dobro, da ste zmerili še telesno vročino, ker bi potem imeli malo več podatkov v tej precej zastopani zadevi. Stanje vaše krave bi se dalo na različne na-

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospekte in vsa potrebna navodila pošljite zastonj in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

toliko, kot je bilo zapisano v kronah. Vprašate, koliko ste dolžni plačati po zakonu, ker hočete zadevo pošteno urediti. — Po zakonu ste dolžni plačati za 4 krone in dinar, torej za 600 kron le 150 din. Sami lahko presodite, da to ne bi bilo »pošteno«, če primerjate, koliko pridelkov iz posestva ste morali v letu 1911 prodati, da ste spravili skupaj 600 kron, in koliko sedaj, da plačate 150 din.

Ženitev proti volji očetovi. A. A. T.: — Delate doma v obrti očeta in prejimate zato tudi plačo. Poročiti se hočete z revnim dekletom, kar očetu ni po volji. Grozi vam, da vas bo odslovil od hiše brez dediščine, če se s tem dekletom poročite. — Ker ste polnoleten, vas oče ni dolžan več vzdrževati in vas lahko odslovi od hiše, kadar hoče. Poročite se pa lahko po svoji volji. Vendar očeta ne morete prisiliti, da vam že sedaj izplača dediščino. Šele ob očetovi smrti boste smeli zahtevati izplačilo nujnega deleža. Potrpíte, morda bo le vaš zvestoba do dekleta tudi očeta ganila in vam bo končno pomagal pri zaželeni osamosvojitvi. S silo pa ne morete ničesar doseči.

14. lastni dohodki pokojniških fondov za vdove in otroke umrlih državnih uradnikov in uslužbencev;

15. invalidske podpore po zakonu o invalidih in podpore, ki imajo značaj invalidnine, iz fondov, ustanovljenih po zakonu o zaščiti in zavarovanju delavcev, kakor tudi podpore in priznanja rodbinam onih, ki so padli in umrli med vojno;

16. zakupnine, ki jih prejemaio invalidi ali druge osebe, fizično nesposobne za obdelovanje zemljišča;

17. dohodki, ki se oproste s posebno odločbo po čl. 64;

18. obresti, ki jih plačujejo agrarni interesi bivšim lastnikom za neizplačane odškodnine po zakonu o likvidaciji agrarne reforme;

19. zakupnine v denarju ali v paševini, žirini ali podobnem, ki jih prejemaio kmetovalci za svoja zemljišča, oddana v zakup za industrijske ali gozdne proge.

Oprostitve veljajo tudi za vse pribitke, ki se odmerjajo na neposredni davek (rentnino).

Po členu 64 zakona o neposrednih davkih sme finančni minister oprostiti rentnine začasno, celoma ali deloma verske, humanitarne, šolske, vzgojne, dobrodelne in socialne ustanove, fondе in zadružbine, če se odmerja davek po davčnem razporedu.

Oprostitve davčnih zavezancev, ki imajo devet ali več živih otrok.

Davčni zavezanci po zakonu o neposrednih davkih, ki imajo devet ali več živih otrok, so oproščeni plačevanju neposrednih davkov in doklad (razen samoupravnih), če njih neposredni davek po vseh davčnih oblikah ne presega 500 din in če njih najmlajši otrok ni starejši od 14 let.

Oprostitve se začne s 1. januarjem onega leta, v katerem se je davčnemu zavezancu rodil deveti otrok; preстане pa ob koncu onega leta, ki nastopi po smrti davčnega zavezanca, če so najmanj trije njegovi otroci mladoletni; drugače preстане oprostitve s smrtjo davčnega zavezanca.

Pravico do oprostitve od davka mora zavezanec prijaviti pristojni davčni upravi. Kot dokaz priloži izvleček iz rojstne knjige. Smrti dan oproščene osebe morajo prijaviti v 14 dneh njeni pravni nasledniki.

Samski davek. — Oprostitve.

Samski davek plačujejo neozenjene moške osebe ali pravno veljavno ločene osebe, če stalno stanujejo v mestih, trgih, krajih s sedežem sreza ali se jim v takih krajih predpisuje neposredni davek ali prejemaio tati-jeme od 50 do 60 leta. Tega davka so oproščeni:

1. duhovniki, ki jim je po cerkvenih predpisih prepovedano stopiti v zakon; 2. oni, ki se zaradi cerkvenih zadržkov ne morejo iznova ženiti; 3. vojaki, podčastniki pod zastavo, pa tudi nižji častniki; 4. obsojeni v zaporu, dokler prestopajo kazeni; 5. inozemci; 6. oni, ki so po državljanškem zakonu nesposobni upravljati svojo imovino; 7. popolni invalidi; 8. osebe v službenem razmerju, katerih prejemki ne znašajo več nego 2500 din na mesec.

čine razlagati. Najverjetnejše pa je tolmačenje, da so vsi navedeni znaki posledica obolenja na slinavki. Slinavka namreč pušči večkrat hude spremembe na srcu in pljučih. Živali, ki bolehalo na takem obolenju, težko in hitro dihajo ter zelo hirajo, dokler navadno popolnoma ne shirajo. Zdravljenje takih slučajev je precej težko in ima malo izgleda, ker je prizadeto srce, na katerem so se odigrale velike spremembe za časa bolezni. Poskusite kravo imeti čim več zunaj, dajte ji močno hrano, seveda, če imate računa. Če se stanje ne bo po doglednem času vsaj nekoliko zboljšalo, kar je najbolj verjetno, dajte kravo mearju. — Vse navedeno pa eloni samo na večji ali manjši verjetnosti, ker na tako daljavo in na podlagi samo nekaterih znakov ni mogoče postaviti sigurne razpazave. Navedeni bolezenski znaki pa čisto odgovarjajo onim, ki se pojavljajo neredko pri živini, katera je prebolela slinavko.

Kraste v ušesih kuncev. W. F. P.: — Vaši kun-ci imajo kraste v ušesih. Vprašate s čim bi jih odpravili. — Kraste v ušesih kuncev so znak garji, ki so nalezljive. Če se niso vse kuncí oboleli na garjrah, ampak eno nekaj, odločite obolele kunce od zdrav in kletko temeljito očistite ter razkužite z vrelim lugom. Ušesa obolelih kuncev mazite znotranje strani s mešanico kuminovega olja, katerega vzamete en del in mandeljevega olja, katerega vzamete deset delov. To mešanico lahko v uho nakapate ali pa mazate s pomočjo palčke, ki ste jo ovili z vato. Kraste, katere ste odstranili iz ušlev, sežgite, ker vsebujejo te garje.

„SLOVENCEV SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 28. juli 1940

Skrivnost raka se razgrinja

Še preu nekaj desetletij so mnogi raziskovalci raka menili, da povzroča neurejeno rast telesnih celic pri rakastih obolenjih neki bacil. Iskali so »povzročitelja rakastih obolenj«. Vedeli pa so že takrat, da gotovi kemični dražljaji, na primer dražljaj katrana na kožo, ali močni kratkovalovni žarki utegnejo pod gotovimi pogoji povzročiti rakasto obolenje. — Toda sčasoma so iskanje povzročitelja raka opustili ker je bilo brezizgledno. Tembolj pa so se zdravniki posvetili reševanju vprašanja: Pod katerimi življenjskimi pogoji se sploh prične celice nekega telesa neurejeno in zlohotno razraščati in razkrajati? Ta raziskavanja sicer niso privedla do tega, da bi se razjasnila skrivnost, kako rak nastane, vendar so v novejšem času privedla do izredno bogatih odkritij, ki bodo zelo pomembna za pravočasno razpoznavo rakastih obolenj in za njihovo uspešno zdravljenje.

Krvni sok zdravega človeka je sposoben, da uniči rakaste celice. To so dokazali s številnimi poskusi. Zdrav človek ima v svoji krvi močnega branilca proti raku. Serum bolnika pa nima sposobnosti, da bi uničeval rakaste celice. Morda leži ravno v tem vzrok obolenja. — Da bi te lastnosti poglobljeno spoznali, so — kakor poroča duhovski zdravnik dr. Christiani —, pred kratkim napravili poskus, pri katerem so zmešali kri zdravega človeka in kri na raku bolnega po enakih delih, ter preizkusili, ali ima ta mešanica serum tudi uničujoči vpliv na rakaste celice. Izkazalo se je, da ta mešanica serum nima te moči. Iz tega so sklepali: Kri zdravega človeka vsebuje neko snov, ki more uničiti rakaste celice. V krvi ljudi, ki so bolni za rakom, pa je neka druga substanca, ki hromi obrambno moč zdrave krvi.

To važno svojstvo, da uničuje rakaste celice, izgubi kri zdravega človeka tudi tedaj, če se segreje na 58 stopinj C. Ta ugotovitev kakor tudi natančna kemična preiskava sta privedli do prepricljivega, da spada branilec proti raku v človeškem telesu v krog onih substanc, ki urejajo menjavo snovi v organizmu, in sicer k tako imenovanim fermentom. Ferment, ki uničuje rakaste celice, je v najožji zvezi z v vodi raztopljivo beljakovino telesa. — Tudi nasprotnika tega fermenta v krvi za rakom obolelega bolnika so kemično ugotovili. Razkrinkali so ga kot neko zamotano spojino žolčne masčobe »cholesterina« z masleno kislino, ki se tudi nahaja v telesu. To spojino so nazvali »cholesterinbutyrat«. Ako primešamo krvi zdravega človeka to spojino, potem izgubi svojstvo učinkovanja na rakaste celice. Nadalje so napravili še naslednji poskus: Umetno so očistili kri za rakom obolelega človeka tega »cholesterinbutyrata«, nakar se jim je posrečilo, da so ga s pomočjo »cholesterina« in maslene kisline spet priklicali v življenje.

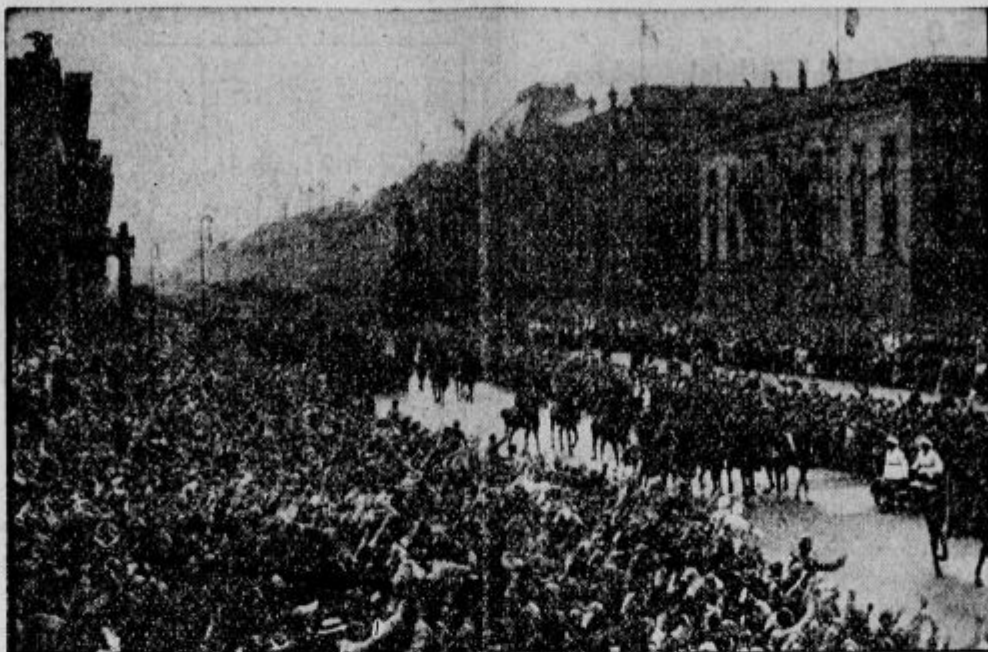
Kemično in biološko je s tem brez dvoma razkrinkana snov, ki ima vsaj skrivno pri na-

stanku raka. Toda s tem je prav za prav le odloženo glavno vprašanje krivde: Kako pride do tega, da se sploh more v krvi bolnika tvoriti »cholesterinbutyrat«? Ko so ga zdravniki in kemiki še naprej preiskovali, je prišlo do novih presenečenj. Posrečilo se jim je namreč, da so napravili »cholesterinbutyrat« umetno na tri načine. Vsi ti trije produkti so si bili v kemičnem oziru povsem enaki, niso pa bili enaki v biološkem oziru: Eden od njih ni škodljivo vplival na oni ferment v zdravi človeški krvi, ki uničuje rakaste celice. Tudi to uganko so razrešili. Ko so namreč delali ta poskus, se je pripetilo naslednje: žolčna masčoba (cholesterin) ima skoro, zmerom pri sebi lahne sledi neke druge snovi, tako imenovanega »ergosterina«, iz katerega nastane po obsevanju z ultravioletnimi žarki vitamin D. Pri poskusu, ko so delali »cholesterinbutyrat« se je »ergosterin« spojil s kisikom. To pa je dalo spet

neko novo snov, ki ima to svojstvo, da oropa »cholesterinbutyrat« njegovega škodljivega učinka. Zaradi tega so to novo snov nazvali »pentaktivator«.

Tri fronte v človeškem telesu so zdaj pojasnjene: tu ferment, ki uničuje rakaste celice, tam »cholesterinbutyrat«, ki ta ferment uničuje, in tam spet »pentaktivator«. — Medtem ko se v krvi zdravega človeka »pentaktivator« tvori, se v krvi bolnika ne tvori. Bolniku za rakom ne primanjkuje »ergosterina«, toda manjkajo očistno snovi, s pomočjo katerih bi se »ergosterin« spojil s kisikom v »pentaktivator«.

Medicina je torej v raziskovanju rakastih obolenj storila pomemben korak naprej. S temi izsledki je dana možnost in upanje, da se bo posrečilo ugotoviti nagnjenost človeškega organizma k rakastim obolenjem in pa razpoznati že prve začetke bolezni, vse to pa s pomočjo krvne preiskave, ki bo ugotovila, ali ima rakaste celice uničujoči ferment v krvi še svojo moč ali pa mu je to moč že vzel »cholesterinbutyrat«.

Takole je Berlin sprejemal zmagovito nemško vojsko

Živalski dvoboji: antilopa napade leva

Da se jeleni bojujejo s svojimi vrstniki, v času, ko se »zenijo«, je pojav prirode, ki so ga prirodopisci že večkrat opisali. A takšnih dvobojev na življenje in smrt je tudi sicer dosti med živalstvom.

Neki ameriški prirodoslovec pripoveduje več žaloiger iz proste prirode. V koloniji Kenia je bil priča enemu od najbolj čudnih bojev te vrste. Velikanski krokodil je zasidil svoje zobe v zadnji nogi nosoroga in ga potegnil s seboj v globino vode. Dvoboj je bil strašen in mogočni vodni stebri so sikali kvišku, a polagoma so bili napori nosoroga zmeraj slabotnejši. Krokodil ga je potegnil podse in slednjič je izginilo mogočno truplo.

Nihče si ne bi mislil, da bi bila antilopa enakovredni nasprotnik leva. Vendar živi neka vrsta antilop, ki utegne biti s svojim, bajnetu sličnim rogom levu jako nevarna. Lačni lev je nekoč napadel vodnika teh »sabljaških antilop«, ki so si v luži gasili žejo. Štirikrat je planil lev na svoj plen, a vselej ga je antilopa s svojim rogom prestregla,

dokler se mu slednjič rog ni zasadil v trebuh, in sta se obe živali prevrtili na tla. Toda sabljaška antilopa se ni mogla veseliti svoje zmage, zakaj pri tem, ko si je obupno prizadevala, da bi potegnila rog iz levega trupla, si je zlomila vrat.

Hud boj je bil tudi ta, ki ga je neki prirodopisec opazoval v Braziliji med kačo boos constritor in jaguarjem. Čeprav se je kača-velikanka povsem ovila krog jaguarja, je ta s svojimi čekani vendarle tako razmesaril kačo, da je morala popustiti in se je jaguarju posrečilo uiti. Take žalostne se ponavljajo tudi med živalstvom nižje vrste.

Neki slavnj prirodopisec pravi, da je bil najhujši boj, kar jih je sploh videl v živalstvu, boj med pajkom in kobilico. Pajek je skušal več ko uro dolgo ujeti kobilico v svojo mrežo, a kobilici se je spet in spet posrečilo izmakniti se pajku, dokler slednjič pajek ni odnehal in je kobilica vsa izmučena zlezla na tla.

Med vožnjo pa je zatekla vlak silovita nevihta z viharjem. Na nekem mestu je deroča voda spodkopala železniški nasip ob reki, tako da so tračnice zdrsnile v vodo. Vlak je gladko zavozil v korito reke in tam obstal. Potnikom se ni nič začelo zgodilo. Ko je minula nevihta, so nadaljevali potovanje peš, vlak pa je ostal v koritu reke polnih sedem let, čeprav so progo v najkrajšem času popravili. Šele zdaj se je usmilil pozabljenega vlaka nov železniški upravnik, ki ga je dal izvleči iz reke. Z ob časa je sicer na železniških vozovih napravil precej škode, toda kljub temu so bili še sposobni za vožnjo po tračnicah. Te dni je vlak privozil na postajo Porto Bolivar s sedemletno zamudo...

Norveške izkopanine

Iz Osla poročajo: Nemške oblasti, ki so zdaj na Norveškem, so dovolile, naj se nadaljujejo izkopavanja znanih gomil norveških kraljev iz dobe Wikingov. Kar so doslej tozadevnega izkopali, je vse zgovorna priča velike dobe Norveške in njenih kraljev od 9. do 11. stoletja. Najslavnejša in najbolj znana najdba je tako imenovana Osebergova ladja, to je ladja, ki je bila v njej pokopana norveška kraljica Aasa. Poedine najdbe so dokaz nekdane visoke kulture v teh krajih, česar bi ne bil doslej nihče pričakoval. Pravilno pravijo tozadevni krogi, da je najdba Osebergove ladje z vso opremo umrle kraljice slična slavnim grobovom egiptovskih kraljev.

Nemški listi poročajo, da so pri pregledovanju municije, ki je bila zaplenjena v Franciji, našli tudi velike množine tako imenovanih dum-dum izstrelkov, katerih uporaba je po mednarodnem bojnem pravu prepovedana. Slika, ki je nemškega izvora, nam kaže zalogo francoske dum-dum municije, ki jo pregleduje nemški vojak

Lepi uspehi nemških sanitetnih letal

Nemški listi poročajo, da so se v vojski na zapadu izvršno obnesla velika Junkersova sanitetna letala za prevoz ranjencev. V teh letalih je prostora za 8 ranjencev, ki morajo ležati na nosilih, ali za 22 lažje ranjenih, ki lahko sede. Med vožnjo nudi izvežbano sanitetno osebje ranjenecem prvo pomoč. Da bi se letala na zunaj dobro ločila od drugih letal, so pobarvana z belo barvo in označena z velikimi rdečimi križi. Te »leteče bolnišnice« so rešile življenje na tisoče ranjencev, ki jim je bila potrebna hitra pomoč. Hitra zdravniška pomoč je zlasti potrebna onim, ki so zadeti v trebuh.

Ta velika sanitetna letala so prvič uporabljali v vojski v Gran Chacu, pozneje v španski državljanski vojski, posebno pa so se izkazala v vojski na Norveškem.

Zaradi vojne v Evropi sežigajo v Braziliji kavo

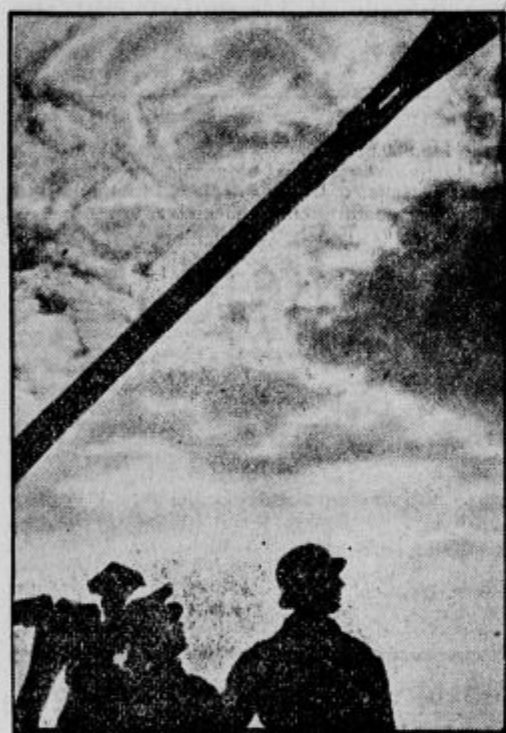
Zaradi vojne v Evropi so se brazilski proizvajalci kave znašli v zelo neprijetnem položaju. Angleška blokada jim onemogoča, da bi prodali velik del kavevne pridelka. Da bi preprečili padec cene, so pričeli kavo v velikih množinah sežigati.

Uspel skok ruskega padalca

Agencija Tass poroča iz Moskve: Majorju Harahonovu se je posrečil nenavaden skok iz letala s padalom. Major se je v letalu pilota Skorikova popel 12.443 m visoko in iz te višine skočil s padalom na zemljo. Ne da bi odprl padalo, je Harahonov letel po zraku 11.800 m. Ko je bil 600 m nad zemljo, je odprl padalo in srečno pristal na tleh živ in zdrav.

»Imenitno! Ravno o pravem času sem prišla. Lepo vas prosim, gospod gangster, držite ga toliko časa v šahu, da si enkrat sama stehtam meso...«

Lahki nemški protiletalski top v pripravljenosti

Jezik, ki ima samo 100 besed

V Newyork se je pred kratkim vrnila znanstvena ekspedicija, ki je raziskovala še ne poznane predele Patagonije v Južni Ameriki. Učelniki so tam med drugim našli na neko plemo, ki govori najenostavnejši jezik na svetu. Besednjak njihovega jezika nima več kakor 100 besed, slovniče pa sploh ta jezik ne pozna. Da bi nadoknadili siromaštvo svojega jezika v izrazoslovju, se divjaki poslužujejo kretenj in obrazne mimike; ta pa je tako zamotana, da jo tujec izredno težko razume in se je nauči. Člani ekspedicije smatrajo, da so naši ljudi, ki doživljajo šele prehod jezika kretenj v jezik besed.

Clemenceau o maršalu Petainu

V knjigi Jean Martéja o Clemenceauju »Le Tigre«, ki je izšla leta 1930, je čitati med drugim tudi zelo zanimivo izjavo Clemenceauja o generalu Petainu pred bitko na Sommi leta 1916.

Ko govori o Fochu in Petainu, Clemenceau takole opisuje trenutek, v katerem se je imel odločiti za nasvet enega ali drugega:

»Stal sem med dvema človekoma: eden od njiju mi je govoril, da smo propadli, drugi pa je kakor kakšen norec hodil po sobi sem in tja ter neprestano govoril, da se je treba boriti. Rekel sem sam pri sebi: »Poskusimo s Fochem! — Bomo vsa; umrli s puško v roki!« — Zapustil sem Petaina, tega človeka, ki je bil pon razuma, in šel za norcem Fochem. In norec je bil tisti, ki nas je rešil.«

Vlak, ki je imel 7 let zamude

Na kolodvoru mesteca Porto Bolivar v Texasu je bilo te dni čitati naslednjo objavo železniške uprave, ki se je zdela na prvi pogled kakor učinkovita aprilška šala: »Vlak, ki je odšel 6. septembra 1934 s postaje Beaumont, bo prispel z zamudo sedmih let.«

Toda vsa stvar ni bila nobena aprilška šala, ampak čista resnica. 6. septembra 1933 je v resnici odpeljal s postaje Beaumont osebni vlak.

Prebivalci Posaarja, ki so bili za časa vojske na zapadu evakuirani, se vračajo na svoje domove. Na sliki vidimo slavnostni sprejem vračajočih se evakuirancev na kolodvoru v Saarbргу

Takšne težke obrežne topove so postavili Nemci vzdolž vse francoske obale, ki so jo zasedli. Obrežni topovi ob Rokavskem prelivu bodo po mnenju vojaških strokovnjakov skupno »bombniki« otvorili nemški napad na Anglijo s tem, da bodo skušali prisiliti k molku angleške obalne baterije na drugi strani Kanala

ŠPORT

Zaključek velikega lahkoatletičkega prvenstva SDZ v Kamniku

V sredo, četrtek in petek so se vršile prve velike lahkoatletičke tekme SDZ (Slovenske dijaške zveze) v Kamniku, kjer je med dekletki dosegla prvo mesto Senčar Anica, med fanti pa Bačnik Marjan, oboje iz Maribora. Od krožkov sta dosegla prvo mesto Ljubljana II. drž. in Celje. Vršile so se tudi tekme v plavanju in odbojki.

Podrobni rezultati bodo zaradi pomanjkanja prostora objavljeni šele v sredo, kakor tudi slike zmagovalcev.

Banovinsko kolesarsko prvenstvo

Slovenska kolesarska zveza bi morala imeti svoje prvo banovinsko kolesarsko cestno prvenstvo dne 4. avgusta na progi, ki je bila določena že ob ustanovitvi občin zveze, t. j. Maribor—Ljubljana za prvorazredne dirkače, Celje—Ljubljana pa za juniorje. Ker pa so medtem nastale razne ovire tehnične kakor tudi finančne značaja, se bo to prvenstvo najbrž preložilo na 11. avgusta. Obenem bo spremenjena tudi proga, tako da bodo prvorazredni dirkači tekmovali na progi Ljubljana—Celje—Ljubljana (145 km), juniorji pa na progi Ljubljana—Trojane—Ljubljana (ok. 70 km). Podrobni razpis tega prvenstva bo še objavljen.

Ker bo takoj naslednje nedelje, t. j. 18. avgusta, državno kolesarsko prvenstvo A-kategorije, bo služilo to banovinsko prvenstvo tudi kot dobra preizkušnja za omenjeno večjo in pomembnejšo borbo.

Kaj bo s FIS-o?

Svedski listi so dobili v zadnjem času poročila iz Italije, po katerih nameravajo Italijani organizirati FIS-ino svetovno smučarsko prvenstvo leta 1941. Kot kraj tekem se navaja Cortina d'Ampezzo.

Italijani bodo imeli — tako namreč pišejo Svedi — če bodo hoteli izvesti svetovno prvenstvo, zelo veliko dela. Predvsem preskočijo Norvežane, ki so bili leta 1940 na vrsti za omenjeno prireditel, ki pa se ni mogla izvesti. In vse to če ne bi bilo tako tragično, če ne bi bila vsa administracija FIS-e in z njo vred vprašanje zasedbe predsedniškega mesta tako resno v ospredju. Predsednik te mednarodne organizacije je saj danes še major Oestgaard, Norvežan, ki ima zlasti v Italiji in Nemčiji zaradi svoje borbe glede amaterstva zelo malo prijateljev na svoji strani, je adjutant norveškega prestolonaslednika, ki se nahaja točno v Angliji. Sedaj se sploh ne ve, kje se nahaja major Oestgaard; ali je ravnotako v Angliji ali pa je morda kje na Norveškem. Gotovo je samo to, da danes ne uživa nobene avtoritete več kot vodja FIS-e in je skoraj gotovo, da razni smučarski krogi že iščejo njegovega naslednika.

Po starem običaju naj bi imel predsednik mednarodne smučarske zveze svoj sedež v Skandinaviji. Ker izpadejo Norvežani, bi prišla na vrsto Švedski, kjer bi odgovarjal temu položaju smučarski kapiten Sixtus Jansson. Na Skandinavskem so pa vse prej kakor optimistični, da bi ostala FIS-a tamkaj; ravno nasprotno mnenja so, namreč da bo postal prihodnji predsednik mednarodne smučarske zveze Italijan grof Bonacossa. Gotovo je samo eno: da se bo potem, ko bo odšel iz FIS-e major Oestgaard, spremenila organizacija zveze, zlasti kar se tiče amaterskih pravil.

Naveličal se je Amerike

Finski listi poročajo, da se bo finski boksar težke kategorije Gunnar Baerlund vrnil v domovino, ki bo dobila zanj gotovo primerno mesto.

Baerlund se je svojočasno podal preko luže z največjimi nadami. Bil je evropski prvak pri amaterjih in so mu prerokovali veliko bodočnost. In zdelo se mu je, da pričakujejo nanj ameriške omare polne dolarjev.

Veliko boksarjev se je peljalo v zadnjih letih v Ameriko, toda malo jih je našlo tamkaj pričakovano srečo. Večina se je več ali manj potrt vrnila v domovino z nezadovoljstvom in dolga leta v žepu, ki niti muje niso bili vredni, da ne govorimo o pokvarjeni karieri v domovini. Tudi Baerlund spada med te razočarance. Ta Finec, trd kakor bi bil iz železa, ni bil prav za prav nikdar premagal k. o., ter ima zelo občutljivo kožo, ki rada krvavi. To ga je prav tako oviralo kakor pomanjkanje udarne sile. Baerlund zna mnogo in hitro udarjati; edino, kar mu manjka, je osredotočena udarna sila, kakrš-

no imata Louis in Maks Baer in ki je izredne važnosti pri boksarskih borbah.

Največji Baerlundov uspeh je bil k. o. zmaga, s katero je uničil kariero mladega orjaka Buddy Baera. Po tem uspehu pa je začela njegova zvezda počasi ugašati. Porazi so se menjavali z zmagami in Baerlund je bil uvrščen v drugorazredno kategorijo. Boksar je pridno in je sprejel vsako borbo. Njegova deviza je bila: majhen zaslužek je tudi denar. Športno je bila zanj Amerika razočaranje, ker je prav getovo pričakoval drugačne borbe in seveda drugačnega zaslužka.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Z. S. K. »Hermes«. Lahkoatletička sekcija ima svoj trening v ponedeljek, 29. t. m., ob 18. Atleti dobe opremo pri načelniku. Pozivajo se na trening vsi atleti. — Načelnik.

ZFO

Danes so lahkoatletičke tekme ljubljanske podzveze ZFO na Stadionu

Opozarjamo še enkrat na zanimive lahkoatletičke tekme in tekme v odbojki, katere priredi ljubljanska podzveza ZFO danes na ljubljanskem stadionu. Za tekme je pripravljenih nad 100 tekmovalcev iz področja ljubljanske podzveze in obetajo biti zelo zanimive. Tekme se pričnejo ob 9. dopoldne in ob 3. popoldne.

Letošnje telovadne in športne tekme ZFO

Letošnje telovadne tekme zveze fantovskih odsekov bodo na ljubljanskem stadionu v dneh 17. in 18. avgusta. Tekmovalci bodo tedaj vrste mladcev, člani pa v nižjem srednjem in višjem oddelku. Posamezni mladci bodo tekmovali v mešanem deseterboju, člani pa za prvenstvo posameznikov v telovadnem deseterboju in mešanem dvanajsterboju. Tekme članov posameznikov za prvenstvo bodo najbolj zanimive, saj tekmujejo naši mednarodni tekmovalci. Privrati bodo tekmovali odseki za prehodni prapor zveze. In tudi starejši člani (nad 38 let stari) se bodo pomerili ob tej priliki za prvenstvo seniorjev v telovadnem in športnem deseterboju.

Plavalne tekme bodo 15. avgusta, lahkoatletičke, težkoatletičke in tekme v odbojki pa 24. in 25. avgusta. Za telovadne in plavalne tekme se je prijaviti do 10., za ostale do 15. avgusta.

Fantovski odsek Zagorje ob Savi

priredi v nedeljo, dne 4. avgusta 1940 telovadni nastop s pestrnim sporedom, ki se bo izvajal na društvenem telovadišču pri Zadrugnem domu v Zagorju. Začetek ob pol 4 popoldne. Med telovadnim sporedom bo tudi kratka tekma v odbojki med člani in mladci zagorskega odseka ter govor odsekovskega vodje G. Kalana Janeza. Zanimiva obeta biti orodna telovadba, ker ima zagorski odsek lepo število nadebudnih telovadcev na orodju. — Po končanem telovadnem nastopu sledi prosta zabava. Pri vsej prireditvi sodeluje zagorska rudarska godba. Vljudno vabimo! — Bog živ!

Članstvu ljubljanskih okrožij

Vse članstvo pozivamo, da se prihodnje nedelje v krogih udeležijo sprejema ob prazniku škofove toletnice. Zbirališče je na dvoršču Akademskega doma na Miklošičevi cesti št. 5. Začetek zbiranja je ob 8 zjutraj, nato ho formiranje kolone in skupen odhod v stolnico.

Lahkoatletičke tekme kamniškega okrožja ZFO

V Mengšu so bile dne 21. in 23. julija 1940 lahkoatletičke tekme za prvenstvo odsekov kamniškega okrožja, ki so dale te rezultate:

Člani:

Tek 100 m: 1. Kocelj (Vodice) 12.6. 2. Avbelj (Homec) 12.95. 3. Lipar (Mengeš) 13 in Šušteršič (Mengeš).

Met granate: 1. Štrukelj (Dob) 53.72 m. 2. Avbelj (Homec) 53.65. 3. Kompare (Mengeš) 52.94 m. Skok v višino: 1. Mihelič (Mengeš) 160 cm. 2. Sedej (Homec) 160 cm. 3. in 4. Kompare in Šušteršič (Mengeš) po 147 cm.

Stafeta 4 krat 100 m: 1. Dob 52. 2. Vodice 52.4. 3. Mengeš 52.5.

mi, če sem se kdaj pritoževal. Ne bom se hvalil, toda bil sem zadnji med vami, čistil sem vam čevlje, se vam vsem podvrgel, delil z vami težave in veselje. In, dragi tovariši, bil sem srečen med vami, ker sem vas srčno vzel, vse, vse!

»Orele je planil v jok. »Mladič, mladič, ali je to res?«

Nastane molk. A vem, da niso več hudi name. Svečano razpoloženje se polagoma izpremenilo v strmenje. Najbolj začuden je Pelikan. Bojče vpraša: »Ali je veliko, kar ste —?«

»Si —?«

»Torej, kar si dobil?«

»Hm, sem rekel, zelo veliko. Recimo več kot sto tisoč kron.«

Splošno prestrašen vzklil. Pelikan izgine kot od strele zadet pod mizo. »Sto — sto — sto —?« — se čuje izpod mize. Drugo se izgubi v krčevitem kašlju.

Začudenje in strmenje je bilo velikansko. »Strah mi je šel v noge,« šepeta Vran in si riba meča.

»Saj si lahko kupiš kneževino,« mi reče Kraus, »in še precej veliko.«

Pelikan prilze počasi iz globin in stoka: »Sploh ne morem več ust zapreti.«

Muholovec pa smrči tako intenzivno, kot bi bil vse razumel. Bilo je sijajno, imenitno. Pustil sem tovarišem časa, da so si opomogli, potem sem rekel: »Zdaj pa najvažnejše. Glejte, tovariši, brez vas bi stave sploh ne bil dobil.«

»Ja, kako pa smo mi kaj pripomogli k temu?«

»No, brez vas sploh ne bi bil odšel. In še več. Če bi mi življenje pri vas ne bilo tako prijetno in lepo —«

»Ježeš, čevlje nam je mazal,« stoka Pelikan. »Je spadalo k stavi, ljubi Pelikan.« sem nadaljeval, »torej, če bi mi pri vas ne bilo tako lepo, ne bi jaz dobil stave, temveč omenjeni gospod Egozem.«

»Ti,« vpraša Vran, »zdaj je ta gospod z latinskim imenom gotovo zelo hud radi stave?«

»Naravno,« pravim jaz, »Pa mu nič ne škodi, je prav grda spaka.«

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(259) Ančka je Peterčka posadila na klopco in mu previdno izmila nožice. Joj, kako so bile spraskane! Peterček je potrtega obrazčka gledal Ančko. No, kaj pa sedaj?

(260) Čakaj, tamle je neka brišča. Brž jo je mislila raztrgati na trakove, pa ni šlo tako hitro. Od napora je bila vsa rdeča v obraz; končno se ji je le posrečilo.

Met krogle: 1. Dolžan (Dob) 11.15. 2. Kompare (Mengeš) 9.71. 3. Rožič (Grobje) 9.25.

Tek 1500 m: 1. Erce (Vodice) 5:04.8. 2. Gosar (Mengeš) 5:06.2. 3. Gromovnik (Vodice) 5:09.5.

Tek 400 m: 1. Lipar (Mengeš) 60.2. 2. Pučko (Dob) 62.6. 3. Bida (Vodice) 63.6.

Skok v dalj: 1. Kompare 588 cm. 2. Lipar 557. 3. Šušteršič 554 (vsi Mengeš).

Troskok: 1. Kompare 12.05. 2. Šušteršič 11.16 (oba Mengeš). 3. Rožič (Grobje) 10.66.

Izven splošne ocene:

Met diska: 1. Kompare (Mengeš) 31.95. — 2. Kompare (Mengeš) 36.97. 3. Rožič (Grobje) 35.51.

Tek 3000 m: 1. Močnik (Mengeš—mladec) 10:41.4.

Prvak okrožja za leto 1940 je postal f. o. Mengeš.

Stanje točk: (člani): Mengeš 28, Vodice 19, Dob 19, Homec 13, Grobje 8.

FO Domžale pa je tekmoval izven konkurence.

Mladci:

Tek 60 m: 1. Sorn (Grobje) 8.05. 2. Veider 8.1. — 3. Gregorc 8.15 (oba Mengeš).

Skok v višino: 1. Sorn (Grobje) 140. 2. Oražem 135. — 3. Kompare 130 (oba Mengeš).

Met krogle: 1. Kralj (Grobje) 9.11. 2. Kompare (Mengeš) 9.3. Sorn (Grobje) 8.37.

Tek 1000 m: 1. Močnik (Mengeš) 3:13.8. — 2. Kralj 3:21.1. 3. Anžin 3:34.3 (oba Grobje).

Met granate: 1. Kralj (Grobje) 53.25. 2. Škofic 48.33. 3. Gregorc 45.10 (oba Mengeš).

Tek 100 m: 1. Veider (Mengeš) 13.2. 3. in 4. Gregorc, Kompare (oba Mengeš), Sorn (Grobje).

Skok v daljino: 1. Veider 539. 2. Gregorc 521 (oba Mengeš). 3. Sorn (Grobje) 4.90.

Tek 200 m: 1. Veider 28. 2. Gregorc 29.4 (oba Mengeš). 3. Kralj (Grobje) 29.6.

Troskok: 1. Kompare 10.70. 2. Veider 10.60. 3. Gregorc 10.35 (vsi Mengeš).

Izven splošne ocene:

Met diska: 1. Oražem 24.40. 2. Kompare 24. 3. Gregorc 23.71 (vsi Mengeš).

Met kopja: 1. Kralj (Grobje) 32.15. 2. Gregorc (Mengeš) 29.10. 3. Sorn (Grobje) 28.40.

Prvak okrožja za leto 1940 je postala mladevska četa FO Mengeš.

Stanje točk: Mengeš 23, Grobje 22, Dob 15, Homec 15.

Domžale so tekmovali izven konkurence.

Načelniki, vaditelji! Mnogokrat ste v zadregi, kako napraviti telovadno uro prijetno in poleg tega doseči tudi uspehe, Sportniki! Radi bi se izvežbali v posameznih panogah lahke atletike in napredovali. Ne veste, kje dobiti nasvete za uspešno delo. Kje? Vse to in za vse prinaša »Vaditelj«, glasilo telesnovzgojnega oddelka Z. F. O. Izšla je že četrta številka s sledečo vsebino: Načelniki — zbor (I. Kermavner); Tekmovalni način plavanja (S. Zupan); Igre pri telovadnih urah (S. Zupan); Trening in tehnika posameznih disciplin lahke atletike — teki na srednje in dolge proge — skok v daljavo — met kopja (F. Jeglič); Kaj je važno pri prireditvi atletskega tekmovanja (F. Jeglič); Težka atletika — vrste dviganja (D. Bano); Razpis telovadnih in športnih tekem F. O. — Naročite takoj to, za vsak odsek prepotrebno glasilo. Naroča se pri Z. F. O., Ljubljana, Miklošičeva c. 7. Posamezna številka stane 6 din.

Gostilniški inventar se ugodno prodaja.

Oglejte si do zadnjega julija v gostilni »Pri angeljnu«, Celje, Prešernova ulica

Prvi jugoslovanski statistički zavod Informativno odeljenje za drveno gradju, Beograd - Dečanska 29, tel. 20-374, prosi lesno industrijo za podatke zaloge lesa, množine vseh vrst rezanega, mehkega, trdega, tesanega, okroglega, sortimenta, kvalitete, termina dobave, cene pri takojšnjem plačilu blaga, franko vagon oziroma cif ali fob.

Tapetništvo Sever, Marijin trg 2

izvršuje najfinije vsakovrstno tapetiranje za neslajno solidno in po vsakemu dostopnih cenah.

Pavel Keller:

19

Muzikantje

Kakor hitro mogoče, hitim po koncertu še v salonski obleki, v restavracijo. Ko sem odprl vrata, sem zagledal tovariše zalostno sedeti pri mizi. Le Muholovec je še vedno ležal na klopi. Tovariši se niso ganili. Plašno sem sedel k mizi, a oni me niso hoteli opaziti. Slednjič sem pričel z drhtečim glasom: »Ne bodite huditi!«

Tu »Orele zailti. Seže mi do srca. »Ampak, ljubi tovariši, prosim vas!« Orele me pogleda: ves je objokan.

»Nikakoli tovariši,« pravi trpklo, »svi ste visok gospod, mi pa godci — prosjaki. Hoteli ste napraviti šalo, se norčevati iz nas, to je vse. Lahko ste to storili. Vi ste odlični gospod, mi pa revni ljudje. Ampak — ni prav to —,«

Nastal je odmor; bil sem globoko ganjen. Potem sem pričel:

»Ne sodite krivo, dragi tovariši; in poslušajte me. Jaz sem bogat mož, to je res, zelo bogat celo; ni pa res, da bi se bil hotel norčevati iz vas. Ali pa mislite, da bi bogat mož vse leto potoval okrog po svetu, trobental, stradal, prezebal, na slami spal, se pustil zasmehovati, zasledovati, da, slednjič celo zapreti in vse to samo za šalo? Gotovo ne.«

Kraus je pogledal: »Toda, zakaj pa potem?« Kako bi jim razložil? Černak je imel prav takrat, da me ne bodo razumeli pošteno in preprosti fantje. Pa mi je prišla dobra misel.

»Šlo je za neko stavo.«

»Stavo?« so se vsi čudili.

»Da,« sem rekel, »stavo. Stavil sem namreč z nekim gotovim egoizem. Da sem zmožen celo leto kot muzikant potovati po svetu, da ne zaničujem uboštv, da dobro vem, da ima svojo lepoto in veličino. — No, si mi zopet dober, Kraus, reci mi enkrat »mladič«, prosim te!«

Malo milejšje me je pogledal, a še vedno zmajeval z glavo. Jaz pa sem nadaljeval s še večjo vneto in prisrčnostjo: »In jaz sem stavo sijajno dobil. Vzel sem vse težkoče potovanja nase, četudi sem bil zelo razvajan; recite sa-

Kaj so menili? Kraus je bil rdeč v obraz, da se je bilo bati, da ga zadene kap. Vran je bled snel ob zidu. Pelikan je z rokami krilil po zraku in Muholovec je smrčal, da bi se ga kamenje usmilo. Veselje je dobre moške spravilo ob razsodnost. Naenkrat zgrabi Pelikan Muholovca za rame, ga strese kot vrečo in zakliče: »Zbudil se, mormotica — mi smo vsi ob pamet; vse je noro — vse!«

»Av,« zavpije prestrašeni Muholovec. »Kdo me pa budi? — Nesramnež! Moja glava! — Ftl!«

Potem zagleda mene. Izbulji oči in reče: »Ja, Zelenec, kako pa izgledaš? Kot kak natakar — tako fino!«

Prijazno sem pokimal začudenemu; potem se obrne Orele k meni: »Ali niso sanje? Ali je res? Ti bi nam to podaril?«

»Res, saj je to moja dolžnost, in jaz jo iz srca rad izpolnim.«

»Torej bomo imeli svojo domovino — svoj dom —!«

»Dom, da, mislim, da prijeten dom.« Muholovec si mane oči: »Sem mislil, da sem jaz pijan, pa ste le vi,« reče strme.

»Ali, človek, kaj še ne veš?« vpraša Kraus.

»No, vsaj — ftl — mislim sem, da vem, ampak — vendar ne vem — ftl — čisto natančno. Vaše vedenje —«

»Ljubi Muholovec,« razlagam strmečemu, »poslušaj novico, ki bi jo bil skoraj prespal. Jaz namreč nisem nikak muzikant, temveč bogat, zelo bogat mož. In še nekaj novega; magali ste mi dobiti visoko stavo. Zato je samo ob sebi umevno, da moram del svojega dobička prepustiti vam. Zato sem kupil hišo s vrtovi, konja, voz itd., za vas; tu boste domovali.«

Muholovec sede od strahu na tla. »Stava — hiša — konj — bogat mož — vrt — pomagajte nebese — meni se meša!«

Drugi mi podajo roke, oči so jim solzne, veliko veselje jim sije z obraza; vse od radostnega občutka, da bodo imeli svoj dom. A tudi meni od veselja igra v prsih srce, ker se je moje godčevsko potovanje tako lepo končalo.

(Konec.)

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; zenitovanjski oglesi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoke pletna vstrelca po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe isčejo

Začetnica
mešč. solo in trg. točaje, išče primerno zaposlitev. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10194.

Kuharica
išče mesto v boljši gostilni ali restavraciji. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Samostojna« št. 11042.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, išče zaposlitev v večji trgovini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10931.

Mlad zakonski par
brez otrok, išče službo kravarja ali oskrbnika. Vajena vseh opravil. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zmožna« št. 10957.

Gospodična
ki govori perfektno francosko in nemško, išče primerno zaposlitev. — Škril Štefka, St. Rupert, Dolenjsko.

Lesni manipulant
sposoben obratovodja in popolnoma verziran v lesni stroki, išče primerno zaposlitev. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10893.

Absolventka
meščanske šole in trgov. tečaj, prosi za primerno namestitev v trgovini ali pisarni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10958.

Uradnica
z večletno prakso, večja pisarniških del in knjigovodstva, prosi zaposlitve. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nujno S. O. S.« št. 10921.

Trgovski pomočnik
dobro šofer, vojaštine prost, želi službo v večji trgovini. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 887.

Trgovska pomočnica
mešane stroke, obenem dobra gospodinjstva moč, želi mesta najraje na deželi. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobra moč« št. 11008. (a)

Dekle
išče službo kot gospodinja, k samskemu gospodu. Nastopi takoj. Dobra gospodinja. Zofia Resnik-Golmaier, Golnik. (a)

Absolvent
gozdarske šole, verziran v vseh panogah gozdarstva in lesne industrije, išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10877.

Absolventinja
z malo maturo in trgov. tečajem gre brezplačno kot praktikantinja v trgovino ali pisarno. Janc, Sv. Petra cesta 42.

Restavracijska kuharica
želi mesto v Celju ali v bližini. Gre tudi v boljšo gostilno, tudi kot gospodinja. Ponudbe poslati na podružnico »Slov.« v Celju pod »Zmožna« št. 11036. (a)

Prodajalka za trafiko
s prvotnim spričevalom, poštena in simpatična, išče primerno službo. Gre tudi za blaginjske ali kaj sličnega. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 10952.

Čevljarski prikojevalec
(Herricher), z mojstrskim izpitom, izvežban na več strojih, vajen samostojnega vodstva — išče zaposlitev. Ponudbe poslati v podr. »Slov.« v Novem mestu pod »Strokovnjak« št. 10970.

Organist
51 let star, invalidno upokojen, išče radi draginje postranski zaslužek, kateri ni vezan na pokoj. zavarovanje. Je zelo sposoben za cerkovnika, učitelja godbe na pihala in lok, pisarno in poljsko delo. Ivan Wingerl, Vel. Nedelja.

Starejša služkinja
za vsa dela, išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10825.

Prodajalka
zmožna kavičarja, išče službo kjerkoli. Pomoč tudi v gospodinjstvu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Poštena« 11111. (a)

25 letni fant
s šoferskim izpitom, vojaštine prost, trezen, pošten, išče službo za pomožnega šoferja. Naslov v podružnici »Slov.« v Mariboru pod št. 907. (a)

Zasluzek

Za 10 din
vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. Stalen zaslužek, tudi v teh kritičnih časih. Lindič, Ljubljana, p. predal 245-c. (r)

Prevoz gramoza
s tovornim avtomobilom, večje množino, na razdaljo 5 km, oddam avtopodjetništvo. Ponudbe v podružnico »Slov.« Trbovlje pod »Transport« št. 11006.

Vajenci

Vajenca (-ko)
za fotografsko obrt sprejem. Foto Mavec, Smartinska 4. (v)

Vajenca
za pilarsko obrt sprejme pilarna I. Figar, Vošnjakova 12. (b)

Vajenec
za mizarstvo obrt — se sprejme. Celje, Prešernova 11.

Čevljarska vajenca
sprejem takoj. Hrana in stanovanje pri mojstru. Spacapan, Polzela.

15 letno dekle
z malo maturo, se želi izučiti v trgovini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10953.

15 leten fant
se želi izučiti za mehanika ali podobno. Pogoj: ugodni. Dravinec Milan, Krtince, p. Podplat.

Vajenca
sprejem v trgovino z usnjem. Pogoj: dober računar. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11051.

Vajenca
za sedlarsko in tapetniško obrt, kmetički staršev, sprejem. — Naslov v podružnici »Slov.« v Trbovljah.

14 letni fant
z odličnim šolskim spričevalom, priden in pošten, se želi izučiti v trgovini z mesanim blagom. Crnolagar Anton, Bled.

Fanta
15 let starega dam učiti za mehanično obrt k dobremu mojstru. Stupica Alojzij, milin Danica, Studa p. Domžale. (v)

Vajenko
s primerno šolsko izobrazbo, močno, ne po 15 let staro, kmetički staršev, sprejem v trgovino z mesanim blagom. Učenec, katere so se že učile, imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj! Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10909.

Objave

Preklic
Opozorjam vsakogar, da nisem plačnik za event. dogovore moje žene Frančiške Rudolf. — Rudolf Jožef, Sp. Ložnica, Slov. Bistrica.

Opozorilo!
Opozorjam, da naj nihče od mojega moža Rudolfa ničesar ne kupi, ker jaz nisem plačnica njegovih dolgov. Ana Rus, Maribor. (o)

Službo dobe

Več čevljar. pomočnikov
in služkinjo sprejme Fr. Logar, Suha pri Kranju.

Dobri avtomehaniki
se takoj sprejmejo. Predstaviti: Avto Solman, Celje, Mariborska 5.

Krojaškega pomočnika
sprejem takoj. Janežič Ivan, Srednja Bela št. 34, P. Predvor.

Dvajsetletno dekle
pošteno, čedno, iščem za kuhinjo in gostilno. Ribnica 161. (b)

Foto pomočnika (-co)
dobrega retušerja, sprejem. Foto Mavec, Smartinska 4. (b)

Hlapca
poštenega, solidnega, takoj sprejem. — Müller, mesar, Janševa 15. (b)

Šiviljsko pomočnico
za kostume in plašče — sprejem takoj za stalno. Franja Čop, krojačica, Jesenice-Fužine.

Starejša ženska oseba
katera ima trgovsko pravico, se sprejme. Tinka Meglič, Ročevnica št. 1, p. Križe, Gorenjsko.

Krojaškega pomočnika
dobrega takoj sprejem. Matoh Ignac, Rožna dolina cesta VII, št. 30 — Ljubljana. (b)

Stalno službo dobi
kdor prinese v podjetje 15—20 ks Dieselmotor na olje ali plin. Ponudbe nujno na »Ogenit«, Ljubljana, poštni predal 372.

Kuharica
z dobrimi priporočili za vse hišne posle dobi mesto pri boljši družini. — Plača dobra. Naslov v upravi »Slov.« 11061.

2 čevljarska pomočnika
sposobna za vsako delo, sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Levornik Jožef, čevljarstvo — Slovenj Gradec. (b)

Dobra kuharica
od 25—30 let stara, dobi takoj službo pri boljši družini na deželi. Plača mesečno 300 din. Ponudbe poslati na podružnico »Slov.« v Celju pod »Dežela« št. 11037.

Damsko frizerko
solidno, pošteno, ki je zmožna vsakega prvotnega dela, sprejem. Plača po zmožnosti. — Predstaviti se osebo. — Salon Anka Zakrajšek, Maribor, Stolna 1.

Osebo
več let izurjeno v trgovini s čevlji, z velikim znanstvom v Ljubljani, sprejem za novo trgovino s čevlji. Kavelja zaželjena. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Agilne« 11115. (b)

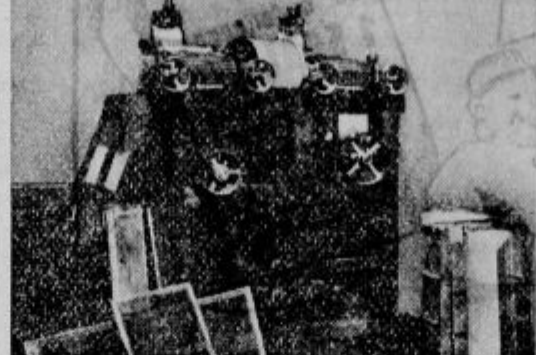
Oskrbnika
ki je več gostinske obrti sprejemmo za planinski dom na Mrzlici. Za prevzem inventarja je potrebna kavičarja 10.000 din. Prijave je poslati do 20. avgusta t. l. na podružnico SPD v Trbovlje, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Za pismen odgovor je priložiti znamko.

Javna dražba

mlina z vodno močjo v mestu Ljubljana-Vič (lastnik Edvard Mesesnel, Vič) v obratu, s številnimi nepremičninami, hišo, skladiščem, travniki, gozdovi, njivami in stavbinami parcelami, se prodaja na javni dražbi pri sodišču v Ljubljani soba št. 116 ob 9 uri dne 6. avgusta 1940. Cenilna vrednost 1.680.000 din. Prodaja se bo vršila po skupinah. Najnižji ponudniki so din 123.000—, din 591.000—, din 62.000—, din 68.000—, din 35.000—. — Prilika ugodna za nakup, ne zamudite.

Informacije dobite dr. LUKMAN, odvetnik — Ljubljana, Gradišče

VALJČNI MLIN-KRATOL

DOMAČ IZUM
IZUM, IZDELAVA V 3 TIPE — PRAVICO ZA SAMOPRODAJO EDINO
J. KRAMER
KOV. STROJNA DELAVNICA
SELENBURGOVA 4 - TEL. 43-31 - LJUBLJANA

Hlapca
za takoj, iščem. Vodmat-ska 29, Ljubljana. (b)

Postrežnico
čisto in pridno, sprejem za stalno. Jesenkova 8-I, levo. (b)

Mizarskega pomočnika
za stavbena in pohištvena dela sprejem. Voljč Ivan, mizarstvo, Vrhnika.

Mizarske pomočnike
sprejme v stalno službo pohištvo Gluhak, Brezovica, zaloga Ljubljana, Florjanska 19.

Polirja
za zgradbo ceste sprejem takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 11007 (b)

Drogeriste, drogeristinj
samo prvotne moči — sprejme drogerija Gregorič, Ljubljana. Ponudbe izključno le pismene.

Gospodična
katera obvlada nemščino, se sprejme k štetnemu fantu k slovenski rodbini v Belgradu. Pismene ponudbe v upravo »Slov.« pod »Beograda« št. 10871.

Za vilo na deželi
v bližini Ljubljane, sprejem za hišnika zakonski par, ki se razume na nego vrta. Upokojenec imajo prednost. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Velik vrte« št. 10913.

Šiviljo
za pobiranje petelj na nogavicah sprejemmo. — Strojno lahko delo. Izurjene štoparice imajo prednost. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Klinika« nogavic Ljubljana št. 11058. (b)

Trgovskega pomočnika
kolonijalne stroke, vojaštine prostega, mlajšo in agilno moč, sprejemmo za vodstvo bonboniere. — Prednost imajo gospodje, ki so v silčnih strokah delovali. Ponudbe z referencami na upravo »Slov.« pod »Bonboniera« pri glavni pošti 11059. (b)

Pisarniško moč
samostojno v vseh pisarniških poslih v slovensko-nemški korespondenci in knjigovodstvu, sprejme večje trgovsko podjetje v Ljubljani v stalno službo. Ponudbe z zahtevki in referencami na upr. »Slov.« pod »Dobra pisarniška moč« št. 11057. (b)

Pošteno, verno dekle
vajena boljšega gospodinjstva, snažna, ljubitelja otrok — dobi stalno službo. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobro postopek« št. 10650.

Tkalnica svile
ki obratuje z 20 stroji, išče tkalekega mojstra, ki se povsem razume na upravljanje tkalskih strojev, a tudi na dekomponiranje tkanin (uvlačenje). — Nadalje bi kupil 2—4 tkalne stroje za izdelavo crop-svile in en celi stroj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10855.

Postrežnico
za popoldne, sprejem. Kolodvorska 20, dvorišče od 2—3. (b)

Vajenca in pomočnika
sprejme takoj Viktor Zvegelj, Cojzova 1, slikarstvo in pleskarstvo. (b)

Deklo
za vsa kmečka dela, takoj sprejem. — Gostilna Knez, Rašica, p. št. Vid nad Ljubljano. (b)

Šiviljo
izurjeno za tamburiranje pletenin, lahko samo po urah, takoj sprejem. — Ljubljana, Predovičeva ulica 14. (b)

Mlinar
dobri stalno službo takoj. Popolno znanje ni neobhodno potrebno. — Pogorelec Edvard, žaga in mlin, p. Struge na Dol. (b)

Postrežnico
za popoldne, sprejem. Kolodvorska 20, dvorišče od 2—3. (b)

Vajenca in pomočnika
sprejme takoj Viktor Zvegelj, Cojzova 1, slikarstvo in pleskarstvo. (b)

Deklo
za vsa kmečka dela, takoj sprejem. — Gostilna Knez, Rašica, p. št. Vid nad Ljubljano. (b)

Šiviljo
izurjeno za tamburiranje pletenin, lahko samo po urah, takoj sprejem. — Ljubljana, Predovičeva ulica 14. (b)

Mlinar
dobri stalno službo takoj. Popolno znanje ni neobhodno potrebno. — Pogorelec Edvard, žaga in mlin, p. Struge na Dol. (b)

Pouk

Diplomiran filozof
francosk. jezika instruirira za ponavljalne izpite zanesljivo in uspešno. Naslov v upravi pod št. 11030. (u)

šoferska šola
za poklene šoferje in amaterje

I. Gaberšček
bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon 28-28

Auto-motor

Cene motornim kolesom
dvokolesom in njih domestnim delom se vsi sako vsak dan. — Tvrčki J. Praprotnik v Domžalah se je posrečilo, da si je še pravočasno nabavila Ardie in Horex motorje, kakor tudi razne znane znamke dvokoles, katere oddaja še vedno po prejšnjih cenah. Ogledate si njeno zalogo in se prepričate o osebni o solidnosti cen.

Dekleta
z veseljem do gospodinjstva sprejme uradniska družina. Poizve se na pošti Jezica. (b)

Krojaškega pomočnika
prvotnega, sprejem takoj. — Franja Soklič, krojaštvo, Radeče pri Zidanem mestu. (b)

Mehanik - šofer
z izpitom, trezen, več v popraviljanju in sestavljanju dvokoles, se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10928.

Fanta
16 letnega, kmetički staršev, poštenega, sprejem za trg. posle. Plača po dogovoru. — A. Sušnik, Ljubljana, Zaloska.

Ključavničar. pomočnik
se sprejme takoj. Prednost imajo vestni in vajeni dela štedilnikov. — Košak Janko, splošno ključavničarstvo, St. Rupert, Dolenjsko.

Poltovorni avtomobil
majhen, dobro ohranjen, kupim. Nosilnost 1000 kg. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Plačam takoj« št. 11094. (f)

Izvali

Kravo
dobro mlekarico, s telščkom, prodam. Poizve se v Dravljah, Kovaska 5.

Konj »Lipicanec«
lep, dober, zanesljiv, na prodaj. Poizve se: Kavarina Prešeren. (j)

Kam pa kam?

Danes vsi na Rožnik
na žegnanje.

Izletnikom
in letoviščarjem, ki obiskujejo Pohorje, se priporoča avtotaksi Janko Ročnik, Hoče. Tel. št. 5. Telegram: Avtotaksi.

Vijudno naznanjam
svoji cenjenim gostom, da bom dne 1. avgusta prevzela zopet

gostilno
Ob tej priliki se priporočam za bodočo. Z odličnim spoštovanjem

Marija Šmidhofer, Ruše

Kupimo

Snujemo knjižnico
in kupujemo knjige. Pregledite omare in podstrešja ter ponudite združenju obrtnikov na Jesenicah.

Lutzovo pečico
majhno, emailirano, kupim. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10710. (k)

Bukova drva
več vagonov, kupi združga v Beogradu. Ponudbe s ceno franco nakladnika postaja pod »Cepanice« v upravo »Slov.« št. 10938.

Staro zlato, zlato zoboyle in srebrne krone
kupujem po najvišjih cenah

A. KAJFEZ
trgovina z urami in zlatnino, precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Curje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovejno volno, govejo diako (arcevo) — kupi vsako množino Alberter, Maribor — Dravska 15.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Jeklenke za plin
kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »500« št. 11018. (k)

Rabljeno tehcnico
decimalko za težo 300 kg. kupim. Hočevav Franc — Zg. Hrušica, p. Dobrunje.

Kupimo
nekaj tisoč močnih vreč (Bombay, Quebracho). — Ponudbe na Interrekla, Zagreb, Masarykova 28. pod »Vreče P 6303.« (k)

Srebro, drage kamne
in vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jos. Eberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(Galska hotela »Slon«)

Buteljke
in vsakovrstne steklenice ter drugo kupi »Metalia«, Gosposvetska c. 16, telefon 32-88. (k)

Kupim sod
(Gerbfass) srednje velik, komplet s transmisijo, Babnik Fr., Verneh, Krensko. (k)

Kupim
2 rabljena mizararska skobelnika z orodjem, 3 do 4 furnirske preše (Tournerboeken) 120—130 cm, v najboljšem stanju. Ponudbe sprejme mizarstvo Gogala, Bled.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«

Glasba

Piano
dam v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11074. (g)

Specialna izdelovalnica HARMONIK

JOS. FLEISS
(prej F. Lubas in sinji)
LJUBLJANA, Tyrševa 35
Zahtevajte cenik!

Klavir
dobro ohranjen, poceni prodaja ABC, Ljubljana — Medvedova 8, poleg kolodvora Siska. (g)

Špecialna popraviljalnica

vseh godbenih instrumentov velika zaloga vsakovrstnih harmonik, glasov in vseh delov za harmonike dobiti najceneje pri: Drago Janč, Sv. Petra cesta št. 42.

Gostilničarji pozor!
Nov gramofon z več ploščami, nove koncertne citre, nekaj pohištva in emailirano železno kopalnobanjo prodam ali zamenjam za drva. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11103. (g)

STROJI

Kupim pletilni stroj
(fiach) št. 10, 80—100 cm širine, dobro ohranjen. — Roskar, Mestni trg 17. (k)

Mlatilnico
dobro ohranjeno, srednje velikosti, za vsak pogon in prevoz, prodam. Simon Vertnik, Slov. Konjice.

Elektromotorji
5-5 KS dospelji. Pohitite, dokler traja zaloga
Elektro A. VERBAJS
Gosposvetska cesta 10

Čevljarski prešivalni stroj
(Durenhämaschine) nov — poceni prodam. — Pišite na upravo »Slov.« pod »Prešivalni stroj« št. 11047. (l)

Naprodaj
Polstabilna lokomobila Lanz 40-70 PS, maka, pritisk 10atm., ogrevalna površina 20,2 m². — Cepilna žaga, 700 in 800 mm prem., s krogličnimi ležaji. — Tračna žaga Panhard & Levasser, Paris, 1100 prem., veličina mize 1400x1230 mm. — Cepilna žaga Kirchner, Leipzig, premer kolesa 1200 mm, dovod lesa avtomatično z dvema zobastima in dv

Posrestva

Za upravitelja hiš

se priporoča strokovnjak proti mali odškodnini. — Nudi kavelje. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Upravitelja« št. 11072. (p)

Hišo

z vrtom, novo, prodam v Ljubljani. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11135.

Endružinsko hišico

prodam. — Blazić Anton, Cesta v Mestni log št. 69. Cena po dogovoru.

Parcelo

v št. Vidu nad Ljubljano, za soto, prodam. Polzve se: Vič 54.

Parcelo v Novih Jaršah poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11110. (p)

Kupim žago

v dobrem stanju, polno-jarmenik ali venecijanko, z malim posestvom. Pogoj: v kraju, kjer je do- sti lesa. Plačam v goto- vini. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11087. (h)

Zamenjam novo

endružinsko hišo v št. Vidu nad Ljubljano. Ima vrt, vodovod, elektriko — vrednost 180.000 din, za hišo z večjim vrtom v predmestju Ljubljane. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »180.000« št. 11067.

Parcele

prodam v centru št. Vi- da, ob drž. cesti in tram- vaju, v Vižmarjih, pod klanecem, poleg škofjskih zavodov sv. Stanislava. — Zelo ugodna lega za tr- govinu, obrt, vile, veka- di in male hišice. Vižmar- je št. 78, nasproti mizarske zadruge.

Krasna domačija

ležeča na najlepšem pro- storu tik ob farni cerkvi v Pišecah, s prostornimi velikimi stanovanjskimi in gospodarskimi poslopji, v katerih je tudi gostil- niška koncesija in trafa- ka; ter zraven spadajočih 20 orolov zemlje, v občini Pišecah pri Brežicah — se zaradi družinskih prilik takoj zelo ugodno proda. Najboljše podatke se izvejo pri županu občine Globoko pri Brežicah ali pri g. Lasan Ante, Moste pri Ljubljani, Kopališka št. 14.

»Realiteta«

posredovalnica nepremič- nin (za hiše, vile, parce- le, posestva, gozdove itd.) je samo v Ljubljani, Pre- šernova 54-I., nasproti glavne pošte. Tel. 44-20. Posluje hitro in solidno. Vse informacije so brez- plačne. Prepričajte se! (p)

Trgovina

z inventarjem, napro- daj za 70.000 din. — Vzajem- tudj posojilo 40.000 din z vključbo na prvo mesto. Obresti po dogovoru. Do- pise v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Posestvo« 888.

Posestvo — gostilna

34 orolov nltv, gozda, se- nožeti na Zdihovem pri Kočevju, prodam. Zelo lep in zdrav kraj. Hilda Kosir, št. Rupert na Do- lenjskem. (p)

Hiša v Mariboru

tristanovanjska, ob par- ku, z velikim vrtom in sa- dovnjakom, ter paviljon s trgovino in trafiko na- prodaj. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju pod značko »Hiša«. (p)

Hiša

z lepim sadnim vrtom, vodovod, elektrika, vse ograjeno, blizu cerkve, v lepem letoviskem kraju na Gorenjskem, poceni naproday. Naslov v upra- vi »Slovenca« pod 11045.

Parcelo

v sestavi za vile v oko- lici Bežigrada, Dravci ali šiske v površini 600 do 1000 kv. m., kupim proti gotovini. Ponudbe je poslati upravi »Slo- venca« pod »Parcela za vilo« št. 10607. (p)

Proda odn. zamenja se za primeren objekt v Ljubljani moderna, kom- fortno zidana vila z ve- likim vrtom pod šmar- no goro. Ponudbe na pisarno dr. A. Smoleta, Ljublja- na, Dalmatinova 5.

Takoj prodam:

v Mariboru — Studenci — Kralja Matjaža ulica, par- celo 801 m² s stavbnim materialom. — Pekre: Konec Hostejeve ulice ograjeno parcelo 1091 m² z novo prestavno leseno hišico. — V Ljubljani: Jurčkova pot, travnik s šupo 5600 m², pripravno za vrtnarijo. — Suštaršič Leopold, Maribor, Watto- va ulica 3. (p)

Stavbne parcele

in hiše naproday. Vižmar- je št. 46.

Hišo z vrtom

prodam. Stožice, Funtko- va ulica 27. (p)

Lepe stavbne parcele

v Kranju naproday. Po- nudbe na upravo »Sloven- ca« pod »Parcele« 11107.

Stavbni parceli

v Zgornji Šiški in št. Vi- du prodam. — Polzve se: Vižmarje 117. (p)

Enonadstropno hišo

v Domžalah prodam ali stanovanje oddam. — Po- ljanski nasip 54. (p)

Travnik

ugodno naproday. Infor- macije daje Jelenič, Slaj- merjeva 1. (p)

1 ali 2-stanovanjsko hišo

z vrtom v Ljubljani ali bližnji okolici, kupim. — Ponudbe v upravo »Slo- venca« pod »Solidno« št. 10990. (p)

Zamenjam

lepo, srednjeveliko pose- stvo za večje. Razliko doplačam. Zeim z vodno močjo. Prevzamem tudi zapuščeno. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Posest- vo« št. 11000. (p)

Stavbna parcela

v šiški ugodno naproday. Naslov v upravi »Sloven- ca« pod št. 11078. (p)

Stavbno parcelo

za enonadstropnico v Ko- leziji prodam. Pojasnila daje: Novak, Cesta v Mestni log št. 58. (p)

Zemljišče v Celju

4420 m², posejano s sad- nim drevjem, naproday. — Naslov v podr. »Slov.« v Celju.

Hišo v Celju

(parcela 1050 m²) tudi polovico, prodam. Ponud- be na podr. »Slovenca« v Celju pod »Savinja«. (p)

Štiristanovanjska hiša z velikim vrtom, lepa sončna lega, naproday. — Cena 125.000 din. Vič 134, Cesta na Brdo, Ljubljana.

Smrekov gozd

mlada rast, 10.500 m² plo- skve, ugodno naproday. — Ponudbe pod »Gozd«, po- štno ležeče Dol. Toplice.

Nova enonadstropna vila

moderna, z velikim vrtom — poceni naproday. Koda- ljevo, Ljubljana. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10959.

Manjše posestvo

z gospodarskim poslop- jem in vrtom, vse ograj- eno, naproday. — Franjo Piskur, pri postaji Ogulin v banovini Hrvatski.

Štiristanovanjsko hišo

novo zidano, prodam. — Cena po dogovoru. Vpra- šati: gostilna »Ljvada«, Ulica kralja Matjaža, Studenci pri Mariboru.

Hišico

kupim. Rajon Ljubljana ali okolica. Cena od 50 do 80.000 din. — Naslov v upravo »Slovenca« pod št. 10988.

Stanovanjsko hišo

novejšo do 150.000 din, kupim brez posredovalca. Ponudbe na upravo »Slo- venca« pod »Kupim, pla- čam« št. 10991. (p)

Hišo

večstanovanjsko, donosno in pripravno za vse, pro- dam za 190.000 din. Po- trebno 90.000 din, drugo hipoteka. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10994.

Malo hišo

z večjim vrtom kupim v predmestju Ljubljane. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »150.000 dina« št. 11068. (p)

Prodaj hišo

s sadnim vrtom in nltvo v Savijah št. 56 pri Ljub- ljani. Več se polzve pri Ivan Puc, Aleksandrova št. 9, Ljubljana. (p)

Enonadstropna hiša

3-stanovanjska, podklet- na, neskončana, naproday na šmarsi cesti poleg sole, pošta Moste, Ljub- ljana. (p)

Gostilna v Celju

blizu kolodvora, naproday za 280.000 din. Hipoteka 43.000 din. Stavbna par- cela. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju pod št. 11035. (p)

Vnajem

ODDAJO:

Dva lepa velika lokala pri postaji Vižmarje, od- dam. Polzve se na št. 59.

ISČEJO:

Trgovino z meš. blagom vzamem v najem na pro- metnem kraju kjer koli v Sloveniji. Burkelja Ivan, Hotovlje 17, p. Gorenja vas nad Škofjo Loko. (m)

Gostilno in restavracijo

z mesarjo, tudi dobro loči hotel, na prometnem kraju, isčem v najem takoj ali po dogovoru. Po- sedujem vse pravice. — Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod šifro »Pro- met« št. 10964.

Stanovanja

ISČEJO:

Ob Celovski cesti pri Dravljah isčem dvo- sobno stanovanje. Ponud- be na upravo »Slovenca« pod »Mirna stranka«. (č)

Dvosobno stanovanje

isče mirna stranka v Ro- žni dolini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »1. novembra« 11101. (č)

Samo na Mirju

isčem 4 sobno stanovanje ali celo vilo v najem — katero eventualno tudi kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirje 10« št. 11024. (č)

3 do 6-sobno stanovanje

isče mirna stranka za avgust ali september, v centru Ljubljane. Upora- ba vrta zaželjena. Po- nudbe na upravo »Slov.« pod »Samo odrasle osebe«

Stanovanje

dvosobno ali enosobno, s kabineto in pritliklino- mi event. s kopalnico — isče starejša gospa (sa- ma). Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Točna pla- čnica« št. 10930.

ODDAJO:

Enosobno stanovanje prostorno, takoj oddam. Podutik 19. (č)

Dvosobno stanovanje

takoj oddam. Vprašati: Muc, Vrhovčeva 12. (č)

Dvosobno stanovanje

oddam 1. avgusta. Josip Dolinšek, Izanska c. 46, Ljubljana. (č)

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo, čisto, takoj od- dam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 11502. (č)

Dvosobno stanovanje

z vsemi pritliklinami, s posebnim vvhodom, pri ko- lodvoru, se odda na Ro- dici št. 59 pri Domžalah.

Trisobno stanovanje

z vsem komfortom, v naj- lepši centralni legi mesta Celja, in lokal, svetel, na- sprti kolodvora, zelo pro- storen, se takoj odda pro- ti zmerni najemnici. Do- pise poslati na podružni- co »Slovenca« v Celju pod št. 11126. (č)

Sobo s kuhinjo

oddam na Aleksandrovi št. 83. Vprašati: Trdino- va ulica 5, Maribor.

ISČEJO:

Sobo s štedilnikom

pritlično, isče upokojen- ka. Ponudbe upravi »Slo- venca« pod šifro »Točna plačnica« 11133. (s)

ODDAJO:

Sobo preprosto opremljeno, od- dam. Bolgarska ulica 30-I

2 sobici

za pisarno ali skladišče takoj oddam v Kolodvor- ski ul. 3. (s)

Sobo

oddam dvema solidnima gospodoma. Devova ulica št. 6, p. pritličje, Dravljje.

Sobo

lepo, oddam boljsemu go- spodu ali gospodici. Po- seben vvhod. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11071. (s)

Dijaki

Visokošolka

isče stanovanje in vso oskrbo pri dobri krščan- ski družini v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Sl.« v Mariboru pod 750-899.

Stanovanje s hrano

za dva dijaka, sedmo- in osmošolca, isčem, po mož- nosti v bližini bežigrad- ske gimnazije. — Ponudbe z navedbo cene v upravo »Slov.« pod značko »Dva viskošolca« št. 10880.

Razno

Katera učiteljica menja

za moje mesto na šest- razrednici v lepem kraju tik žel. postaje, blizu sre- skega mesta; ugodne zve- ze z Mariborom. V poštev pridejo tudi večji kraji na Dolenjskem ob želez- nici ali avtobusni cesti. — Naslov v vseh poslovalni- cah »Slovenca« pod šte- v. 11106. (r)

Pilarna Ivan Figar LJUBLJANA

Stalna zaloga, izdelovanje in popravila vsakovrstnih pil (turpija) in raspel. —

Foto-amaterjem

razvija, kopira in povečava Foto-atelje Mancini Ljubljana-Vič.

Gumbnice, gumbje, plise,

monograme, entel, ašur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica

nasproti hotela Union

Vezenje perila, krasna predtiskana žen roč, dela

OKAMA MAZILLO

Iz zdravilnih zelišč — Cu- dovit uspeh pri ranah, ope- klinah, odtujenih — volka — turih in vnetih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščajih in hrahah na te- menu, za razpokane prsne bradavice. Dohi se v lekar- nah in drogerijah.

Ženitbe

Mlad kmečki fant

želi poročiti trgovsko iz- obraženo gospodično, ki ima hišo ali gostilno z obrtjo in denarno vsoto 180.000 din. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Resnost« št. 10957.

Obrtnik

33 let star, s posestvom, vrednim 190.000 din, po- roči gospodično ali vdovo s kapitalom. Dopise s sli- ko podružnici »Slovenca« v Mariboru pod »Ženitev 910«. (ž)

Berite Slovenca

in oglašujte v njem!

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 13

Avtomobilisti pozor!

Velika zaloga avtomobila za osebne avtomobile. Za tovarne dimenzija 30x5. Naproday rabljeni 3-tonski tovorni avto Opel Blitz mod. 35 za ceno 22.000 din in osebni avto Tatra 2 cyl. limousina, oba v dobrem stanju.

»Opel« zastopstvo Šolman, Celje,

Mariborska c. 5. — Tel. 241

Vošnjakova ul. šte. 12

Telefon 39-42

Prvovrstna izdelava in kon- kurenčne cene. Pri večjem naročilu primeren popust. Prevzamemo tudi stare pile v nakup.

DARUVAR

mineralno-blatno kopališče.

(Jugoslovanski Franzensbad)

Radioaktivni termalni vreli 38°—52° C. Zdravijo izredno uspešno REVMATIZEM, ISHIAS in ŽENSKO BOLEZNI. Glavna sezona od 15. ju- njata do konca avgusta. Izven glavne sezone znatni popusti.

Vsa pojasnila uslužno daje Uprava kopališča Daruvar.

Največja izbira spalnic, kuhinjske opreme,

žične vložke in modrace po nizkih cenah

Se priporoča

MIZARSTVO »SAVA«

Predjamska 32 - Miklošičeva cesta

Dobra naložba denarja —

ugodna prilika

V najlepšem predeľu vil v Zagrebu zelo poceni

naproday stavbena zemljišča za vile — posestvo —

prekrasen dominirajoč položaj na malem hribčku 20 minut peš

od Iliček trga ob glavni cesti do 20.000 m².

Interesenti naj se javijo pri

FR. KOVACIĆ, ZAGREB, TRG KRALJA PETRA 5

Zahvala

Za izraze iskrenega sožalja, katere smo prejeli ob pri- liki smrti naše drage mame, gospe

Ane Kreč roj. Papič

vdove po krojaškem mojstru

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Srčna hvala vsem, ki

so jo tolažili v njeni težki bolezni in jo spemili na njeni

zadnji poti. Posebna zahvala pevcem A.P.Z. za prekrasno

petje.

Ljubljana, Zidani most, Zagreb, Beograd, 27. jul. 1940.

Zalujoči ostali

Električne štedilnike »Sigma«

hladilne naprave, motorje in vse ostale električne naprave dobavlja s skladišča

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Žensko kolo
novo, kompletno, napro-
daj. Šišenska c. 64. (1)

Otroški športni voziček
prodaj. Klešnik, Hradeč-
kega 64. (1)

Trgovina z meš. blagom
se zaradi izselitve prodaj.
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Velik promet« 10932

Vina, rdeča in bela
izvrstni jabolčnik in pri-
stno slivovko nudi: J.
Vehovar, Koprivnica pri
Rajhenburgu. (1)

Šivalni stroj
nov in rabljen, zamenjam
za les za kurjavo ali za
mizarstvo. Alojz Ussar,
Maribor, Trubarjeva 9/I.

Otroški voziček
globok, malo rabljen, mo-
dern, prodaj. — Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 10900.

20 hl rdečega vina
dobrega, lanskega pridel-
ka, prodaj. Ivan Kene,
posestnik, Pišce št. 94,
Kopno.

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Šutna, nasproti farne
cerkve. — Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8.

Za predtiskarijo
(Vordruckerei) najmo-
dernije vzorce s pribo-
rom, dobiš najceneje pri
tvornici šablon za ročno
delo M. Bleier, Zagreb,
Staničeva 13.

Prostov. javna dražba
Dne 31. t. m. bo s pri-
četkom ob pol 9 dopol-
dne v Ljubljani VII. Jer-
nejeva 14, prostovoljna
javna dražba premične
(pohištvo, obleka, posoda
itd.) zapuščine pok. Ro-
žina Marije (I O 481-40).

Otroški vozički
prekrasne nove modele

najugodneje kupite pri
»TEHNIK« J. BANJA
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 20

Ne premisslujite,
kam s predmeti, ki jih že-
lite prodati. Ponudite jih
čim prej trdniki ABC v
Ljubljani, Medvedova ce-
sta 8, poleg kolodvora Ši-
ška. (h)

BRENNABOR
najodličnejša kolesa
po ugodnih pogojih pri
Kleindienst & Posch
Maribor
Aleksandrova cesta 44.

Dražba drv
Začasna državna uprava
razlaščenih gozdov — v
Ljubljani, cesta 29. okt.
št. 24-I, prodaja javni
dražbi dne 8. avgusta t. l.
v Kočevju

ca 947 prn bukovih drv
izdelanih v revirju Pod-
stenice. Pojasnila, pogoji
in tiskovine so na raz-
polago pri gornji upravi,
pri šumski upravi razla-
ščenih gozdov v Kočevju
in revirnem vodju na
Podstenicah, p. Toplice
na Dolenjskem

VINO
pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

Otroški vozički
novih oblik, vsa otroška
oprava in oprema

Igrače

S. REBOL na vogalu
Miklošičeve in Tavčarjeve

Kolesa
malo rabljena, moška,
damska in športna prodaj-
mo. Dolenjska c. 7. (1)

Sobne pečnice
poceni prodaj. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
11029. (1)

Damsko in moško kolo
najboljše znamke, popol-
noma novo za izredno
nizko ceno prodaj. Sv.
Petra c. 85, dvorišče. (1)

Kolesa
vsakovrstna, najnovejša
izdelave, v krasnih bar-
vah, po nizkih cenah pri
»Triglav«, Resljeva 16. (1)

Prodaj
2 težka, dobro ohranjena
voza. Rabljene sode od
100 do 1000 litrov. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 11013. (1)

Točilni paviljon
na veseljenem prostoru
velesojma, velik in dobro
urejen, z vso opremo na
prodaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 11054. (1)

Poceni prodajo:
stare opeke, okna, vrata,
traverze, kuhinjske, stra-
nišne školjke, vodni re-
zervoar, železni štedil-
nik, krpokovinske plošče
za izolacije, nasipni ma-
terial. Jesenkova ul. 2. (1)

Vse pisalne stroje
rabljene, razprodajo. —
Opozorjamo posebno na
popolnoma urejene, brez-
hibne stroje Underwood,
Remington, Ideal, Royal
itd. »Torpedos«, Miklošiče-
va cesta 18. (1)

»Anker« šivalni stroji
za gospodinje, šivilje,
krojače, tudi za entlanje,
z 2 iglami. Malo rabljeni
krojaške, čevljarske in z
dolгим čolnikom od 300
din naprej. Triglav, Res-
ljeva 16. (1)

Kotel
skoraj nov, ognjišče z
dvojno rešetko, primeren
za kuhanje mila, firneža,
loja, masti, olja, marme-
lade itd., ugodno prodaj
»Metalina«, Gospodarska
cesta 16, tel. 32-88. (1)

Radio

Baterijski aparat
3-5 cevn. novejši, ku-
pim. Ponudbe z opisom in
ceno: Kimovec S., Ljub-
ljana, Trnovska ul. 9. (1)

Pohištvo

Jedilnico iz trdega lesa
dobro ohranjeno, ugodno
prodaj. ABC, Ljubljana -
Medvedova 8, poleg kolo-
dvora Šiška. (s)

Vsakovrstno
pohištvo

dobavlja se vedno po
starih cenah v moderni
in solidni izdelavi trdnika

»OPRAVA«
Celovška cesta 50.
Sprejemajo se naročila.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najce-
njeje Alojz Andlovic, Gre-
goričeva ulica št. 5 (pri
Gradišču).

Modroce

patentne postelne mreže,
moderne kauče in fotelje
nudi solidno in po nizki
ceni

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13
Otomano od Din 820—

Lipski jesenski sejem 1940

od 25. do 29. avgusta

60 % popusta na nemških železnicah,
znatni popusti v drugih državah.

Za nemški vizum, ki se daje brezplačno, je vložiti
prijava najpozneje do 8. avgusta pri pristojnem
častnem zastopniku sejmkega urada i. s.

Za Ljubljano: Ing. G. Tönnies, Tyrševa 33. Tel. 27-62
Za Maribor: Jos. Bezjak, Gosposka ul. 25. Tel. 20-97

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C. NE DIŠI,
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

„ALPEKO“-PLOŠČE

„TERRAZZO“

„KERAMIT“

„MOZAIK“

„MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v raznih barvah, skrajno higi-
enične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo
in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekar, mesnic, stopnišč, vež,
kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter
vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje:

„ALPEKO“ tovarna umetnega kamna Ljubljana, Tyrševa c. 48

PAZITE NA NASO TVORNIŠKO ZNAMKO: A. P.

Zahvala

Vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in spremili
mojega brata, gospoda

Josipa Bantana

uradnika SUZORJA

k večnemu počitku, iskrena hvala. Posebno hvalo smo dolžni
g. Kerkoču, kateri mu je v bolezni, osamljenemu vedno stal
ob strani. G. Fajgeljnu, ki mu je ob grobu spregovoril v
slovo, pevcem za žalostinke ter predstojništvu in uradništvu
SUZOR-ja, kateri so ga v tako lepem številu spremili na
zadnji poti.

Hrastnik, dne 28. julija 1940.

Inž. Bruno Bantan in ostalo sorodstvo

Naznanjamo žalostno vest, da nas je nenadoma za-
pustila naša ljubljena mati, stara mati, tašča, gospa

Lipovšek Jožefa

vdova železniškega zvaničnika

Sevnica, dne 26. julija 1940

Žalujoče sorodstvo

V trenutku razstavljen!

Edinstvena konstrukcija stroja Mercedes-
Express omogočuje da se stroj, brez orodja,
razstavi z par obrati na tri glavne dele. Ne
samo da je na ta način omogo-
čeno lažje in cenejše čiščenje
stroja, temveč tipni koš, voziček
in valjar se lahko zamenjajo z
drugimi. Ta vsestranska kon-
strukcija z odličnim svojstvom
pisanja, je razširila sloves pisal-
nih strojev Mercedes po celem
svetu.

Prosimo pošljite nam dolnji odrezek.

MERCEDES
Pisarniški stroji

J. Glad-Mercedes

Zagreb, Nikoličeva 14 / Pošt. predal 49

Želim spoznati brez stroškov in ne dabi bil primoran za nakup,
Mercedes pisarniški stroj — Mercedes mali stroj. — Pošljite mi
ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi prospekt.

(Ne željeno črtati!)

Ime: _____

Naslov: _____ 6 J I b-7

Zastopnik za Slovenijo: **Jože Oražem, ml.**
Ljubljana-Moste, Petričeva 12.

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Vsemogočni je poklical k Sebi po plačilo svojega zvestega
služabnika, zlatomašnika, častitega gospoda

Jakoba Cinglaka

duhovnika v pokoju

ki je danes, dne 27. julija 1940 ob 7.20 zjutraj, po kratki
bolezni, v 83. letu starosti, izdihnil svojo dušo.

Pogreb blagopokojnega bo v ponedeljek, dne 29. julija
ob 10 dopoldne iz proštinske cerkve na mestno pokopališče
v Ptuj.

Spominjajmo se ga v svojih molitvah!

Ptuj, dne 27. julija 1940.

Ivan Greif,

prošt in dekan v imenu ptujke dekanije duhovščine.

Zahvala

Vsem, ki ste nam ob nenadni smrti dragega

Juleta

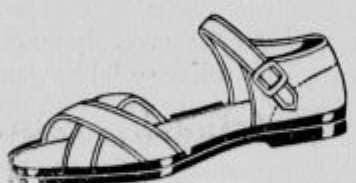
izrekli sožalje, ki ste nam s tolažilnimi besedami in dejanji
v bridkih urah prišli na pomoč, ki ste z venci in šopki in
z udeležbo pri pogrebu izkazali pokojniku spoštovanje,
govornikom gg. dr. inž. Kasalu in Tratarju za iskrene
besede ob odprtem grobu, pevskega društva »Cankar« za
ganljivi žalostinki — izrekamo najtoplejšo zahvalo. Ne
najdemo dovolj besedi v hvaležnost reševalni ekspediciji,
ki je pod vodstvom dr. Mihe Potočnika in Jože Copa v
nevarnosti za lastno življenje prenesla pokojnikovo truplo
v dolino. Iskrena hvala dr. Joži Vilfanu, pokojnikovemu
šefu in tovarišu, za bratovsko skrb in pomoč v času nesreče
in žalosti.

Rožna dolina, dne 26. julija 1940.

Rodbina Gabrovšek

Ne špekuliramo Znižujemo cene letni obutvi Hočemo delati - Hočemo tudi sedaj po ceni prodajati

³⁵
DIN **19** PRVA GRUPA
10 RAZLIČNIH VRST

⁴⁹
DIN **29** DRUGA GRUPA
5 RAZLIČNIH VRST

⁵⁹
DIN **39** TRETJA GRUPA
6 RAZLIČNIH VRST

⁶⁹
DIN **49** ČETRTA GRUPA
6 RAZLIČNIH VRST

⁷⁹
DIN **59** PETA GRUPA
9 RAZLIČNIH VRST

⁹⁹
DIN **79** ŠESTA GRUPA
5 RAZLIČNIH VRST

Pridite

Bata

Prepričajte se sami

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob prerani izgubi naše ljubljene in nepozabne hčerke

TEE

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Globoko zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini, gospodu in gospej dr. Šumanovi, ki sta nam ob teh bridkih urah stala ob strani in nam lajšala težko bol. Nadalje se najlepše zahvaljujemo gospodični Anici Brišnikovi, ki se je ob odprtem grobu, z v srce segajočimi besedami poslovila od naše predrage Tee.

Prav prisrčna zahvala teharskemu pevskeemu zboru, celjski železničarski godbi, delavski godbi iz Apnenika za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnega cvetja s katerim so zasuli njen prerani grob ter vsem, ki so jo kropili in jo prišli od blizu in daleč spremljat na njeni zadnji poti.

Celje, dne 28. julija 1940.

**Žalujoča rodbina
Ivo Čafer-jeva**